

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู
ในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

PSYCHOSOCIAL FACTORS RELATED TO TEACHER'S ROLES
IN PROMOTING NON-VIOLENT BEHAVIOR
OF STUDENTS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

วัชพล ตุลยวิไลกุล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู
ในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

PSYCHOSOCIAL FACTORS RELATED TO TEACHER'S ROLES
IN PROMOTING NON-VIOLENT BEHAVIOR
OF STUDENTS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

WATCHAPOL TULYAVILAIKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF SCIENCE
(Applied Behavioral Science Research)
BEHAVIORAL SCIENCE RESEARCH INSTITUTE, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู

ในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ของ

วัชพล ตุลยวิไลกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดารัตน์ ตันติวิวัฒน์)

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ตันสุวรรณนนท์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดารัตน์ ตันติวิวัฒน์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สม)

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู ในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	วัชพล ตุลยวิไลกุล
ปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุदारัตน์ ดันติวิวัฒน์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพฯ ที่มีลักษณะชีวิตสังคมแตกต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต และสังคมบางประการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพฯ และ 3) เพื่อศึกษาอำนาจการทำนาย และค้นหาตัวทำนายที่สำคัญของปัจจัยทางจิตและสังคมที่มีต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพฯ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ครูมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 400 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามมีมาตรประเมินค่า 6 ระดับ มีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์ที่ .927 สถิติในการวิเคราะห์ คือ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสองทาง ผลวิจัย พบว่า 1) กลุ่มครูมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ที่มีช่วงวัยและประเภทของโรงเรียนแตกต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพฯ ด้านรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคมส่งผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัจจัยทางจิต ได้แก่ จิตวิญญาณความเป็นครู ความเข้าใจ และเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ทั้ง 4 ตัวแปร สามารถร่วมกันทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงได้ 79.1% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากที่สุด คือ จิตวิญญาณความเป็นครู ($\beta = .39$) รองลงมา คือ ความเข้าใจ ($\beta = .29$) การสนับสนุนทางสังคม ($\beta = .22$) และเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง ($\beta = .10$) ตามลำดับ ดังนั้น ตัวแปรอิสระข้างต้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ข้อเสนอเชิงนโยบาย คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรส่งเสริมให้เกิดปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวก

คำสำคัญ : ความรุนแรงในโรงเรียน, บทบาทครู, จิตวิญญาณความเป็นครู, ความเข้าใจ, พฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

Title	PSYCHOSOCIAL FACTORS RELATED TO TEACHER'S ROLES IN PROMOTING NON-VIOLENT BEHAVIOR OF STUDENTS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA
Author	WATCHAPOL TULYAVILAIKUL
Degree	MASTER OF SCIENCE
Academic Year	2021
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Sudarat Tuntivivat

The purposes of this research were to compare the teacher's role in promoting non-violent behavior of students with different biosocial characteristics in Bangkok, to study the interactions between the psychosomatic factors and social factors related to the role of teachers in promoting non-violent behavior of students in Bangkok, and to study the predictive power of the psycho-social factors affected the role of teachers in promoting non-violent behavior among students in Bangkok. The sample group consisted of 400 secondary school teachers in Bangkok during the 2021 academic year and selected by multi-stage sampling. The data were collected using an online questionnaire with nine parts, a six-level evaluation scale with a confidence value of the overall alpha coefficient of .927. The statistics used in the analysis were One-way ANOVA, Two-way ANOVA and Stepwise Multiple Regression Analysis. The results showed that 1) The groups of secondary school teachers in Bangkok with different age ranges and types of schools had significantly different roles in promoting non-violent behavior among students in Bangkok. Statistics at the .05 level 2) found the interaction between the spirituality of teachers and social support. The effect of teachers' role in promoting non-violent behavior of students was statistically significant at the .05 level. 3) Psychological factors were teacher spirit, empathy, and attitudes towards the role of teacher in promoting non-violent behavior while social factors were social support. These 4 variables were able to predict the roles of teachers in promoting non-violent behavior by 79.1%. with a statistical significance at the .05 level. . The variables most affecting the role of the teacher in promoting non-violent behavior among students were teacher spirit ($b=.39$), social support ($b=.22$), attitudes towards the role of the teacher in the promotion of non-violent behavior ($b=.29$) and empathy ($b=.10$) respectively. Teachers need to focus on the above factors and agencies involved in educational management should encourage the development of mental factors and the above social factors for teachers to create an environment conducive to further learning.

Keyword : School Violent, Teacher's Roles, Teacher Spirituality, Empathy, Non-violent behavior

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จะสำเร็จไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความกรุณาจาก ผศ.ดร.สุदारัตน์ ตันติวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ที่ช่วยให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง และส่งกำลังใจให้ผู้วิจัยในการทำปริญญาานิพนธ์นี้จนลุล่วง

การวิจัยนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้คนจำนวนมาก ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะกรรมการสอบเค้าโครงปริญญาานิพนธ์ : ผศ.ดร.สุาศุภกร จันประเสริฐ, ผศ.ดร.สุदारัตน์ ตันติวิวัฒน์, ผศ.ดร.ปิยดา สมบัติวัฒนา, ผศ.ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ และ ผศ.ดร.พิชญานี พูนพล ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย : รศ.ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง, ผศ.ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์, ผศ.ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ, อ.ดร.วีรณดา อรุณปลอด และ อ.ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์: รศ.ดร.จินตนา ตันสุวรรณนนท์, ผศ.ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ และ ผศ.ดร.สุदारัตน์ ตันติวิวัฒน์ และขอขอบคุณคุณครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 430 ท่าน ที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามในการศึกษาวิจัย และ เพื่อนร่วมงานโรงเรียนสาธิตประสานมิตรในความเอื้อเฟื้อมากมายในการทำวิจัยนี้ โดยเฉพาะ อ.วัชรพงศ์ ศิริมาสกุล

ท้ายที่สุดขอขอบคุณครอบครัวที่ได้ให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยหวังใจว่า การวิจัยนี้จะมีส่วนช่วยให้ชุมชนของเราเป็นสังคมที่ผู้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

วัชพล ตุลยวิไลกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ส่วนที่ 1 บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน : ความหมาย องค์ประกอบ การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ส่วนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรม ปราศจากความรุนแรงของนักเรียน	23
ส่วนที่ 3 กรอบแนวคิด นิยามปฏิบัติการของตัวแปร และสมมติฐานในการวิจัย	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	53

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรโดยใช้สถิติพื้นฐาน.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	64
สถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา.....	65
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน	68
1. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีเพศ ช่วงวัย (Generation) อายุงาน ประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA).....	68
1.1 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีเพศแตกต่างกัน	69
1.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีช่วงวัย (Generation) ที่แตกต่างกัน.....	71
1.3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีอายุงานที่แตกต่างกัน.....	75
1.4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน.....	78

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของบทบาทของครูในการส่งเสริม	
พฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ของครูที่มี	
ระดับจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม ที่แตกต่างกัน.....	81
3. ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจการทำนายเพื่อค้นหาตัวทำนายที่สำคัญของบทบาทของครูใน	
การส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยใช้ตัวแปรปัจจัยทางจิต	
และสังคม เป็นตัวทำนาย ด้วยสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple	
Regression Analysis)	97
3.1 ผลการทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของ	
นักเรียน โดยใช้ปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมเป็นตัวทำนาย.....	98
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	104
การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐาน	105
ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและการวิจัยในอนาคต	114
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก.....	125
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	126
ภาคผนวก ข เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และหนังสือขอเก็บข้อมูล.....	150
ประวัติผู้เขียน.....	154

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สรุปความหมายของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน.....	18
ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน เพศ และจำนวน.....	55
ตาราง 3 จำนวน และร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะชีวิตสังคม.....	64
ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม	66
ตาราง 5 สถิติพื้นฐานของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร.....	67
ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามเพศ	69
ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันสัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง.....	70
ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามช่วงวัย (Generation).....	71
ตาราง 9 การเปรียบเทียบรายคู่ค่าเฉลี่ยของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนด้านรวม ด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงจำแนกตามช่วงวัย	73
ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามอายุงาน.....	75
ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงานต่างกันสัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง	77

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามประเภทของ โรงเรียน.....	78
ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทของโรงเรียนต่างกัน สัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้าน บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง	80
ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรม ปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามระดับการสนับสนุนทางสังคม และจิตวิญญาณความเป็น ครู ที่แตกต่างกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) ค่าเฉลี่ยของบทบาทของครูในการส่งเสริม พฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามระดับของตัวแปรอิสระในอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2).....	83
ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจาก ความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มรวม	86
ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจาก ความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มหญิง	88
ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจาก ความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y)	90
ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจาก ความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มอายุ งาน 10 ปี ขึ้นไป	93
ตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจาก ความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่ม มหาวิทยาลัย	96
ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจทำนายเพื่อค้นหาตัวทำนาย และปริมาณการทำนาย บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน	99
ตาราง 22 ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดในการวิจัย	127

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ การวิจัย	49
ภาพประกอบ 2 ผลการทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย โดยใช้ปัจจัยทางจิตและสังคมเป็นตัวทำนาย	111

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ระบบการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในมิติดินโยบาย โครงสร้าง ลักษณะการจัดการ และบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ การพัฒนาศักยภาพครูเพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ปลอดภัย และปราศจากความรุนแรงในโรงเรียน กลายเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนา และปฏิรูประบบการศึกษาทั้งในระดับสากล และระดับประเทศ ดังจะเห็นได้จากปฏิญญาเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs : Sustainable Development Goals) ขององค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะเป้าหมาย 4.a คือ การสร้าง และยกระดับทางการศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัยปราศจากความรุนแรง ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพสำหรับทุกคน (Provide Safe, Non-Violent, Inclusive and Effective Learning environments for All) ภายใน ค.ศ.2030 สอดรับกับการที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันก่อนนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ (Convention on the Rights of the Child – CRC) ตั้งแต่ ค.ศ. 1989 ว่าจะมีการปกป้องคุ้มครองสิทธิของเด็กทั้งในทางพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และวัฒนธรรม โดยมุ่งที่จะคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากความรุนแรง ทั้งความรุนแรงทางกายภาพ ความรุนแรงทางจิตใจ และความรุนแรงทางเพศ นอกจากนี้ องค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้มีการรณรงค์ระดับโลกด้านความปลอดภัยในการเรียนรู้ (The Global Campaign on Safe to Learn) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อยุติความรุนแรงในโรงเรียนด้วยการพัฒนา และเสริมสร้างทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการส่งเสริมวัฒนธรรม และค่านิยมของการมีชีวิตที่สันติ และปราศจากความรุนแรง เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนสามารถเรียนรู้ เจริญเติบโต และดำเนินชีวิตในโรงเรียน และในสังคมได้อย่างปลอดภัย ทั้งนี้เป็นที่ยอมรับกันในระดับสากลว่า การสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ปลอดภัย และปราศจากความรุนแรงให้แก่เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (UNESCO 2017)

สำหรับประเทศไทย ตั้งแต่ ค.ศ. 1989 ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันก่อนนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ (Convention on the rights of the Child - CRC) ว่า จะคุ้มครองสิทธิของเด็ก และเยาวชนทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และวัฒนธรรม โดยมุ่งที่จะคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากความรุนแรง (กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ 2558) นอกจากนี้

แผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 – 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเปลี่ยนบทบาทของครูให้เป็นครูยุคใหม่ที่ทำหน้าที่กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีการเรียนรู้ และส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ที่มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาค่านิยมให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสำนึก และมีความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างสันติ และทำประโยชน์ต่อสังคม (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

อย่างไรก็ตาม ความมุ่งหวังของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม กับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันมักสวนทางกัน สถานการณ์ความรุนแรงในโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน ความรุนแรงในโรงเรียนยังมีผลกระทบถึงนักเรียนทุกเพศทุกวัยในทุกประเทศ และทุกภูมิภาคทั่วโลก (UNESCO 2017) จากการสำรวจพบว่าเด็กทั่วโลกไม่น้อยกว่า 246 ล้านคน เคยมีการเผชิญความรุนแรงในโรงเรียน ทั้งความรุนแรงทางร่างกาย ความรุนแรงทางใจ หรือความรุนแรงทางเพศ การกลั่นแกล้ง และความรุนแรงจากครู (Plan International, 2016) สำหรับในประเทศไทย พบการกลั่นแกล้งในโรงเรียนสูงเป็นอันดับ 2 ของโลก (กระทรวงศึกษาธิการ 2561) ผลสำรวจจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ และ UNICEF ประเทศไทย ใน พ.ศ. 2562 พบพฤติกรรมความรุนแรงในโรงเรียนเกิดขึ้นในหลายบริบท ทั้งการที่นักเรียนทำร้ายกันด้วยอาวุธ การกลั่นแกล้งจนเหยื่อทำร้ายตนเอง การคุกคามทางเพศ การข่มขืนโดยครู แม้กระทั่งการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการคุกคามทางจิตใจ หรือใช้วิธีการที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน (UNICEF 2019) จากการสำรวจของกรมสุขภาพจิตใน พ.ศ. 2563 พบว่า นักเรียนที่ถูกกระทำความรุนแรงจะมีพฤติกรรมต่างกัน เช่น ร้อยละ 43 คิดจะตอบโต้ ร้อยละ 18 ไม่มีสมาธิเรียน ร้อยละ 15 ไม่อยากไปโรงเรียน ร้อยละ 13 มีอาการซึมเศร้า (กรมสุขภาพจิต 2563)

จากบททวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนพบงานวิจัยในต่างประเทศ เช่น การศึกษาของ Yavuzer (2012) ในตุรกี ได้ศึกษาความรับผิดชอบของครูในการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียน และยังพบ รายงานสถานการณ์ความรุนแรงในโรงเรียนและการกลั่นแกล้งรังแกกันของ UNESCO (2017) ได้ศึกษาและได้วางแนวทางในการจัดการความรุนแรง และการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน ส่วนงานวิจัยในประเทศไทย เช่น การศึกษาของ ภิรภัฏญาภาณุฉิม เสือเพ็ง (2562) ที่ศึกษาถึงแนวทางการจัดการศึกษาสันติศึกษาเพื่อลดความรุนแรงในโรงเรียน พบว่า การจัดการศึกษาสันติศึกษาใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันเป็นรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้ว และยังไม่ชัดเจน ทั้งยังเสนอแนะว่า ยังต้องเพิ่มความสามารถของครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสันติศึกษาอย่างแท้จริง จึงจะสามารถใช้แนวทางสันติศึกษาเพื่อลดความรุนแรงในโรงเรียนได้ หรือ งานวิจัยของ (อัมพร อังรองลักษณ์ 2552) ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการคุกคามทางเพศในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพฯ ได้ข้อสรุปจากการวิจัยว่า สาเหตุของการคุกคามทางเพศ เกิดจากการเคยเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อมาก่อน ส่วนสาเหตุรองลงมาคือ การที่โรงเรียนไม่มีการให้ข้อมูล หรือให้การแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันการคุกคามทางเพศที่มากเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของครูที่ต้องให้การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและการให้ความสำคัญกับการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมในสังคม นอกจากนี้ผลสำรวจโดยสถาบันรามจิตติ พบว่า เด็กและเยาวชนไทย ชาติทักษะการใช้ชีวิตอย่างปลอดภัย และมีพฤติกรรมเสี่ยงโดยเฉพาะการใช้ความรุนแรง เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30 – 40 (ธัญญา เทียนคำศรี 2557) ทั้งนี้ยังพบงานวิจัยของ สุนีย์ บันโนะ (2560) ที่ศึกษาจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันของจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากแต่องค์ประกอบที่ยังมีลำดับความต้องการสูงสุด คือ การคัดค้านการใช้ความรุนแรง งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นการเน้นย้ำบทบาทของสถาบันการศึกษาในการอบรมสั่งสอน และพัฒนาศักยภาพของเด็ก และเยาวชนในระดับที่นอกเหนือความสามารถของครอบครัว โดยเฉพาะบทบาทของครูเนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน และถือเป็นแบบอย่างในการอบรมสั่งสอน และการถ่ายทอดแบบแผนทางความคิด พฤติกรรม และทักษะชีวิต ซึ่งจำเป็นจะต้องพัฒนาเพื่อเตรียมคนเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตของสังคม ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจความต่างทางวัฒนธรรม ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นหมู่คณะ และภาวะผู้นำผู้ตาม ทักษะด้านการสื่อสาร การจัดการข้อมูล และการรู้เท่าทันสื่อ รวมทั้งทักษะด้านอาชีพ และการเรียนรู้ นอกจากนี้ ครูยังเป็นตัวแบบสำคัญในการถ่ายทอดค่านิยมของการมีชีวิตที่สันติ และปราศจากความรุนแรง และแสดงบทบาทสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรุนแรงในโรงเรียนพบว่า องค์การสหประชาชาติได้ลงทุนอย่างมากในการศึกษาความรุนแรงในโรงเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัยในบริบทสากล (UNESCO, 2017, UNICEF, 2019) อย่างไรก็ตามในบริบทประเทศไทย งานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และการให้ครูตระหนัก และไวต่อความรุนแรงในโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้อย่าง

ปลอดภัย และปราศจากความรุนแรง ค่อนข้างน้อย และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น อิศเรศวร์
 ลักษณะพิเศษรัฐ (2562) ได้พยายามศึกษาถึงมาตรการป้องกันปัญหาความรุนแรงของนักเรียน
 อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่าทุกรัฐบาลพยายามหาวิธีการ หรือมาตรการใน
 การแก้ไขปัญหาความรุนแรงดังกล่าว เช่นเดียวกับงานของ ภิรฎฎากาญจน์ เสือเพ็ง (2562) ที่
 ศึกษาแนวทางการสอนสันติศึกษาเพื่อลดความรุนแรงในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การจัดการ
 ศึกษาสันติศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันเป็นรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้ว และยังไม่ชัดเจน
 จากการประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าจะมีการศึกษาของนักวิชาการในประเทศ
 ไทยที่เกี่ยวกับความรุนแรงในโรงเรียนอยู่จำนวนหนึ่ง แต่งานวิจัยมุ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมของ
 นักเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำหรือผู้กระทำความรุนแรงระหว่างนักเรียนด้วยตนเอง หรือผู้ถูกกระทำ
 ความรุนแรง โดยงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นหาสาเหตุของการเกิดความ
 รุนแรงที่มีต่อตัวเด็ก หรือการกระทำความรุนแรงระหว่างนักเรียนด้วยตนเอง ยังไม่มีการค้นคว้าวิจัย
 เกี่ยวกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยเฉพาะ
 ปัจจัยทางจิต และสังคม ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความ
 รุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร อันเนื่องมาจากกรุงเทพมหานครเป็นเขตจังหวัดที่มี
 นักเรียนมากที่สุดในประเทศไทย และจะเป็นบริบทเปรียบเทียบกับเมืองใหญ่อื่น ๆ ในประเทศไทย
 และในโลก ที่ประสบปัญหาความรุนแรงในโรงเรียนได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรม
 ปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเป็นประเด็นที่ยังมีค่อนข้างน้อย และไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ข้อ
 ค้นพบจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในสถาบันการศึกษาของครู
 และบุคลากรทางการศึกษา การวางนโยบายสาธารณะของรัฐบาล ทั้งในส่วนของการวางนโยบาย
 ทางการศึกษา และการสร้างบรรยากาศในการเติบโตของเด็ก และเยาวชนในประเทศ ที่ปลอดภัย
 และเป็นบรรยากาศของสันติภาพที่จะเอื้อต่อการออกแบบการจัดการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองโลก
 ในบริบทของประเทศไทยจะสร้างความตระหนักในพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และ
 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่พฤติกรรมที่เคารพความแตกต่างหลากหลาย เคารพสิทธิมนุษยชน
 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสร้างสังคมที่เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะชีวิตสังคมแตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมบางประการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาอำนาจการทำนาย และค้นหาตัวทำนายที่สำคัญของปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่มีต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาบทบาทของตนทั้งในส่วนของปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งในเชิงการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน
2. ข้อค้นพบจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเขตกรุงเทพมหานคร และเมืองอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น 82,179 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 12 โรงเรียน ตามประเภทของโรงเรียน คือ 1) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 2) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และ 3) โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย (อว.) ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 480 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยทางจิต ได้แก่

1.1.1 ความเข้าอกเข้าใจ

1.1.2 เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

1.1.3 จิตวิญญาณความเป็นครู

1.2 ปัจจัยทางสังคม

1.2.1 การสนับสนุนทางสังคม

1.2.2 การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

1.3 ลักษณะทางชีวสังคม

1.3.1 เพศ

1.3.2 ช่วงวัย (Generation)

1.3.3 อายุงาน

1.3.4 ประเภทของโรงเรียน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ

2.1 บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

2.2 บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน

2.3 บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร 3 สังกัด คือ 1) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ 3) โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางจิต และสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาแบบสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ (Correlational Comparative Study) ในกลุ่มครูระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

- 1.1 ความหมายของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน
- 1.2 องค์ประกอบของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน
- 1.3 การวัดบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

ส่วนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

- 2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน
- 2.2 ปัจจัยทางจิตที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน
 - 2.2.1 ความเข้าอกเข้าใจ (Empathy)
 - 2.2.2 เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง (Attitudes towards the role of the teacher in the promotion of non-violent behavior)
 - 2.2.3 จิตวิญญาณความเป็นครู (Teachers Spirituality)
- 2.3 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน
 - 2.3.1 การสนับสนุนทางสังคม (Social support)

2.3.2 การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (Role model from colleagues)

2.4 ลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกัน

2.4.1 เพศ

2.4.2 ชั่ววัย (Generation)

2.4.3 อายุงาน

2.4.4 ประเภทของโรงเรียน

ส่วนที่ 3 กรอบแนวคิด นิยามปฏิบัติการของตัวแปร และสมมติฐานการวิจัย

ส่วนที่ 1 บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน :
ความหมาย องค์ประกอบ การวัด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความหมายของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของ
นักเรียน

บทบาทของครู

บทบาทหน้าที่ของครูนั้น มีผู้ให้ความหมายโดยแยกนิยามจากคำว่าครูในภาษาอังกฤษ
TEACHERS (วิลโลว์ ตั้งจิตสมคิด 2557) ดังนี้

การอบรมสั่งสอน (T – Teaching and Training)

บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ทางวิชาการ ถือเป็นงานหลักของครู
ในทุก ๆ ระดับชั้น ครูอาจารย์จะต้องตระหนัก และให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ

การอบรมคุณธรรมจริยธรรม (E – Ethics Instruction)

การอบรมคุณธรรมจริยธรรมเป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของครูในการส่งเสริมให้
นักเรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรม นอกจากการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ครูต้อง
ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในด้านจริยธรรมแก่นักเรียนด้วย

การวิจัยการศึกษา (A – Action Research)

ครูมีหน้าที่บทบาทในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในเชิงกระบวนการ กระบวนทัศน์
ตำรา สภาพแวดล้อม เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเกิดประสิทธิภาพ มีความสุข และลดปัญหาที่
เกิดขึ้นให้น้อยลง หรือป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการนำการวิจัยทางการศึกษาใน
การดำเนินการดังที่กล่าวมา

การถ่ายทอดวัฒนธรรม (C – Cultural Heritage)

ครูอาจารย์แสดงบทบาทในการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่น โดยทำ โดย 2 วิธีการ คือ การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ หรือ การอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมต่าง ๆ

การมีมนุษยสัมพันธ์ (H – Human Relationship)

การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีช่วยทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคุณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านส่วนตัว และส่วนรวม โดยมนุษยสัมพันธ์ของคุณ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ระหว่างคุณกับนักเรียน ระหว่างเพื่อนร่วมงาน และ ระหว่างคุณกับผู้ปกครองและชุมชน

การปฏิบัติหน้าที่พิเศษต่างๆ (E – Extra Jobs)

หน้าที่พิเศษต่าง ๆ หมายถึง หน้าที่อื่น ๆ ของคุณที่อยู่นอกเหนืองานสอน และพัฒนา นักเรียน งานบางประเภทที่เป็นงานสำหรับการสนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น งานบรรณารักษ์ งานปกครอง งานธุรการ งานอาคารสถานที่ เป็นต้น

การบันทึกผล และการแนะแนว (R – Reporting and Counseling)

คุณต้องรายงานผลการพัฒนานักเรียนต่อผู้ปกครอง และหัวหน้างานอย่างสม่ำเสมอ คุณต้องมีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการวัดประเมินผล ทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียน ด้านความประพฤติ ด้านสุขอนามัย และลักษณะนิสัยของนักเรียน เพื่อช่วยป้องกัน หรือแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนเผชิญ และช่วยพัฒนาการเรียนรู้อันรู้ และทักษะในด้านต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน (S – Student Activities)

คุณต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการต่าง ๆ ของนักเรียน โดยจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ตั้งแต่กิจกรรมในห้องเรียนจนกระทั่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสนำสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้จนเกิดเป็นประสบการณ์ มีโลกทัศน์ที่กว้างขวางทำให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาถึงบทบาทของคุณเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 (สมชนค ลดาตค 2559) ที่ได้ให้ความหมายของ บทบาทของคุณเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 คือ การที่ครูที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นตามเป้าหมายการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบไปด้วย 3 บทบาท คือ

1) บทบาทของครูผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คือ บทบาทที่ครูออกแบบการสอน โดยเตรียมสภาพแวดล้อมห้องเรียน สรรหาช่องทางการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนไปถึงวัตถุประสงค์

2) บทบาทของครูชี้แนะทาง (Coach) คือ บทบาทที่ครูทำหน้าที่ในการจัดรูปแบบการเรียนรู้โดยคอยทำ ชี้แจง แนะนำ เป็นที่ปรึกษา กระตุ้นนักเรียนเพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

3) บทบาทผู้ร่วมเรียนรู้ หรือ ครูผู้ร่วมศึกษา (Co-Learner/Co-Investigator) คือ บทบาทที่ครูจัดรูปแบบการเรียนรู้ โดยครูยอมรับอย่างใจกว้าง และเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทย และสังคมโลกที่เป็นไปอย่างมีความเป็นพลวัตสูง การจัดการศึกษาโดยบทบาทของครูจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับตัวเพื่อให้การจัดการศึกษาของครูจากการเตรียมคนเพื่อเข้าสู่สายพานการผลิตในยุคอุตสาหกรรมมาเป็นครูที่เตรียมให้คนเป็น ผู้ใช้แรงงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge worker) และ บุคคลที่พร้อมเรียนรู้ (Learning person) (วิจารณ์ พานิช 2556) สอดคล้องกับ การกล่าวถึงบทบาทของครู ของ พิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2558) ที่กล่าวว่าบทบาทของครูในยุคสมัยใหม่เปลี่ยนแปลงจากผู้ให้ความรู้ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) กล่าวคือ บุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้จัดมรดกประสบการณ์ เพื่อให้ให้นักเรียนใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

จากความหมายที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้ศึกษา สรุปบทบาทของครูได้ว่า คือ การปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ การเป็นครูประจำชั้น และการจัดหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ

ความรุนแรงของนักเรียนในโรงเรียน

ความรุนแรงในโรงเรียนนั้น มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความรุนแรงในโรงเรียนในบริบทประเทศไทย เช่น งานวิจัยของ สุวิทย์ จันทร์ศรี (2553) ได้ศึกษาพบว่า ความรุนแรงในโรงเรียนมี 3 ลักษณะ คือ 1. กากกระทำความรุนแรงต่อเด็กหรือเยาวชน 2. เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำ ความรุนแรง สาเหตุจาก ครอบครัว เพื่อน การรับสื่อที่ไม่เหมาะสม และจากชุมชน 3. เด็กและเยาวชนที่เป็นผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ ถ้าวแบ่งประเภทของรูปแบบ จากเกณฑ์ต่าง ๆ พบว่า มีรูปแบบความรุนแรง 3 เกณฑ์ คือ

1. บุคคลที่ถูกกระทำและเป็นผู้กระทำเป็นเกณฑ์ ได้แก่ ความรุนแรงระหว่างนักเรียนกับครู ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับบุคคลภายนอกโรงเรียน
2. ผลจากการใช้ความรุนแรงเป็นเกณฑ์ คือ ความรุนแรงต่อร่างกาย ความรุนแรงต่อจิตใจ หรือความรุนแรงต่อเพศ
3. วิธีการก่อความรุนแรงเป็นเกณฑ์ คือ การใช้ทั้งกำลังกาย และกำลังวาจา

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวดี แก้วเทศ (2558) ที่ศึกษาเนื้อหาความรุนแรงบนสื่อออนไลน์ ในส่วนความคิดเห็นต่อความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แบ่งความรุนแรงออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความรุนแรงทางร่างกาย คือ การกระทำที่ผู้กระทำความรุนแรงตั้งใจสร้างให้เกิดความเสียหายทางร่างกายต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยใช้กำลังทางกาย หรือ อาวุธ เช่น ตบตี ต่อย ใช้มีดแทง การใช้ปืน ฆ่า เป็นต้น
2. ความรุนแรงทางจิตใจ คือ การกระทำที่ผู้กระทำความรุนแรงจงใจสร้างให้เกิดความเสียหายต่อจิตใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผ่านรูปแบบการกระทำต่าง ๆ เช่น การด่า กักขัง เพกเฉยดูถูก เหยียดหยาม หมิ่นประมาท แบ่งแยก กีดกัน เป็นต้น
3. ความรุนแรงทางวัตถุ คือ การกระทำที่ผู้กระทำความรุนแรงจงใจสร้างให้เกิดความเสียหายต่อวัตถุที่บุคคลครอบครองกรรมสิทธิ์อยู่ เช่น ทิ้ง ทำลาย หรือแย่งกรรมสิทธิ์ในการครอบครองวัตถุนั้นไป
4. ความรุนแรงทางเพศ คือ การกระทำที่ผู้กระทำความรุนแรงจงใจสร้างความเสียหายต่อร่างกาย จิตใจ หรือวัตถุของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยมีจุดหมายเพื่อบรรลุเป้าหมายทางเพศของผู้กระทำโดยที่ผู้กระทำไม่ยินยอม หรืออยู่ในสภาพที่ตัดสินใจไม่ได้ เช่น หลับ ถูวางยา ไม่รู้ตัว หรือยังเป็นเด็กหรือเยาวชน โดยถูกข่มขู่ ลวนลาม คุกคาม ลิดรอนอิสรภาพทั้งในที่ส่วนตัว หรือที่สาธารณะ การมองอย่างมีเจตจำนงทางเพศ การสัมผัส การข่มขืน เป็นต้น

ยังปรากฏการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในโรงเรียนในงานวิจัยของ พิษขานี ชื่นปรีชา (2558) ที่ศึกษามาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงภายในสถานศึกษา โดยกล่าวถึงความรุนแรงที่กระทำโดยนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการกระทำเพียงคนเดียว เป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ 1 ห้องเรียน หรือแม้กระทั่งทั้งสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้แบ่งรูปแบบความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความรุนแรงที่กระทำทางกายภาพ อันเป็นสาเหตุให้บาดเจ็บ พิการ หรือตาย รวมถึงความเสียหายของร่างกาย หรือจิตใจด้วย เช่น ตี เตะ ต่อย ตบ ชก ผลัก ทำลายทรัพย์สินของเด็กที่เป็นเหยื่อ ชมชู้เด็กที่เป็นเหยื่อให้ยื่นทรัพย์สินต่าง ๆ เช่น ขนม ทรัพย์สิน เป็นต้น

2. ความรุนแรงที่กระทำโดยใช้คำพูด และกริยาท่าทาง โดยมีเป้าหมายเพื่อลดทอนศักดิ์ศรี หรือใช้คำพูด กริยาที่ไม่เป็นมิตร เพื่อให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเกิดความรู้สึกอับอายขายหน้า โกรธ เศร้า ขาดความมั่นใจในตัวเอง เช่น ดูถูก ล้อเลียน ใช้คำหยาบคาย ประณาม ปล่อยข่าวลือทั้งจริง หรือ หลอกลวง ยุยงให้นักเรียนคนอื่น ๆ กีดกันให้นักเรียนที่เป็นเหยื่อถูกขับออกจากกลุ่ม ใช้คำพูดที่มุ่งสร้างความเกลียดชังต่อนักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศ ใช้คำพูดเชิงลบทางเพศ เป็นต้น

3. ความรุนแรงโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นความก้าวหน้าที่เทคโนโลยีที่นำมาใช้เพื่อให้เด็กที่ตกเป็นเหยื่อถูกมองในแง่ลบ เกิดขึ้นได้หลายกรณี เช่น การส่งข้อความ รูป หรือวิดีโอที่ไม่พึงประสงค์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้แก่เด็กที่ตกเป็นเหยื่อให้เกิดความรู้สึกอับอาย การปล่อยข่าวลือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ชมชู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แฉกข้อมูลของเด็กที่เป็นเหยื่อ ปล่อยภาพโป๊เปลือยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความรุนแรงทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นความรุนแรงที่สามารถกระจายสู่สาธารณะได้กว้างขวางมากกว่า 2 รูปแบบแรก และยากในการตามหาต้นตอของผู้กระทำความรุนแรง จึงเป็นหนึ่งในรูปแบบความรุนแรงที่เหยื่อยากต่อการรับมือ

สรุปจากการประมวลงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน คือ พฤติกรรมที่นักเรียนไม่ใช้ความรุนแรงทางกาย ความรุนแรงทางจิตใจ ความรุนแรงต่อวัตถุ หรือ ความรุนแรงทางเพศต่อเพื่อนด้วยวิธีการในช่องทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะในฐานะผู้กระทำ หรือผู้สังเกตการณ์

บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

จากที่งานวิจัยที่กล่าวข้างต้น ความรุนแรงในโรงเรียนมีรูปแบบที่หลากหลาย และส่งผลกระทบต่อผู้กระทำ หรือผู้ถูกกระทำก็ตาม ครูในฐานะผู้ที่แสดงบทบาทสำคัญในสถานการศึกษา มีวุฒิภาวะ และวิจรรณญาณ รวมทั้งประสบการณ์ทางสังคมที่สูงกว่านักเรียน ในฐานะที่เป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคมในสถานการศึกษาจะแสดงบทบาทอย่างไรในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การศึกษารูปแบบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน พบว่า มีการศึกษาการศึกษาเพื่อสันติวิธี หรือ การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่ปราศจากความรุนแรงในหลากหลายมิติ ในรายงานสถานการณ์ความรุนแรงในโรงเรียนและการกลั่นแกล้งรังแก

กันของ UNESCO (2017) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการความรุนแรง และการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน มีแนวทาง 6 ประการ ดังนี้

1. เสริมสร้างความเป็นผู้นำ และความมุ่งมั่นในการขจัดความรุนแรงในโรงเรียน และการกลั่นแกล้งรังแก ออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายระดับชาติที่ชัดเจนและครอบคลุมเพื่อคุ้มครองเด็ก และ ้วยรุ่นจากความรุนแรงในโรงเรียนและการกลั่นแกล้งรังแก รวมถึงกฎหมายห้ามลงโทษด้วยการทำร้ายร่างกาย จัดสรรทรัพยากรบุคคลและการเงินให้เพียงพอสำหรับการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับ และสนับสนุนผู้ที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย และนโยบาย เช่น การศึกษาในท้องถิ่น ผู้มีอำนาจ และเจ้าหน้าที่เขต พัฒนา นโยบายและจรรยาบรรณในการรับมือกับความรุนแรงในโรงเรียนและการกลั่นแกล้งรังแก ในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับโรงเรียน

2. สร้างความตระหนักถึงความรุนแรงต่อเด็ก ประโยชน์ของการที่โรงเรียนปราศจากความรุนแรง และ ผลกระทบของความรุนแรง และการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน ส่งเสริมความตระหนักถึงความรุนแรงต่อเด็กและ ผลกระทบด้านลบของความรุนแรงในโรงเรียน และการกลั่นแกล้งรังแก ส่งเสริมแนวทางที่ไม่ใช้ความรุนแรงในการสร้างวินัย และการจัดการชั้นเรียน ดำเนินการแทรกแซงเพื่อเปลี่ยนทัศนคติและบรรทัดฐานทางสังคมที่ส่งผลเชิงลบต่อความรุนแรงในเด็กและวัยรุ่น ให้ความรู้แก่ผู้กำหนดนโยบายครู ผู้ปกครอง เด็กและวัยรุ่น เรื่องการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต และขั้นตอนที่สามารถดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหา

3. สร้างความร่วมมือรวมถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและวัยรุ่นเพื่อจัดการกับความรุนแรงและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน สร้างความร่วมมือข้ามภาคส่วนเพื่อป้องกันและตอบสนองต่อความรุนแรงและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน ทำงานร่วมกับเด็กและวัยรุ่นในฐานะหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกันในการวางแผน และดำเนินการเพื่อลดความรุนแรงและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน รวมถึงการสร้างขีดความสามารถ และ การจัดตั้งโครงสร้างที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการในโรงเรียน มีการวางแผนแนวทางที่ไม่ใช้ความรุนแรงในการสร้างวินัยและการจัดการชั้นเรียน ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง และเด็กในเรื่องการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตและขั้นตอนป้องกันปัญหาดังกล่าว ทำงานร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนสำหรับมาตรการต่างๆ ในการป้องกันความรุนแรงและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน

4. ส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในการป้องกันและตอบสนองต่อความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน จัดให้มีผู้บริหาร และ ครูได้รับการอบรม เรื่องการป้องกันและตอบสนองต่อความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน และมีแนวทางในเชิง

บวกต่อความอ่อนไหวทางเพศ และ การจัดการชั้นเรียนเชิงบวกด้วยการสร้างศักยภาพของเด็ก และวัยรุ่นในการรับรู้วิธีการป้องกันและตอบสนองต่อความรุนแรง และการกลั่นแกล้งรังแก รวมถึง การสร้างความรู้ ค่านิยม และทักษะที่จำเป็นในเรื่องดังกล่าว

5. จัดทำระบบรายงานความรุนแรงในโรงเรียนและการกลั่นแกล้งและให้การสนับสนุน สร้างช่องทางร้องเรียนที่ปลอดภัย เป็นความลับ เป็นมิตรกับเด็ก และสร้างกลไกการรายงานที่ช่วยให้เหยื่อ และผู้ที่เห็นเหตุการณ์สามารถรายงานความรุนแรง และการกลั่นแกล้งโดยผู้สังเกตภัย และไม่เปิดเผยตัวตน รวมทั้งมีการให้คำปรึกษาที่ปลอดภัยเป็นความลับ

6. ปรับปรุงข้อมูลสาเหตุ ผลกระทบของความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน รวมทั้งการจัดการที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการวิจัยถึงสาเหตุของความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน

สอดคล้องกับการวิจัยของ Yavuzer (2012) ที่ศึกษาความรับผิดชอบของครูในการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียน : กรณีศึกษาในประเทศตุรกี โดยการสำรวจความคิดเห็นว่าครูควรทำอะไรเพื่อป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับแนวทางต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน 1. รู้จักนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น 2. สื่อสารอย่างสร้างสรรค์กับนักเรียน 3. มองนักเรียนอย่างมีคุณค่า และเคารพและปฏิสัมพันธ์ด้วยความรัก 4. แนะนำเพื่อให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทางสังคม 5. เป็นแบบอย่างในเชิงบวก 6. พยายามเข้าใจปัญหาจากมุมมองของทั้ง 2 ฝ่าย 7. พยายามชี้ให้นักเรียนเห็นถึงผลกระทบจากความรุนแรง

ด้านที่ 2 ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อลดปัญหาความรุนแรง

ด้านที่ 3 ด้านการปฏิสัมพันธ์กับตนเอง 1. จัดการห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยหลักความเสมอภาคเท่าเทียม 2. มีการประสานงานกับงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนหรือครูแนะแนว 3. มีความพยายามให้การประสานงานกับครูท่านอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหา 4. ออกแบบการสอนที่น่าสนใจ และเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน

ส่วนงานวิจัยในประเทศไทยนั้นพบการวิจัยของ รุจน์ ภาษา (2555) ในการพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนประชาธิปไตยอย่าง โดยศึกษา 3 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน
2. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู

พบผลการศึกษา คือ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่มีความเป็นกันเอง สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกอย่างกัลยาณมิตร และสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดการกล้าแสดงออกเป็นประจำทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกลดอคภัย และไว้วางใจในตัวครู

ทัศนีย์ จันอินทร์ (2550) ได้ศึกษาวิวัฒนาการของมโนทัศน์การศึกษาเพื่อสันติภาพในประเทศไทย ได้เสนอมโนทัศน์การศึกษาเพื่อสันติภาพในลักษณะต่าง ๆ เช่น

1. การเชื่อมโยงเป้าหมายของทุกรายวิชาไปยังสันติภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 3 หมวดวิชาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสันติภาพ คือ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

สาขาสังคมศาสตร์ จัดการเรียนรู้ผ่านทางวิชาประวัติศาสตร์ จริยธรรม การเมือง เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมสังคม เคารพสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

สาขาวิทยาศาสตร์ เน้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในธรรมชาติ และเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา และสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบถี่ถ้วน คิดอย่างมีเหตุผล และแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม

สาขามนุษยศาสตร์ เป็นกลุ่มวิชาที่ใช้เป็นรูปแบบในการสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และกลุ่มวิชาศิลปะที่ฝึกฝนให้เป็นผู้ที่มีความละเอียดอ่อนนำไปสู่ความรัก และเห็นคุณค่าของสิ่งรอบตัว กล่อมเกล่าให้จิตใจงดงาม มีสมาธิ เกิดสุขภาพจิตที่สมดุล

2. การสร้างวิถีแห่งสันติภาพขึ้นในโรงเรียน เป็นการสร้างวัฒนธรรมที่เหมาะสม ในเรื่องสันติภาพ เพื่อคลายความกังวลว่าการศึกษาเป็นสถานที่บ่มเพาะความรุนแรงทั้งทางกายภาพ และความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ทั้งจากข่าวการลงโทษนักเรียนด้วยความรุนแรง การล้วงละเมิดทางเพศ การใช้กำลังตัดสินปัญหาาระหว่างนักเรียนด้วยกัน ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่นักเรียนจะเรียนรู้ความรุนแรงจากผู้อื่น และนำความรุนแรงไปใช้ในชีวิต และเมื่อเติบโตมีโอกาสที่จะถ่ายทอดความรุนแรงนั้นไปสู่รุ่นต่อไป การถ่ายทอดวัฒนธรรมแห่งสันติภาพจึงสำคัญเหนือการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งผู้ที่แสดงบทบาทสำคัญ คือ ครู เพื่อให้เกิดบรรยากาศสันติภาพขึ้นในโรงเรียน และห้องเรียน ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีสันติภาพ วัฏจักรจัดการเรียนรู้ที่สร้างบรรยากาศของสันติภาพ และสร้างบรรยากาศของห้องเรียน และโรงเรียนที่เอื้อให้เกิดสันติ

3. การส่งเสริมสันติภาพมิติภายในจิตใจ ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการส่งเสริมสันติภาพมิติภายในจิตใจไว้หลายทาง เช่น แนวทางของศาสนาในการภาวนา หรือบำเพ็ญประโยชน์ หรือแนวทางของปรัชญาที่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้มีเหตุมีผลในอยู่ในสังคม หรือแนวทางมนุษยนิยม จัดบรรยากาศของโรงเรียนให้นักเรียนมีจิตใจที่ดี มีความรัก ความเมตตา และไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน หรือแนวทางจิตตปัญญาศึกษา และนำกิจกรรมศิลปะ ดนตรี ธรรมชาติ ภาวนา เป็นการเรียนรู้ใคร่ครวญจนนำไปสู่ปัญญา

จากงานวิจัยของ ทศนีย์ จันอินทร์ (2550) ที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ในงานวิจัยดังกล่าว ประกอบไปด้วยพฤติกรรมของครู คือ 1) พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสันติภาพในทุกกลุ่มสาระวิชาในโรงเรียน 2) พฤติกรรมการถ่ายทอดให้ความรู้เรื่องสันติวัฒนธรรมภายในโรงเรียน และการสร้างบรรยากาศของสันติภาพเพื่อเอื้อให้เกิดสันติ และ 3) พฤติกรรมของการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมด้วยเหตุผล และการมองมนุษย์รอบตัวเป็นคนที่เท่าเทียมกัน

อมรวิทย์ นาคทรพรพ และจิรัฐกาล พงศ์ภคเธียร (2549) ได้เสนอบทบาทของครูในแนวทางการสอนสันติศึกษาผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน และผ่านการสร้างวัฒนธรรมสันติในโรงเรียน แนวทางการสอนสันติศึกษาในโรงเรียน ได้แก่

1. การสอนสันติศึกษาผ่านภาษา เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในคุณค่าของความหลากหลายตระหนักในความแตกต่าง และเกิดทักษะในการขจัดความขัดแย้ง ด้วยวิธีการ เช่น การนำประเด็นสันติภาพ และการทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง หรือกิจกรรมที่ต้องอาศัยการฟังอย่างไตร่ตรองเพื่อส่งเสริมทักษะที่ช่วยในการขจัดความขัดแย้ง เป็นต้น

2. การสอนสันติศึกษาผ่านศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยการเรียนรู้ ศาสนา และความเชื่อผ่านการรับรู้เรื่องราวประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของผู้ที่นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกของตนเองเพื่อให้เกิดการเห็นคุณค่าของความเชื่อที่ตนนับถือกับความเชื่ออื่น ๆ อย่างเท่าเทียม

3. ใช้การประเมินผลจากความร่วมมือในกระบวนการทำงานของนักเรียน ด้วยการให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างกันของนักเรียน ด้วยให้นักเรียนประเมินตนเองว่าทำได้ทำอะไรได้ดี และอะไรจะทำให้ทำได้ดีขึ้นอีก โดยที่บทบาทของครูคือผู้อำนวยการเรียนรู้ มิใช่ผู้พิพากษาพยายามใช้คำถามนำการคิด เลียงการบรรยาย ต่อรอง หรือข่มขู่

4. การขจัดความขัดแย้ง สอนให้รู้จักการชนะโดยไม่ใช้ความรุนแรง ด้วยวิธีการให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติในการจัดการความขัดแย้ง และให้เพื่อนร่วมชั้นแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ และโทษของการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญในการเรียนรู้คือ การเรียนรู้ว่า การควบคุมพฤติกรรมของตนเองสำคัญกว่า การควบคุมพฤติกรรมของคนอื่น

5. การสอนสันติศึกษาด้วยการบูรณาการในวิชาต่าง ๆ ด้วยการสอดแทรกเป็นเนื้อหาแนวคิด หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสันติศึกษาในวิชาต่าง ๆ โดยไม่ แยกออกจากการสอนปกติ สอนโดยวิธีการบูรณาการเข้ากับเนื้อหาของวิชานั้น ๆ

จากการศึกษาของข้างต้นกล่าวได้ว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ประกอบไปด้วยพฤติกรรมของครู คือ พฤติกรรมการสอนสันติวิธีผ่าน ภาษา ศาสนา และ ความแตกต่างทางความคิด โดยได้เสนอว่าครูทุกวิชาควรบูรณาการเนื้อหาสาระในวิชาเข้ากับความเป็นสันติในการอยู่ร่วมกันของผู้คนในสังคมเพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของวิชาเข้ากับพฤติกรรมเชิงบวกในสังคมที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์นั้น ๆ ได้

จากการประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวได้ว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน คือ บทบาทของครูที่แสดงออกผ่านบทบาท การจัดการสภาพแวดล้อม บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และบทบาทการสอนความรุนแรง เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่ปราศจากความรุนแรงทั้งในเชิงกายภาพ และในเชิงจิตใจเพื่อให้ เป็นเกิดวัฒนธรรมเชิงสันติในโรงเรียน และส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมเชิงสันติในสังคมต่อไป

1.2 องค์ประกอบของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีการแบ่งองค์ประกอบของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไว้หลายรูปแบบ แต่เมื่อจัดประเภทแล้ว สามารถแบ่ง บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้เป็น 3 ด้าน ตามแนวทางของ UNESCO (2017) คือ

1. บทบาทการจัดการสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เช่น การสร้างความร่วมมือรวมถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและวัยรุ่นเพื่อจัดการกับความรุนแรงและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน การเคารพ และปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยความรัก เป็นต้น

2. พฤติกรรมปกป้องดูแลนักเรียน เช่น การจัดทำระบบรายงานความรุนแรงและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน เป็นต้น

3. บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง เช่น การสร้างความตระหนักถึงผลกระทบของความรุนแรงที่มีต่อกัน เป็นต้น โดยสรุปบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปความหมายของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

ความหมายของ	การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	การดูแลปกป้องนักเรียน	การสอนเกี่ยวกับความรุนแรง
UNESCO (2017)	ครูมีกรวางแนวทางที่ไม่ใช้ความรุนแรงในการสร้างวินัยและการจัดการชั้นเรียน	1) การส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในการป้องกันและตอบสนองต่อความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน จัดให้มีผู้บริหาร และ ครูได้รับการอบรมการป้องกันและตอบสนองต่อความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน 2) จัดทำระบบรายงานความรุนแรงในโรงเรียนและการกลั่นแกล้งและให้การสนับสนุนสร้างช่องทางร้องเรียนที่ปลอดภัย 3) ส่งเสริมการวิจัยความรุนแรง	1) ส่งเสริมความตระหนักถึงความรุนแรงต่อเด็ก ประโยชน์ของการที่โรงเรียนปราศจากความรุนแรง และผลกระทบของความรุนแรง และการกลั่นแกล้งรังแกในโรงเรียน 2) สร้างการเปลี่ยนทัศนคติและบรรทัดฐานทางสังคมที่ส่งผลเชิงลบต่อความรุนแรงในเด็กและวัยรุ่น 3) ทำงานร่วมกับเด็กและวัยรุ่นในฐานะหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกัน ในการวางแผน และดำเนินการเพื่อลดความรุนแรงและการกลั่นแกล้งในโรงเรียน รวมถึงการสร้างขีดความสามารถ และการจัดตั้งโครงสร้างที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการในโรงเรียน
Yasemin Yavuzer (2012)	1) รู้จักนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น 2) สื่อสารอย่างสร้างสรรค์กับนักเรียน 3) จัดการห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยหลักความเสมอภาคเท่าเทียม 4) ออกแบบการสอนที่น่าสนใจ และเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	1) มองนักเรียนอย่างมีคุณค่าและเคารพและปฏิสัมพันธ์ด้วยความรัก 2) พยายามเข้าใจปัญหาจากมุมมองของทั้ง 2 ฝ่าย 3) ให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อลดปัญหาความรุนแรง 4) มีการประสานงานกับงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน หรือครูแนะแนว 5) มีความพยายามให้	1) แนะนำเพื่อให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทางสังคม 2) เป็นแบบอย่างในเชิงบวก 3) พยายามชี้ให้นักเรียนเห็นถึงผลกระทบจากความรุนแรง

การประสานงานกับครูท่านอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหา		
รุจน์ ภาษา (2555)	การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่มีความเป็นกันเอง สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกอย่างกัลยาณมิตร และสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดการกล้าแสดงออกเป็นประจำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกปลอดภัย และไว้วางใจในตัวครู	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู
ทัศนีย์ จันอินทร์ (2550)	<p>1) ครูมีบทบาทสำคัญที่จะสร้างให้เกิดบรรยากาศสันติภาพขึ้นในโรงเรียน และห้องเรียน ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีสันติภาพ รู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างบรรยากาศของสันติภาพ และสร้างบรรยากาศของห้องเรียน และโรงเรียนที่เอื้อให้เกิดสันติ</p> <p>2) การจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี มีความรัก ความเมตตา และไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน</p>	<p>1) การเชื่อมโยงเป้าหมายของทุกรายวิชาไปยังสันติภาพ (สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์)</p> <p>2) การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมด้วยเหตุผล และการมองมนุษย์รอบตัวเป็นคนที่เหมาะสมกัน</p>
อมรวิรัช นาคทรพรพ และจิรัฐกาล พงศ์ภาคเธียร (2549)	การให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันของนักเรียนโดยที่บทบาทของครูคือผู้อำนวยความสะดวก มิใช่ผู้พิพากษา เลียงการบรรยาย ตอรอง หรือ ชมชู้	<p>1) การสอนสันติศึกษาด้วยการบูรณาการในวิชาต่าง ๆ ด้วยการสอดแทรกเป็นเนื้อหา แนวคิด หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสันติศึกษาในวิชาต่าง ๆ โดยไม่ แยกออกจากการสอนปกติ สอนโดยวิธีการบูรณาการเข้ากับเนื้อหาของวิชานั้น ๆ</p> <p>2) สอนให้รู้จักการชนะโดยไม่ใช้ความรุนแรงให้เกิดการเรียนรู้ว่า การควบคุมพฤติกรรมของตนเองสำคัญกว่าการควบคุมพฤติกรรมของคนอื่น</p>

ผู้วิจัยได้ทบทวนความหมาย และสรุปการวัดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยมีการให้ความหมายว่า พฤติกรรมของครูในการปฏิบัติงานของครูเพื่อจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาในชั้นเรียน รวมถึง ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีคุณภาพ ชัย สันกวาน (2553) และงานวิจัยของ Yavuzer (2012) ที่ให้ความหมายเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ว่าที่เหมาะสม คือ การจัดการห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยหลักความเสมอภาคเท่าเทียม และมองนักเรียนอย่างมีคุณค่า และเคารพซึ่งกันและกัน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยความรัก และออกแบบการสอนที่น่าสนใจ และเน้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และ รุจน์ ภาชา (2555) กล่าวถึงพฤติกรรมนี้ว่า คือ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่มีความเป็นกันเอง สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกอย่างกัลยาณมิตร และสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดการกล้าแสดงออกเป็นประจำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกลดดภัย และไว้วางใจในตัวครู ส่วน ทศนีย์ จันอินทร์ (2550) ให้ความหมายว่าเป็นบทบาทสำคัญของครูที่จะสร้างให้เกิดบรรยากาศสันติภาพขึ้นในโรงเรียน และห้องเรียน ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีสันติภาพ รู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างบรรยากาศของสันติภาพ และสร้างบรรยากาศของห้องเรียน และโรงเรียนที่เอื้อให้เกิดสันติ รวมถึงการจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี มีความรัก ความเมตตา และไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ คือ การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ทางกายภาพ และจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยยึดหลักความเท่าเทียม มีความปลอดภัยทางกาย และจิตใจ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยความรัก

2. พฤติกรรมปกป้องดูแลนักเรียน

พฤติกรรมปกป้องดูแลนักเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ได้สังเคราะห์ความหมายจากงานวิจัยของ Yavuzer (2012) ที่กล่าวถึงพฤติกรรมปกป้องดูแลนักเรียน คือ บทบาทของครูในการประสานงานกับงานให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียน หรือครูแนะแนว และบทบาทของครูในการประสานงานกับครูท่านอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่พฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียน รวมทั้งให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองเพื่อลดปัญหาความรุนแรง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พิษขานี ชื่นปรีชา (2558) ที่

กล่าวถึง การแทรกแซงความรุนแรงในโรงเรียนของครูอาจารย์ว่าจะช่วยแก้ไข และลดปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษาได้ หากครูอาจารย์มีทัศนคติเชิงบวกต่อพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และเรียนรู้วิธีรับมือกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และ เรียนรู้รูปแบบของความรุนแรงที่หลากหลายซับซ้อน รวมทั้งไม่เพิกเฉย หรือไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาความรุนแรงเพราะมองว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นไม่ร้ายแรงพอให้เข้าแทรกแซง

สรุปได้ว่า พฤติกรรมปกป้องดูแลนักเรียน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่มองข้ามการใช้ความรุนแรงทางกายภาพ และความรุนแรงแฝงที่ของนักเรียน โดยมีความกล้าหาญในการคัดค้านการใช้ความรุนแรงเหล่านั้น มีความกล้าหาญในการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรง อีกทั้งมีการประสานงานกับครูท่านอื่น ๆ เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว หรือนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง ในการแก้ไขปัญหาที่พฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียน

3. บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยเป็นความหมายเดียวกับคำว่า สันติศึกษา(Peace education) คือ กระบวนการจัดการสอน ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่นำนักเรียนไปสู่พฤติกรรมการอยู่ร่วมในสังคมอย่างผู้มีสติ มีสมาธิ มีความสบายใจ มีสัมพันธภาพที่ดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีอยู่มีกิน และมีความมั่นคงปลอดภัย (กรณัช นวณิศาศล 2562) และงานวิจัยของ Yavuzer (2012) ที่กล่าวถึงบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง คือ ความพยายามของครูที่ชี้ให้นักเรียนเห็นถึงผลกระทบจากความรุนแรง และการเป็นแบบอย่างในเชิงบวกในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง ยังมีกรให้ความหมายของบทบาทการสอนความรุนแรงจาก UNESCO (2017) ที่กล่าวถึงบทบาทการสอนความรุนแรง คือ การสอนให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ของการที่โรงเรียนปราศจากความรุนแรง และ ผลกระทบจากความรุนแรง และการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียน รวมทั้ง การสอนให้นักเรียนป้องกัน และมีการตอบสนองต่อความรุนแรง และการกลั่นแกล้งรังแกกันในโรงเรียนอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่าบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู และการวางตัวเป็นแบบอย่างของครูที่นำนักเรียนไปสู่การอยู่ร่วมในสังคมด้วยสัมพันธภาพที่ดี โดยใช้พฤติกรรมที่ปราศจากความรุนแรง

1.3 การวัดบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียน มีผู้สร้างแบบวัดบทบาทของครู เช่น สวรรยา ทองมั่น (2561) ได้ทำการสร้างแบบวัดบทบาทของครูในฐานะผู้อำนวยการความสะอาด มีจำนวน 9 ข้อ โดยแบบวัดมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ ค่าความเชื่อมั่น .93 และมีอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ที่ .62 - .85 และ ชาริน สุวรรณวงศ์ (2561) ได้สร้างแบบวัดบทบาทในการป้องกันการสูบบุหรี่ของครู โดยการแสดงออกของครูถึงการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียน ได้แก่ การให้ความรู้ และการจัดกิจกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ แบบวัดมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีข้อคำถาม 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .83

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามนิยามเชิงปฏิบัติการ แบบวัดมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ จาก “ปฏิบัติมากที่สุด” (6 คะแนน) ไปจนถึง “ไม่ปฏิบัติเลย” (1 คะแนน) ครูที่ตอบได้คะแนนสูง เป็นผู้ที่มีแสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่าครูที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า โดยมีตัวอย่างข้อคำถามเพื่อวัดบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 1) บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เช่น ฉันเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยเสรี และยอมรับความหลากหลายทางความคิดความเชื่อ
- 2) บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน เช่น เมื่อฉันทราบปัญหาความรุนแรงของนักเรียน ฉันนำปัญหามาปรึกษาหารือกับครูท่านอื่น ๆ ที่อาจจะทราบปัญหาดังกล่าว
- 3) บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง เช่น เมื่อฉันเห็นนักเรียนกลั่นแกล้งกัน ฉันจะตักเตือนโดยชี้แจงให้เห็นถึงผลเสียของการใช้ความรุนแรง

ส่วนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

2.1 แนวทางการวิเคราะห์บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura 1986) ซึ่งได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของแบนดูราได้ศึกษาว่า พฤติกรรมของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นจากการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากปฏิสัมพันธ์ (Interact) ของบุคคลนั้นกับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ซึ่งแนวความคิดนี้เห็นว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีสาเหตุจากเงื่อนไขหลายประการ และ กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์เกิดขึ้นจากหลายปัจจัย เช่น พันธุกรรม สภาพแวดล้อม สภาพสังคม ประสบการณ์เดิม ความสามารถเฉพาะบุคคล จนไม่อาจจะสามารถกล่าวสรุปได้อย่างชัดเจนว่า พฤติกรรมต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งโดยเฉพาะ สาเหตุของพฤติกรรมจึงมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ในการกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) ในองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล (Person = P) ได้แก่ ปัญญาความสามารถของตนเอง ลักษณะทางชีวภาพ และสิ่งภายในต่าง ๆ
2. เงื่อนไขเชิงพฤติกรรม (Behavior condition = B)
3. เงื่อนไขเชิงสภาพแวดล้อม (Environmental condition = E)

ปัจจัยที่กล่าวไปข้างต้นทั้ง 3 ประการนั้น เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน และเป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล ถ้าปัจจัยใดเปลี่ยนแปลงไป ก็ทำให้ปัจจัยอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไปด้วย แบนดูราเสนอว่า บุคคลต้องเกิดความเชื่อมั่นในตนเองก่อนจึงจะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้ ซึ่งการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองนั้น แบนดูราได้ศึกษาแนวคิดไว้ 3 ประการ คือ

1. การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning)

เป็นการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นจากการสังเกตตัวแบบ ผ่านประสบการณ์ของผู้อื่น โดยที่ได้แบ่งตัวแบบออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง (Live Model) คือ ตัวแบบที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง และ ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือ ตัวแบบที่เห็นจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ เป็นต้น ซึ่งการเรียนรู้นี้ต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ต้องอาศัยการลองผิดลองถูก ซึ่งอาจจะเสียเวลา และในบางพฤติกรรมมีความอันตรายที่จะสามารถเกิดขึ้นได้ แต่การเรียนรู้ผ่านตัวแบบนี้ ตัวแบบสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิด และพฤติกรรมได้ในคราวเดียวกัน

2. การกำกับตนเอง (Self-Regulation)

มนุษย์มีความสามารถในการควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเองได้ โดยที่เรียกความสามารถนี้ว่า การกำกับตนเอง โดยที่กระบวนการกำกับตนเอง ประกอบไปด้วย 3 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการสังเกตตนเอง (Self-Observation) คือ บุคคลต้องรู้ว่า กำลังทำอะไรอยู่ 2) กระบวนการตัดสินใจ (Judgement Process) คือ การตัดสินใจแสดงออกทางพฤติกรรมผ่านมาตรฐานส่วนบุคคลกับการเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงทางสังคม 3) การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) คือ ทักษะในการตัดสินใจให้สนใจในการกระทำพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลทางบวก

3. การรับรู้ความสามารถของตน (Self-Efficacy)

การที่มนุษย์มีความสามารถในการกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่า ตนมีความสามารถอย่างไรก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้น บุคคลที่เชื่อว่า ตนเองมีความสามารถ จะมีความอดทน ไม่ท้อถอย และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ดังนั้น จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมสามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดจากการเรียนรู้จากปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะพัฒนาการในการควบคุมตนเอง (Self-control) ได้รับอิทธิพลสนับสนุนจากการสังเกตตัวแบบ โดยสังเกตจากตัวแบบที่หลากหลายแล้วนำมาประยุกต์กลายเป็นรูปลักษณะพฤติกรรมของตนเอง ครูในฐานะที่เป็นผู้แสดงบทบาทหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

และเยาวชน จึงเกิดการเรียนรู้ที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนเองให้สามารถแสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน และเรียนรู้ที่จะกำหนดบทบาท พฤติกรรมเชิงบวกเพื่อให้เป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ของเด็ก และเยาวชนได้

นอกจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมแล้ว ผู้วิจัยยังอาศัยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทมาช่วยวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ทฤษฎีบทบาท (Role Theory) (Mead 1934) นักสังคมวิทยาได้ทำการศึกษาโดยพัฒนามาจากทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Theory) กล่าวถึงบทบาทไว้ว่า บุคคลเรียนรู้บทบาทจากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรียนรู้การตีความหมายของสัญลักษณ์ที่ไปสัมพันธ์กับผู้อื่น เรียกว่า การรับรู้อัตลักษณ์ (Role - Taking) เป็น การรู้จักบทบาทของผู้อื่นทำให้เข้าใจความหมาย และความตั้งใจของคนรอบข้าง และสามารถทำการตอบสนองต่อปฏิสัมพันธ์ของผู้อื่นได้ ในการเรียนรู้บทบาทนั้น บุคคลเรียนรู้ความคาดหวังของผู้อื่น และนำมากำหนดพฤติกรรมของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ และปรับเปลี่ยนให้เข้ากับความเป็นตัวตน มนุษย์เรียนรู้ว่าตัวเองเป็นใครในระหว่างกระบวนการเรียนรู้บทบาท ในท้ายที่สุด บทบาทที่บุคคลแสดงออกมาก็จะกลับมาเป็นตัวตนของเขา พฤติกรรมตามบทบาทจึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการคาดหวังของบุคคลอื่น โดยความคาดหวังถูกกำหนดโดยประสบการณ์ทั่วไปของบุคคล ความรู้ ค่านิยม การรับรู้ประสบการณ์เฉพาะบุคคล ซึ่งบุคคลแต่ละบุคคลดำเนินชีวิตตามบทบาทของตนเอง เช่น บุคคลหนึ่งมีบทบาทเป็นทั้งบิดา และเป็นพนักงานในองค์กร ซึ่งแต่ละบทบาทก็มีบทบาทแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

แนวคิดของทฤษฎีบทบาท แบ่งออก เป็น 3 ประการ คือ

1) การที่บุคคลวิเคราะห์สิ่งเร้า ผู้สร้างสิ่งเร้า และสถานการณ์ ก่อนที่จะเลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างเหมาะสมโดยจะไม่ตอบสนองในทันทีทันใด

2) การมองภาพตนเอง บุคคลจะจินตนาการภาพตนเองเมื่อปรากฏต่อสายตาของผู้อื่น และจินตนาการต่อว่าผู้อื่นจะตัดสิน ประเมินภาพของตนเองอย่างไร ซึ่งถ้าไม่สามารถประเมินค่าของตนเองจากสายตาของผู้อื่นได้แล้ว การควบคุมทางสังคมจะเป็นการประเมินจากตนเองเท่านั้น

3) บุคคลเลือกที่แสดงพฤติกรรมที่ตนคิดว่าเหมาะสมออกไปตามความคาดหวังของบุคคลหรือสถานการณ์นั้น ๆ บุคคลจะมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่มีการโต้ตอบปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยการเลือกบทบาทที่สังคมคาดหวัง ซึ่งบทบาทแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1) บทบาทตามกฎเกณฑ์ (Role Prescription) มีลักษณะเป็นข้อกำหนด กฎระเบียบหรือนโยบายที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนเมื่อบุคคลดำรงบทบาทใดบทบาทหนึ่งจึงต้องดำเนินตามบทบาทที่กำหนดไว้

2) บทบาทในอุดมคติ (Ideal Role) เป็นบทบาท ที่กำหนดโดยกฎเกณฑ์ที่ไม่เป็นทางการ จาก ธรรมเนียม จารีต ประเพณี หรือมารยาทต่าง ๆ ทางสังคม เป็นการกำหนดบทบาทหนึ่ง ๆ ทางสังคมให้บุคคลยึดถือปฏิบัติตาม รวมไปถึงความคาดหวังจากบุคคลอื่นในสังคม เพื่อแสดงว่าสังคมคาดหวังอะไรจากบทบาทต่าง ๆ เหล่านี้ และใครคือผู้ที่จะต้องรับบทบาท

3) บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual Role) เป็นบทบาท ที่บุคคลแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือกระทำจริง โดยได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม ทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม จากลักษณะส่วนบุคคลของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งจะแสดงออกมากหรือแสดงออกน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการรับรู้และการยอมรับในบทบาทนั้น ๆ ซึ่งอาจสอดคล้อง หรือแตกต่างกับบทบาทอุดมคติ หรือบทบาทที่บุคคลนั้น ๆ คาดหวังก็ได้

4) บทบาทที่บุคคลรับรู้ และเข้าใจ (Perception Role) เป็นบทบาท ที่เป็นความเข้าใจหรือเป็นทัศนะ ในลักษณะปัจเจกบุคคลซึ่งบุคคลมองว่าตนเองควรมีบทบาทอย่างไรในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยบุคคลแต่ละบุคคลจะรับรู้และคาดหวังในบทบาทตนเองมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับลักษณะกายภาพ ค่านิยม ประสบการณ์ส่วนบุคคล และ เป้าหมายชีวิต และการรับรู้ บทบาทของบุคคล จะนำไปตามความคาดหวังของสังคม หรือแตกต่างจากความคาดหวังของตนเองหรือสังคมก็ได้

บทบาทต่าง ๆ ในสังคม ยังมีการแบ่งประเภทบทบาทของเบอร์โล (Berlo 1996) ที่จำแนกประเภทไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. บทบาทที่ถูกกำหนดไว้ (Role Prescriptions) คือ การกำหนดบทบาทไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคลในบทบาทนั้น ๆ ต้องทำอะไร

2. บทบาทที่กระทำจริง (Role Descriptions) คือ บทบาทที่บุคคลกระทำจริงในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

3. บทบาทที่ถูกคาดหวัง (Role Expectations) คือ บทบาทที่ถูกคาดหวังจากบุคคลอื่นว่าบุคคลควรมีบทบาท และกระทำอย่างไร

จากการประมวลเอกสารเบื้องต้น ได้ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม และทฤษฎีบทบาท เป็นกรอบแนวคิดในการประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บนพื้นฐานแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ที่ศึกษาปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลให้เกิดบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ประกอบไปด้วย กลุ่มตัวแปรปัจจัยทางจิต คือ ความเข้าใจของครู เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และจิตวิญญาณความเป็นครู และกลุ่มตัวแปรทางสังคม คือ การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน มีอิทธิพลส่งผลให้เกิดบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ซึ่งเป็นบทบาทที่มีความสำคัญ และเป็นพฤติกรรมเชิงบวกของครู ดังนั้นในการศึกษาปัจจัยเชิงเหตุของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงมีการวิเคราะห์สาเหตุของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ดังนี้

2.2 ปัจจัยทางจิตที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

นิยามการความเข้าใจ

การศึกษารolesของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ปัจจัยทางจิตที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความเข้าใจ (Empathy) บางครั้งมีการใช้ความหมายในภาษาไทยว่า ความเข้าใจ หรือ การร่วมรู้สึก ในการวิจัยนี้จะใช้คำว่า ความเข้าใจ มีการให้ความหมายของความเข้าใจไว้ดังนี้

ลาสเตอร์ (Lauster 1978) กล่าวว่า ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการรับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ของผู้อื่น โดยอาศัยประสบการณ์เก่ามาคาดคะเนอารมณ์ของผู้อื่น โกลแมน (Goleman 1998) กล่าวว่าความเข้าใจเป็นการตระหนักรู้ถึงความรู้สึก ความต้องการ และความห่วงใยของผู้อื่น

สุกานดา นิมทองคำ (2535) ให้ความหมายของความเข้าใจ คือ ความสามารถของบุคคลในการรับรู้เข้าใจถึงอารมณ์ จิตใจ และความรู้สึกของผู้อื่น และมีความรู้สึกร่วมต่ออารมณ์นั้นในสถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังประสบอยู่ โดยไม่นำความคิดเห็นของตนเองเข้าไปตัดสิน และพร้อมที่จะตอบสนองความรู้สึก และช่วยเหลือ โดยที่ไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง

มนัส บุญประกอบ (2558) กล่าวว่า ความเข้าใจเป็นความสามารถของบุคคลที่จะนึกถึงใจเขาใจเรา ตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นโดยที่ผู้อื่นไม่ได้บอก อาจะสังเกตจากน้ำเสียง ภาษา ท่าทาง และการแสดงออกทางสีหน้า

สุนีย์ บันโนะ (2560) ให้ความหมายของความเข้าใจว่าหมายถึง การคิดคำนึงถึงคนที่อยู่รอบ ๆ ตัว ให้ความสนใจ และคิดคำนึงถึงคนที่อยู่ในวงที่กว้างขึ้น มีความเข้าใจต่อผู้คนในท้องถิ่น และในโลก มีความเมตตา ใจต่อความจำเป็น และสิทธิของผู้อื่น รู้ลึกถึงความเป็นมนุษย์ และความจำเป็นร่วม และรู้สึกในความเป็นเอกภาพ และความรับผิดชอบร่วม

ปวีร์ กาญจนภิ นิลผาย (2562) กล่าวว่า ความเข้าใจเป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีอารมณ์ร่วมต่อสถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังเผชิญอยู่ และสามารถเข้าใจความต้องการ ความรู้สึกของผู้อื่น และพร้อมที่จะตอบสนองความรู้สึกเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

จากข้อมูลการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปในการวิจัยครั้งนี้ ได้ว่า ความเข้าอกเข้าใจ คือ ความสามารถของครูในการเข้าถึงความรู้สึกนักเรียน มีความห่วงใยผู้อื่น และคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของผู้คนรอบตัว

องค์ประกอบของความเข้าอกเข้าใจ

ส่วนองค์ประกอบของความเข้าอกเข้าใจนั้น มีผู้ให้องค์ประกอบไว้ดังนี้

โกลแมน (Goleman 1998) เสนอองค์ประกอบของความเข้าอกเข้าใจ ประกอบด้วย

1. การเข้าใจผู้อื่น (Understanding others) คือ ความเข้าใจในความรู้สึก ความคิด ความวิตกกังวลของผู้อื่น มีความเข้าใจว่าผู้อื่นมีความต้องการอย่างไรในแต่ละสถานการณ์
2. การพัฒนาผู้อื่น (Developing others) คือ การสนับสนุนความสามารถของผู้อื่นให้มีการพัฒนาที่สูงขึ้น โดยรู้ถึงข้อบกพร่อง หรือข้อควรปรับปรุงของบุคคลอื่น
3. การมีใจบริการผู้อื่น (Service orientation) คือ ความสามารถในการรับรู้ คาดคะเนว่าผู้อื่นมีความต้องการอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ และมีความประสงค์ที่จะสนองความต้องการเหล่านั้นโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน
4. การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล (Leveraging diversity) หมายถึง ความเข้าใจในความหลากหลาย รวมถึงความรู้สึกว่าต้องให้โอกาสทุกคนที่อาจจะไม่มีความสามารถที่ทัดเทียมกันอันเนื่องมาจากความแตกต่างของบุคคล
5. การตระหนักรู้สถานการณ์ในกลุ่ม (Political awareness) หมายถึง การเข้าใจข้อคิดเห็นของกลุ่มต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายแตกต่าง เข้าใจความสัมพันธ์ของกลุ่มทางสังคม และทราบความสัมพันธ์ของคนในกลุ่ม

ส่วน วลัยรัตน์ วรรณโพธิ์ (2545) ได้ให้องค์ประกอบของผู้ที่มีความเข้าอกเข้าใจไว้ดังนี้

1. มีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก รวมถึงการแสดงออกของผู้อื่น โดยสามารถที่จะคาดเดาอารมณ์ ความรู้สึกจากการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางว่าผู้อื่นมีความรู้สึกอย่างไร
2. มีความสามารถในการนึกถึงใจเขาใจเรา และสามารถที่จะคาดคะเนความรู้สึกของผู้อื่น โดยที่มองจากมุมมองที่ตัวเราไปอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อทำความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นอย่างถูกต้องเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ
3. มีความสามารถในการสนองตอบสอดคล้องกับสถานการณ์ มีการแสดงออกทางพฤติกรรม โดยใช้ภาษา และการแสดงออกทางร่างกายที่แสดงออกถึงความเข้าใจ ความเห็นใจต่อผู้อื่น

สรุปได้ว่า ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยให้องค์ประกอบของความเข้าอกเข้าใจ โดยผู้ที่มีความเข้าอกเข้าใจ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

1. การเข้าใจผู้อื่น มีเข้าใจ ความคิด ความวิตกกังวล ความต้องการของผู้อื่น
2. การรู้จักส่งเสริมผู้อื่น มีการสนับสนุนความสามารถของผู้อื่นให้มีการพัฒนาที่สูงขึ้น โดยรู้ถึงข้อบกพร่อง หรือข้อควรปรับปรุงของบุคคลอื่น
3. การมีจิตใจใฝ่บริการช่วยเหลือ มีความสามารถในการรับรู้ที่ผู้อื่นมีความต้องการอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ
4. การเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของบุคคล รู้จักการให้โอกาสผู้อื่น
5. มีความตระหนักถึงข้อคิดเห็นของกลุ่ม สามารถเข้าใจข้อคิดเห็นของกลุ่มต่าง ๆ เข้าใจความสัมพันธ์ในกลุ่มทางสังคมต่อสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

การวัดความเข้าอกเข้าใจ

จิตราภรณ์ ทองกวอด (2555) ได้ทำการสร้างแบบวัดความเข้าอกเข้าใจผู้อื่น จำนวน 34 ข้อ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ การเข้าใจผู้อื่น การรู้จักส่งเสริมผู้อื่น การมีจิตใจใฝ่บริการช่วยเหลือ การรู้จักให้โอกาสผู้อื่น การตระหนักถึงความคิดเห็นของกลุ่ม โดยแบบวัดมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .86

กรรณิการ์ พันทอง (2550) ได้ทำการสร้างแบบวัดความเข้าอกเข้าใจของนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการอ่านอารมณ์ละคาดเดาความรู้สึกของผู้อื่น จากการสังเกตแววตา ท่าทาง และน้ำเสียง (18 ข้อ) ด้านความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่น ๆ ตามสถานการณ์สังคม (18 ข้อ) และด้านการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่น (18 ข้อ) โดยแบบวัดมีจำนวนทั้งสิ้น 54 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .51 โดย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกแบบวัดความเข้าอกเข้าใจของ จิตราภรณ์ ทองกวอด (2555) ที่มีองค์ประกอบของความเข้าอกเข้าใจ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ การเข้าใจผู้อื่น การรู้จักส่งเสริมผู้อื่น การมีจิตใจใฝ่บริการช่วยเหลือ การรู้จักให้โอกาสผู้อื่น การตระหนักถึงความคิดเห็นของกลุ่ม มาปรับปรุงแบบวัดให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัยนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ

พบงานวิจัยที่ศึกษาความเข้าใจ เช่น ในการศึกษา ของ สุนีย์ บันโนะ (2560) ที่ศึกษาจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร พบว่า 1 ในองค์ประกอบของความเป็นพลเมืองโลกที่สำคัญคือ สภาวะที่นักเรียนสามารถคิดคำนึงถึงความสุขของผู้อื่นได้ โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เข้าใจจิตใจที่เป็นทุกข์ เจ็บปวด หรืออ้างว้างโดดเดี่ยวของผู้อื่น รู้สึกกังวล เป็นห่วง เห็นอกเห็นใจ โดยที่นักเรียนพยายามเข้าไปดูแลช่วยเหลือผู้นั้นให้สามารถยืนหยัดขึ้นมาได้เอง และกลับมามีความสุขได้อีกครั้ง ที่กล่าวมานั้นเป็นองค์ประกอบของการเชิดชูศักดิ์ศรีของชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ที่จะช่วยให้ครูสามารถที่จะแสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของนักเรียนได้ผ่านความเข้าใจที่มีต่อนักเรียน

สอดคล้องกับการศึกษาของ พูนภัทธา พูนผล (2554) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนเพื่อเตรียมนักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองโลก ว่าลักษณะของความ เป็นพลเมืองโลกนั้น สิ่งสำคัญ คือ การที่พลเมืองมีความสามารถในความเข้าใจผู้อื่น และมีความเคารพต่อผู้อื่น โดยมีความเคารพในคุณค่าของความหลากหลายทางวัฒนธรรม และทางเชื้อชาติ โดยให้ความสำคัญกับความร่วมมือเพื่อให้เกิดความขัดแย้ง และความรุนแรงน้อยที่สุด ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สร้างจากบทบาทของครูโดยครูที่มีคุณลักษณะของความเข้าใจอาจจะสามารถส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้

มีการศึกษาของ บุญซริก เฉลิมโรจน์ (2559) เรื่องตัวแปรเชิงสาเหตุ และองค์ประกอบของพฤติกรรมการจัดการชั้นเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของครูประถมศึกษาในชั้นเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯ พบผลการวิจัยว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมครูในการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ตัวแปรการร่วมรู้สึก (Empathy) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .40 นอกจากตัวแปรการร่วมรู้สึก หรือความเข้าใจแล้วนั้นยังมีอิทธิพลต่อความพอใจในการปฏิบัติงานของครูด้วย แสดงให้เห็นว่า ความเข้าใจ หรือ การร่วมรู้สึกนั้นส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของครู ซึ่งพฤติกรรมจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพเป็น 1 ในองค์ประกอบของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน พบการวิจัยพฤติกรรมจัดการเรียนรู้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ของ นฤมิต นุชใส (2559) พบผลการวิจัยว่า องค์ประกอบของการมีความรู้สึกร่วม (Empathy) มีอิทธิพลกับพฤติกรรมจัดการเรียนรู้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับความเข้าใจ พบว่า ผู้ที่มีความเข้าใจสูงจะมีพฤติกรรมเชิงบวก เช่น เช่น พฤติกรรมของครูในการจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม เป็นต้น ในการวิจัยนี้จึงคาดว่า ครูที่มีความเข้าใจมากจะเป็นผู้ที่แสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน จะมีความตระหนักรู้ในบทบาทที่เหมาะสมในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนซึ่งและกำหนดพฤติกรรมเชิงบวกของตนเองได้ถูกต้องเหมาะสมตามบทบาทของครูได้มากกว่าครูที่มีความเข้าใจต่ำ

เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

นิยามเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

การศึกษาเรื่องบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครปัจจัยทางจิตที่ผู้วิจัยเห็นว่าจำเป็นต่อการทำความเข้าใจบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน คือ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

เจตคติ หมายถึง ความรู้คิดในเชิงประเมินค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยคำนึงถึงประโยชน์หรือโทษต่อบุคคลนั้น ส่งผลให้เกิดความโน้มเอียงไปทางชอบหรือพึงพอใจต่อสิ่งนั้น ๆ หากมีความพึงพอใจมากเพียงพอจะทำให้เกิดความพร้อมต่อการแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง เพื่อนำไปสู่ความพึงพอใจ หรือประโยชน์ที่คาดหวังไว้ (งามตา วนิชานนท์ และอุษา ศรีจินดารัตน์ 2551) จากที่กล่าวข้างต้น หากบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ก็พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ และเกิดประโยชน์ เช่นเดียวกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ตรงกับความหมายของเจตคติของ อรพินทร์ ชูชม และคณะ (2554) ที่ให้ความหมายของเจตคติ คือ ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือคุณลักษณะทางจิตใจ ของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้น สรุปว่า เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงในงานวิจัยนี้ คือ การที่ครูประเมินค่าเกี่ยวกับบทบาทของตนในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนว่าเกิดประโยชน์ เกิดความรู้สึกพอใจ และตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมในบทบาทส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

องค์ประกอบของเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

เจตคติมีการให้องค์ประกอบไว้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้คิดเชิงประเมินค่า คือ การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมถึงความเชื่อของบุคคลนั้น ๆ ว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์ หรือโทษมากน้อยเพียงใด 2) ความรู้สึกพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างอัตโนมัติโดยสอดคล้องกับการรู้คิดเชิงประเมินค่า 3) การมุ่งกระทำ คือ การโน้มเอียง และความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน (วิริติ ปานศิลา 2542) ซึ่งตรงกับการให้องค์ประกอบของเจตคติโดย อรพินทร์ ชูชม และคณะ (2554) ที่แบ่งองค์ประกอบของเจตคติ เป็น 3 ด้าน คือ 1) การรู้คิด (Cognitive Component) เป็นความรู้เชิงประเมินค่าการคิด และความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งนั้น 2) ความรู้สึก (Affective Component) คือ ความรู้สึก หรือผลประเมินเกี่ยวกับสิ่งนั้น 3) พฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นแนวโน้มในการแสดงออกทางพฤติกรรม

จากรวบรวมการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ สรุปได้ว่าเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง มีองค์ประกอบทั้งหมด 3 องค์ประกอบ คือ คือ 1) ด้านการรู้คิด เป็นความรู้เชิงประเมินค่าการคิด และความเชื่อเกี่ยวกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง 2) ด้านความรู้สึก คือ ความรู้สึก หรือผลประเมินบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง 3) ด้านพฤติกรรม แนวโน้มในการแสดงออกถึงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

การวัดเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

การวัดเจตคติต่อบทบาทของครู มีผู้สร้างแบบวัดเจตคติของครู เช่น แบบวัดของ รณธรรณ์ นาเมือง (2558) ที่สร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตร แบบวัดเป็นมาตรประเมินค่า 6 หน่วย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .21 - .79 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .85 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีเจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตรมากกว่า และพบการสร้างแบบวัดของ ดุจเดือน พันธุมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง (2552) ได้สร้างแบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมในการพัฒนานักเรียน โดยเกี่ยวข้องกับ การเห็นประโยชน์ หรือโทษของการมีพฤติกรรมพัฒนานักเรียน เช่น มองเห็นผลดีที่เกิดจากการพัฒนานักเรียน โดยแบบวัดเป็นมาตรประเมินค่า และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .83

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นเองตามนิยามเชิงปฏิบัติการ แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรวัดประเมินค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6 คะแนน) ไปถึงไม่จริงเลย (1 คะแนน) ครูที่ตอบได้คะแนนสูงแสดงว่ามีเจตคติที่ดีต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงมากกว่าครูที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

มีงานวิจัยที่ศึกษาเจตคติของครูที่เกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็กและบทบาทในการป้องกันและช่วยเหลือของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ของ ราณี อาษาเจริญ (2544) ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีเจตคติไม่เห็นด้วยต่อการทารุณกรรมเด็กในระดับสูง โดยที่อายุและตำแหน่งหน้าที่ เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายบทบาทในการป้องกันและช่วยเหลือของครูได้ และพบงานวิจัยของ รมนธรรณ์ นาเมือง (2558) ที่ศึกษาการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตรของครูในปทุมธานี พบว่า เจตคติของครูต่อพฤติกรรมทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตรสามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตรได้ ร้อยละ 56 ในด้านรวม และด้านย่อย หรือ ในการศึกษาของอ้อมเดือน สดมณี (2549) ที่ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของครู พบว่า เจตคติต่อการปฏิรูปการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลเป็นอันดับหนึ่งในการทำนายพฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย จากบททวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าเจตคติที่ดีมีอิทธิพลทางบวกกับพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น บทบาทในการป้องกันและช่วยเหลือของครูในการทารุณกรรมเด็ก พฤติกรรมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตร พฤติกรรมการทำงานของครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น ในงานวิจัยนี้ จึงคาดว่าครูอาจารย์ที่มีเจตคติที่ดีต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงมาก เป็นผู้ที่แสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงมากกว่าครูอาจารย์ที่มีเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงน้อยกว่า

จิตวิญญาณความเป็นครูกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

นิยามจิตวิญญาณความเป็นครู

การศึกษาเรื่องบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร ปัจจัยทางจิตที่สำคัญที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญในการทำความเข้าใจบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน คือ จิตวิญญาณความเป็นครู (Teacher spirituality) โดยแนวคิดเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครูนั้น ในการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ห้องศัพทประกอบของจิตสำนึกความเป็นครูรุ่นใหม่ ของ ภควัด ศรียารัตน์ (2559) ได้ให้ความหมายของจิตสำนึกความเป็นครู ว่าหมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพผู้สอน มีการรู้คิดที่ดี มีพฤติกรรมที่เหมาะสม และมีคุณธรรมที่เหมาะสมกับอาชีพของตน ทำให้บุคคลสามารถควบคุมกำกับ และตัดสินใจแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่

สอดคล้องกับ รมณธรรม์ นาเมือง (2558) กล่าวถึง จิตวิญญาณครู หมายถึง ภาวะที่บุคคลเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงอุดมการณ์ ความเป็นครู เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เข้าถึงคุณค่าของจิตใจมากกว่าวัตถุ และ การศึกษาของ ธรรมนันทิกา แจ็งสว่าง (2554) เรื่อง ประสพการณ์ของครูที่มีจิตวิญญาณครู กล่าวถึงจิตวิญญาณครูว่า คือ การที่บุคคลมีความตระหนักรู้ในความเป็นครู ทำหน้าที่บนวิถีแห่งความเป็นครู มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อเด็ก และปฏิบัติต่อเด็กด้วยปรารถนาดี ประกอบด้วยเมตตา

จากข้อมูลการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง การที่ครูตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน ครูมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อเด็ก และมีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อนักเรียนที่ประกอบไปด้วยเหตุผลบนพื้นฐานของความรัก และความเท่าเทียม

องค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครู

ส่วนองค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครู มีผู้ให้องค์ประกอบไว้ดังนี้

ภควัด ศรียารัตน์ (2559) ได้ศึกษาองค์ประกอบของจิตสำนึกความเป็นครู โดยได้แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการสะท้อนคิด (Conception of Reflection) คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการแสดงพฤติกรรมต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง มีตั้งบ่งชี้ทั้งหมด 4 ตัว คือ ความมุ่งมั่นในหน้าที่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความพร้อมในการสอน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2. ด้านพฤติกรรม (Behavior) คือ การที่บุคคลรับรู้ในความสามารถของตนเองในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนเกิดความมั่นใจ และมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ต่อไป มีตั้งบ่งชี้ทั้งหมด 2 ตัว คือ ความสามารถในการสอน และการเป็นแบบอย่างที่ดี

3. ด้านคุณธรรม (Morality) คือ คุณลักษณะของบุคคลที่มีความประพฤติอันดีงาม แสดงออกมาในการกระทำที่ถูกต้อง เกิดประโยชน์ มีสติในการดำเนินชีวิตส่วนตัว และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ความมีเมตตากรุณา และหิริโอตตปปะ

ส่วน ประภัสสร ชโลธร (2562) ได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณความเป็นครู และได้สรุปองค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครู พบว่า มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี 2) การมองเห็นคุณค่าในอาชีพ 3) มีความรักและเมตตาต่อเด็ก 4) พัฒนาตนเองให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อถ่ายทอดความรู้สู่เด็ก 5) การทำงานด้วยความต้องการจากภายใน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครูในงานวิจัยนี้ ยึดตามแนวทางการศึกษาองค์ประกอบของจิตสำนึกความเป็นครูของ ภควัด ศรียารัตน์ (2559) ที่ให้องค์ประกอบของจิตสำนึกความเป็นครูออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการสะท้อนคิด (Conception of Reflection) คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการแสดงพฤติกรรมต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง 2) ด้านพฤติกรรม (Behavior) คือ การที่บุคคลรับรู้ในความสามารถของตนเองในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนเกิดความมั่นใจ และมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ 3) ด้านคุณธรรม (Morality) คือ พฤติกรรมที่ประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ความมีเมตตากรุณา และหิริโอตตปปะ

การวัดจิตวิญญาณความเป็นครู

ดุชฎี โยเหลา และคณะ (2553) ได้สร้างแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครู ใน 3 แบบ คือ เครื่องมือวัดแบบ Rating Scale เครื่องมือวัดเชิงคุณภาพ และเครื่องมือวัดเชิงพฤติกรรม โดยที่เครื่องมือวัดที่เป็น Rating Scale ประกอบไปด้วย แบบวัดจำนวน 5 ฉบับ คือ แบบวัดการมีอุดมการณ์ แบบวัดการเข้าถึงเข้าใจตนเอง แบบวัดการเข้าถึงเข้าใจผู้อื่น แบบวัดความศรัทธาในความจริงที่เหนือธรรมชาติ และแบบวัดการเข้าถึงคุณค่าของจิต(มิใช่วัตถุ) แบบวัดอีก 1 ลักษณะคือ เครื่องมือเชิงคุณภาพประกอบไปด้วย เทคนิคเหตุการณ์สำคัญ (Critical Incident Technique) และวิธีประวัติชีวิต (Life History Approach) และเครื่องมือวัดเชิงพฤติกรรม แบ่งการวัดออกเป็น

พฤติกรรม 3 ด้าน คือ การทำภารกิจในชีวิตอย่างมีพลัง พฤติกรรมปฏิบัติต่อศิษย์โดยเมตตากรุณา และพฤติกรรมสร้างจิตวิญญาณแก่นักเรียน

ยังมีการสร้างแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครูของ ญัฐสุวรรณ หลาวทอง and ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ (2553) ที่พัฒนาแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นแบบวัดแบบลิเคิร์ตสเกล 5 ระดับ มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การปฏิบัติตนตามหน้าที่ครู(13 ข้อคำถาม) การปฏิบัติต่อศิษย์โดยเสมอภาค (2 ข้อคำถาม) ความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ (3 ข้อคำถาม) ความเสียสละในงานครู (3 ข้อคำถาม) รวมทั้งหมด 21 ข้อคำถาม มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ .852

มีการสร้างแบบวัดจิตสำนึกของความเป็นครูโดย ภควัต ศรียารัตน์ (2559) เป็นแบบวัดลักษณะมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ โดยแบ่งองค์ประกอบของจิตสำนึกความเป็นครูออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการสะท้อนคิด (Conception of Reflection) คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการแสดงพฤติกรรมต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง 2) ด้านพฤติกรรม (Behavior) คือ การที่บุคคลรับรู้ในความสามารถของตนเองในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนเกิดความมั่นใจ และมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ 3) ด้านคุณธรรม (Morality) มีข้อคำถามทั้งสิ้น 51 ข้อ โดยที่แบบวัดทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .94 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดของ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2553) มาปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการในการวิจัยนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับจิตวิญญาณความเป็นครู

มีการศึกษาแนวคิดจิตวิญญาณความเป็นครูไว้หลากหลายแง่มุม เช่น ในงานวิจัยของ ธรรมนันฑิกา แจ่มสว่าง (2554) เรื่อง ประสบการณ์ของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู : การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับครูที่ได้รับรางวัลในโครงการตามรอยเกียรติยศครูผู้มีอุดมการณ์และจิตวิญญาณความเป็นครู ของกระทรวงศึกษาธิการ พบแก่นประสบการณ์ของการเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู จัดได้เป็น 3 ช่วง คือ

1. ช่วงการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบไปด้วย การที่บุคคลมีความตระหนักในความเป็นครู ปฏิบัติตนอยู่บนวิถีของการเป็นครู มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อเด็ก และปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักความเมตตา
2. ช่วงพัฒนาสู่การเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู ผลการศึกษาพบว่า การเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบไปด้วย 5 ประเด็น คือ การมีตัวแบบจิตวิญญาณ แรงจูงใจใน

การเข้าสู่อาชีพครู มีประสบการณ์ในการประสบ หรือรับรู้ สภาพชีวิตที่ยากลำบาก ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ และคุณลักษณะพื้นฐานทางจิตวิทยา

3. ช่วงการดำรงอยู่ของการเป็นผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นส่วนที่ช่วยค้ำจุนความเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบไปด้วย 4 ประการ คือ ความสุข ความภูมิใจ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และความศรัทธาต่อบุคคลผู้ทรงคุณค่าของแผ่นดิน

พบการวิจัยของ ชนชม ดิตถโกคินสกุล (2561) ศึกษาอัตลักษณ์วิชาชีพครูในกลุ่มครูผู้ช่วยในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 510 คน พบความสัมพันธ์ของจิตวิญญาณความเป็นครูว่ามีอิทธิพลทางตรงต่ออัตลักษณ์ของครูผู้ช่วยสังกัดกรุงเทพฯ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.03 และยังพบอิทธิพลของจิตวิญญาณความเป็นครูที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมครูในการศึกษาของ ปิยะวัฒน์ ธรรมระรวย (2560) ที่ศึกษาโมเดลสาเหตุที่ส่งผลต่อจิตวิญญาณความเป็นครู พบว่าจิตวิญญาณความเป็นครูส่งผลเชิงบวกต่อการรับรู้บทบาทหน้าที่ ความรัก และเมตตาช่วยเหลือศิษย์ และความเข้าใจเคารพเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พบความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณความเป็นครู พบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณครูสูงจะมีพฤติกรรมเชิงบวก เช่น การรับรู้บทบาทหน้าที่ ความรัก และเมตตาช่วยเหลือศิษย์ และความเข้าใจเคารพเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ครู เป็นต้น ในการวิจัยนี้จึงคาดว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมากจะเป็นผู้ที่แสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน จะมีความตระหนักรู้ในบทบาทที่เหมาะสมในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนซึ่งและกำหนดพฤติกรรมเชิงบวกของตนเองได้ถูกต้องเหมาะสมตามบทบาทของครูได้มากกว่าครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำกว่า

2.3 ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

นิยามการได้รับการสนับสนุนทางสังคม

การศึกษารoles of teachers in promoting prosocial behavior from the perspective of students' social support

การศึกษารoles of teachers in promoting prosocial behavior from the perspective of students' social support ปัจจัยทางสังคมที่สำคัญที่จะช่วยให้บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเป็นไปตามพฤติกรรมเชิงบวกตามบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมของครูนั้น ปัจจัยทางสังคมในการได้รับการสนับสนุนทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจ โดยแนวคิดเรื่อง การสนับสนุนทางสังคม (Social Support) นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ เช่น ดุจเดือน พันธุมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง (2552) ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2 คน ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ โดยผู้ให้การสนับสนุนได้ให้การสนับสนุนทางสังคมใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ (Emotional Support) อาทิ แสดงความเห็นใจ ความเป็นห่วง แสดงการยอมรับ เป็นต้น 2) ด้านข่าวสาร (Information Support) เช่น การชมเชยหรือตำหนิ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน การให้รางวัล - ลงโทษ เป็นต้น 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร งบประมาณ และแรงงาน (Material Support) เช่น การให้อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงาน เป็นต้น

สิริอนัฐพร สุวี (2548) ให้ความหมายว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อความช่วยเหลือที่มี 5 ลักษณะ คือ ความรักความผูกพัน การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การได้มีโอกาสเอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น ความมั่นใจในควมมีคุณค่าของตนเอง และการได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

อิสมนต์ เจียมสวัสดิ์ (2555) กล่าวถึง การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง บุคคลได้รับแรงสนับสนุนจากบุคคลอื่นให้ได้รับความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ได้รับการช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร สิ่งของ หรือการได้รับการสนับสนุนทางจิตใจ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เกิดการได้รับการยอมรับ ความผูกพัน การยกย่อง และเห็นคุณค่ากัน

อัจฉราพร บุญญพานิช (2547) กล่าวถึงการสนับสนุนทางสังคมในแง่มุมมองที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของครูไว้ว่าเป็นการที่บุคคลรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนกับบุคคลที่สำคัญว่าเห็นคุณค่า มีความเอื้ออาทร เห็นใจ มอบความรัก ให้คำแนะนำในยามที่ประสบกับปัญหาต่าง ๆ และให้การยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม สอดคล้องกับ กมลศรี ว่องเจริญ (2550) กล่าวถึงการสนับสนุนทางสังคมว่า เป็นการที่บุคคลได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากบุคคลต่าง ๆ

ในสังคม เช่น เพื่อนร่วมงาน ในด้านสิ่งของ อารมณ์ ความรู้สึก จนทำให้ตนเองรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้น ๆ

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่ใคร่ได้รับความรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนในด้านจิตใจ ข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งของ เกิดสัมพันธภาพที่ดีในสถานที่ทำงาน และเกิดความผูกพันกันในสถานศึกษา ทั้งระหว่างเพื่อนร่วมงาน และระหว่างครูกับศิษย์

องค์ประกอบของการได้รับสนับสนุนทางสังคม

ส่วนขององค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคม มีผู้ให้องค์ประกอบไว้ดังนี้

Cobb (1976) แบ่งองค์ประกอบ ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. การสนับสนุนด้านจิตใจ (Emotional Support) คือ การให้ความช่วยเหลือ ความรัก ความเอาใจใส่ และการได้รับความจริงใจ

2. การสนับสนุนด้านเห็นคุณค่า และได้รับการยอมรับ (Esteem Support) คือ การที่บุคคลได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า บุคคลอื่นยอมรับในคุณค่านั้น

3. การสนับสนุนด้านการต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Network Support) คือ การสนับสนุนจากสังคมที่ทำให้บุคคลมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นสมาชิกของเครือข่ายทางสังคม

Haber (2010) ได้ให้องค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคม ไว้ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านอารมณ์ คือ การให้กำลังใจ ปลอบใจ การสร้างความรู้สึกให้ผู้ที่อยู่รอบข้างได้รับความรู้สึกสบายใจและได้รับความเอาใจใส่จากบุคคลรอบ ๆ ตัว

2. ด้านการให้คุณค่า คือ ความรู้สึกที่ตนเองมีประโยชน์ และมีความสามารถ เช่น การชี้ให้ผู้อื่นเห็นความสามารถของตนเอง

3. ด้านข้อมูลสารสนเทศ คือ การแนะนำเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาตนเอง หรือแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

4. การสนับสนุนทางด้านวัตถุ คือ การช่วยเหลืออุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นในการทำงาน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคมในงานวิจัยนี้มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ 2) การสนับสนุนด้านการให้คุณค่า 3) การสนับสนุนด้านข้อมูลสารสนเทศ 4) การสนับสนุนทางด้านวัตถุ

การวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคม

ธวัชชัย ศรีพวงาม (2547) ได้ทำการสร้างแบบวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคม โดยพัฒนาจากแบบวัดของ Bhanumnavin (2000: 185) เป็นแบบวัดแบบประเมินค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เกี่ยวกับการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 3 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัสดุสิ่งของ และการสนับสนุนทางด้านจิตใจและอารมณ์ แบบวัดมีคำถามทั้งหมด 15 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น .92 และการวิจัยของ รมณธรณ์ นาเมือง (2558) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทำงานอย่างเป็นกัลยามิตรของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้สร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม มีจำนวน 18 ข้อ แบบวัดมีลักษณะเป็นมาตรประเมินรวมค่า 6 หน่วยตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูง ผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ มีค่าความเชื่อมั่น 0.74 อัจฉราพร บุญญพานิช (2547) ได้พัฒนาแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมจากแบบวัดของ ศักดิ์ศิษฐ์ นิรัญทิว โดยวัดการสนับสนุนทางสังคมของครูจาก 4 แหล่ง คือ ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนร่วมงาน นักเรียน และชุมชน มีข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 18 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตรประเมินค่า 6 หน่วย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแบบวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของ อัจฉราพร บุญญพานิช (2547) ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ 2) การสนับสนุนด้านการให้คุณค่า 3) การสนับสนุนด้านข้อมูลสารสนเทศ 4) การสนับสนุนทางด้านวัตถุ มีมาตรประเมินค่า 6 หน่วย ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 และนำมาปรับให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการในการวิจัยนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการได้รับสนับสนุนทางสังคม

มีการศึกษาตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมในหลายแง่มุม เช่น การศึกษาของ อิศมนต์ เจียมสวัสดิ์ (2555) เรื่อง อคติทัศนคติ การสนับสนุนทางสังคม กับแนวโน้มการใช้พฤติกรรมความรุนแรงในเด็ก : กรณีศึกษานักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนในเขตดุสิต ปีการศึกษา 2554 ผลการศึกษาพบว่า การที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมทางด้านจิตใจนั้นส่งผลให้บุคคลรู้สึกมีคุณค่า ภาคภูมิใจในการได้รับความรู้สึกเป็นที่รักของผู้อื่น เมื่อบุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคมในทางที่ดี จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมความรุนแรงต่ำ หากบุคคลได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ หรือได้รับน้อยจะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมความรุนแรงสูงกว่า นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ รมณธรณ์ นาเมือง (2558) ที่ศึกษาพบว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมี

พฤติกรรมทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตรด้านการเป็นมิตรนำคบหา มากกว่าครูที่มีลักษณะอื่น ซึ่งพฤติกรรมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตรด้านการเป็นมิตรนำคบหา คือการปฏิบัติตนอย่างเป็นมิตรชวนให้บุคคลอื่นอยากเข้าใกล้ มีน้ำใจ ต้องการให้ผู้อื่นให้มีความสุข และพร้อมช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นได้รับความทุกข์ ความเดือดร้อน ชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ ส่งเสริม สนับสนุนให้กำลังใจ นำเคารพ นำเชื่อถือ ยึดมั่นในหลักการ ยึดถือกฎระเบียบ ตักเตือนไม่ให้ผู้อื่นไม่ทำตามระเบียบ ทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ และแสดงออกว่าตนเป็นแบบอย่างที่ดี ที่กล่าวมาข้างต้น พฤติกรรมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตรด้านการเป็นมิตรนำคบหา มีนิยามที่ใกล้เคียงกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน นอกจากนี้ในงานวิจัยของ ศิราภรณ์ สุขสีลล้าเลิศ (2550) ที่ศึกษาพบความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคมว่ามีผลต่อความสามารถในการเป็นครูยุคปฏิรูปการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการประมวลงานวิจัยที่เรื่องการสนับสนุนทางสังคมพบครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีพฤติกรรมเชิงบวก เช่น พฤติกรรมความรุนแรงต่ำ พฤติกรรมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตร พฤติกรรมความสามารถในการเป็นครูยุคปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น ในการวิจัยนี้จึงคาดว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงจะเป็นผู้ที่แสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน มากกว่าครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำกว่า

การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

แบนดูรา (Bandura, 1977) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้โดยตัวแบบว่ากระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากการสังเกตตัวแบบซึ่งเป็นไปได้ทั้งการเรียนรู้ความคิด และการเรียนรู้พฤติกรรม โดยที่กลุ่มเพื่อนมีบทบาทในการถ่ายทอดทางสังคม ซึ่งบุคคลมีกระบวนการในการเรียนรู้ตัวแบบ แบ่งออก เป็น 4 ลักษณะ คือ

1. การเอาใจใส่ (Attention processes) โดยเกิดการเลียนแบบจากความสนใจ และเลียนแบบจากการรับรู้
2. การเก็บจำ (Retention processes) เป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากขั้นตอนเอาใจใส่ โดยเมื่อเกิดความสนใจแล้ว ก็จะมีการจดจำจากตัวแบบเพื่อทำการเลียนแบบ
3. การแสดงออก (Production processes) เมื่อเกิดการจดจำพฤติกรรม หรือความคิดต่าง ๆ ของตัวแบบแล้ว การจดจำนั้นจะช่วยกระตุ้นให้บุคคลพยายามแสดงพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับตัวแบบ

4. การจูงใจ และสิ่งล่อใจ (Motivation and Incentive) เป็นความสามารถในการเลียนแบบจากตัวแบบ ทำให้เกิดความรู้สึกยกย่องพึงพอใจชื่นชมตัวแบบเปรียบเหมือนการได้รับรางวัลที่มอบให้กับจิตใจของตนเอง และเมื่อประสบความสำเร็จก็จะภูมิใจในตัวแบบมากยิ่งขึ้น

แบนดูราได้กล่าวถึงตัวแบบว่า ตัวแบบช่วยสร้างพฤติกรรมใหม่ โดยบุคคลจะรวบรวมแบบแผนพฤติกรรมที่เห็นด้วยการสังเกต และเรียนรู้จากสภาพการณ์ โดยตัวแบบมีผลต่อการส่งเสริมการกระทำทั้งทางบวกและทางลบ ขึ้นอยู่กับการเสริมแรง

นิยามการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

พันธนิภา วินิจกิจเจริญ (2555) ได้นิยามการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การรับรู้พฤติกรรมทำงานของตัวแบบที่ทำงานอย่างตั้งใจจริง มีความซื่อสัตย์ในงาน และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ แล้วนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วน อานนท์ คุณากรจรัสพงศ์ (2561) ได้ให้ความหมายของการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานว่า เป็นการรับรู้พฤติกรรมของเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อตนเอง เป็นการรับรู้จากการสังเกตว่าพฤติกรรมนั้นเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณาว่าพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดผลดี จึงมีแนวโน้มที่จะนำมาปฏิบัติตาม

วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ (2555) ให้ความหมายว่า การมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนคือการสังเกตเห็น และรับรู้การกระทำของเพื่อนว่าเพื่อนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหานวัตกรรมด้านวิชาการ และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

จากข้อมูลการศึกษาข้างต้นในการวิจัยนี้ การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การที่ครูรับรู้บทบาทที่ดีของเพื่อนร่วมงานในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน เช่น การจัดการชั้นเรียนเชิงบวก การส่งต่อข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียน เป็นต้น

การวัดการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

มีการศึกษาเกี่ยวกับการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน เช่น งานวิจัยของ อรพินทร์ ชูชม และคณะ (2554) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยเชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน ได้ทำการสร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนเรื่องการใช้ชีวิตด้วยความพอเพียง แบบวัดมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ทั้งหมด 14 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .87 และในงานวิจัยของ พันธนิภา วินิจกิจเจริญ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมและความเครียดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทำงานสืบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีในที่ทำงาน จำนวน 17 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัดประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ผู้ที่ตอบได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเห็นแบบอย่างในการทำงานมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ “จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวกได้ 6 คะแนน และลดลงมาตามลำดับจนถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม และอภิรดี โสภางค์ (2547) ได้สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน โดยใช้วัดกับเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ของเทศบาล จำนวน 326 คน ลักษณะของแบบวัด มีข้อความคำถามทั้งหมด 20 ข้อคำถาม เป็นมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .90

โดยที่ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานของ พันธนิภา วินิจกิจเจริญ (2555) มาใช้โดยปรับให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการในการวิจัยนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

การวิจัยการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน มี เช่น งานวิจัยของ พันธนิภา วินิจกิจเจริญ (2555) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทำงานสืบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าการเห็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าจิตลักษณะประเภทอื่น ๆ และในการศึกษา วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ (2555) พบว่า การมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนส่งผลให้เกิดพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี โดยมีค่าร้อยละการทำนายอยู่ที่ ร้อยละ 42.25 – 70.56 ทั้งนี้ ยังพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นตัวอย่างที่ดีของเพื่อนร่วมงานในงานวิจัยของ สุนีย์ บันโนะ (2560) โดยได้สอบถามข้อเสนอแนะในการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนตามแนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียนจากครู ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 546 ความเห็น พบว่า ข้อเสนอแนะที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นตรงกันคือ ครู บุคลากร ผู้อำนวยการ ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างจิตสำนึกความ

เป็นพลเมืองโลกให้กับนักเรียน และทุกภาคส่วนในโรงเรียนต้องมีเป้าหมายเดียวกัน กล่าวคือ ในกลุ่มบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน และมีจุดหมายเดียวกันจึงจะสามารถสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลก ซึ่งหนึ่งในประเด็นสำคัญ คือ พฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนด้วย นอกจากงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนกับพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของครู

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าผู้ที่เห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน มักจะมีพฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากตัวแบบ เช่น พฤติกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมพัฒนาตนเอง พฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดี เป็นต้น จึงคาดการณ์ว่าการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานจะสัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนซึ่งครูที่มีได้รับการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานสูง จะมีความตระหนักรู้ในบทบาทที่เหมาะสม และแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่าครูที่ได้รับการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานต่ำกว่า

2.4 ลักษณะชีวิตสังคมที่แตกต่างกัน

เพศ

จากงานวิจัยของ ดุจเดือน พันธุมนาวัน และ อัมพร ม้าคอง (2552) เรื่องพฤติกรรมในการพัฒนานักเรียนของครูวิชาคณิตศาสตร์ พบกลุ่มครูหญิงมีการสนับสนุนทางสังคมมากกว่ากลุ่มครูชาย และงานวิจัยของ จุฑารัตน์ กิตติเชมากร (2553) ที่ศึกษาพบว่า กลุ่มบุคลากรหญิงในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการทำงานอย่างมีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรชาย

จากงานวิจัยที่กล่าวมา เพศกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน เพศน่าจะมีความสัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าตัวแปรเพศอาจจะเป็นตัวแปรที่มีผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ช่วงวัย (Generation)

จากการศึกษาของ สายทิพย์ เหล่าทองมีสกุล (2559) ที่ศึกษาวิธีการดำเนินชีวิตและการทำงานของครูในกรุงเทพมหานครจาก 3 ช่วงวัยคือ Gen Baby Boomer, Gen X, และ Gen Y มีกลุ่มช่วงวัย 2 กลุ่ม ที่มีระดับค่าเฉลี่ยวิธีการดำเนินชีวิตและการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

พบบงานวิจัยของ ทรงชัย ทองปาน (2556) ว่าช่วงวัยของครูที่ต่างกันมีระดับของจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยเฉพาะครูที่มีอายุน้อยมีความเสี่ยงจะเกิดปัญหาทางจริยธรรมมากกว่าครูที่มีอายุมากกว่า จากงานวิจัยที่กล่าวมาเกี่ยวกับความแตกต่างของช่วงวัยในงานวิจัยต่าง ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าช่วงวัยที่ต่างกันน่าจะมีการมีความสัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าช่วงวัย (Generation) ของครูที่ต่างกันอาจจะเป็นตัวแปร ที่มีผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

อายุงาน

จากการศึกษาของ อุบล ภัศระ (2535) พบว่า ครูที่อายุงานน้อยมีการสอนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมต่ำกว่าครูที่มีอายุงานมาก และ การศึกษาของ จุฑาทิพย์ เจริญนำ (2548) ที่พบผลการวิจัยว่า ครูที่มีอายุงานต่ำกว่า 6 ปี จะมีความเสียสละน้อยกว่าครูที่มีอายุงาน 6 – 15 ปี และครูที่มีอายุงานมากกว่า 15 ปี และงานวิจัยของ รัชนิกร ประสาร (2546) ที่ศึกษา พบว่า ครูที่มีอายุงานมากจะมีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าครูที่มีอายุงานน้อย จากงานวิจัยที่กล่าวมาเกี่ยวกับความแตกต่างของลักษณะบุคคลในแต่ละอายุงาน จึงอาจกล่าวได้ว่าอายุงานที่ต่างกันน่าจะมีการมีความสัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าอายุงานต่างกันอาจจะเป็นตัวแปรที่มีผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ประเภทของโรงเรียน

การศึกษา ของ ทวรรณันท์ ชินศิริพันธุ์ (2555) เรื่อง ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนชั้นม.3 พบว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีประเภทแตกต่างกันจะมีการปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยังพบบงานวิจัยของ สุชีรา ใจหวัง (2560) ที่ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร สพม. เขต 1 ผลการวิจัยได้เปรียบเทียบการจัดการ

ความปลอดภัยในโรงเรียนบางตามขนาดโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดปานกลางจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมที่มีขนาดเล็ก และ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลาง ผลการวิจัยเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยในอดีตชี้ว่าประเภทของโรงเรียนในลักษณะที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการจัดสภาพแวดล้อม และการถ่ายทอดทางสังคมในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าประเภทของโรงเรียนที่ต่างกันอาจจะเป็นตัวแปรที่มีผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 3 กรอบแนวคิด นิยามปฏิบัติการของตัวแปร และสมมติฐานในการวิจัย

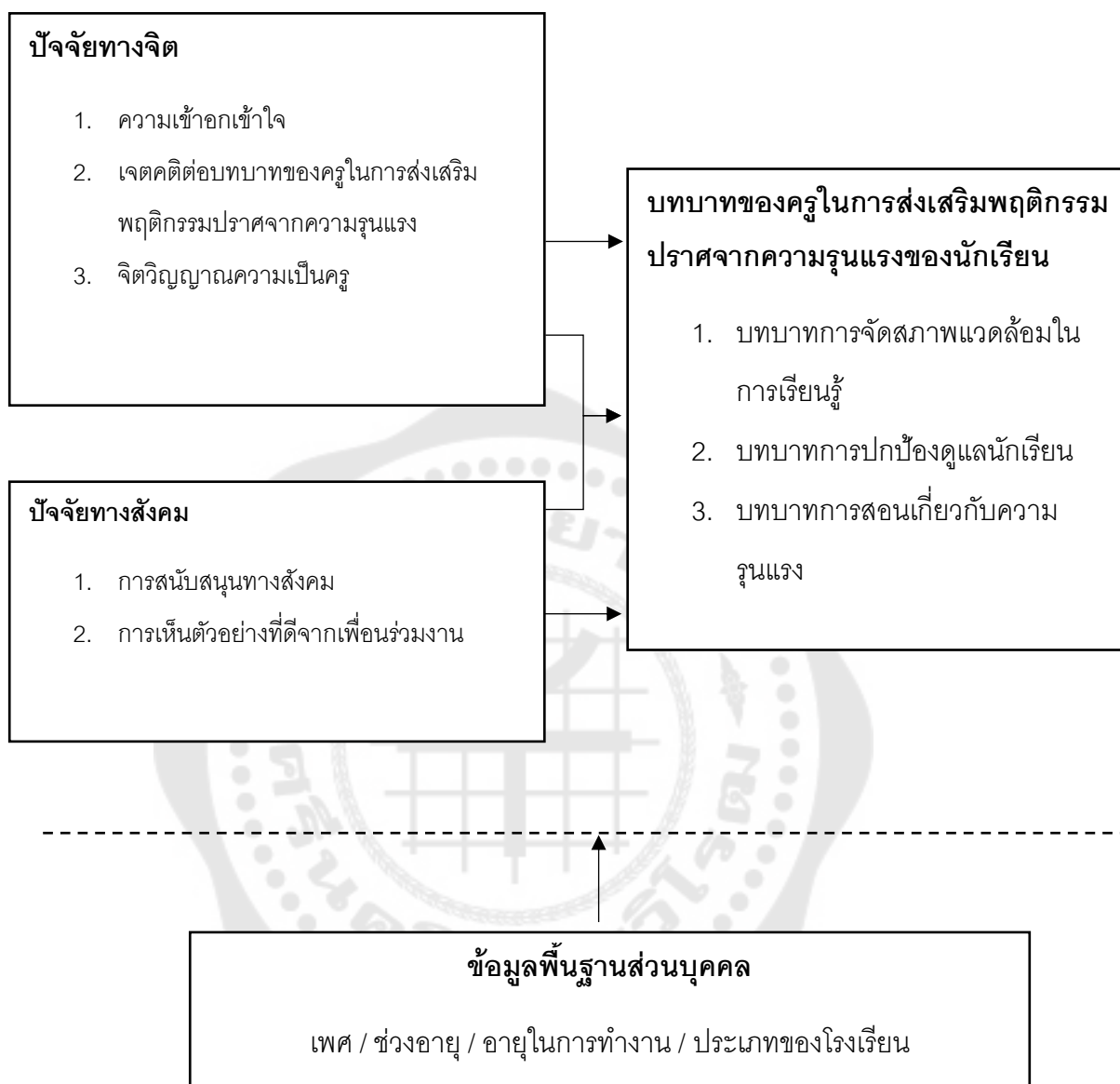
3.1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดในการวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Bandura 1986) และทฤษฎีบทบาท (Mead 1934) โดยผู้วิจัยเลือกทฤษฎีข้างต้นเป็นแนวทางในการประมวลเอกสาร และทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดตัวแปรต้น และอธิบายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน เนื่องจาก ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม และทฤษฎีบทบาทได้อธิบายสาเหตุการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีผลอันเนื่องมาจากปัจจัยทางจิตและสังคม ซึ่งเป็นไปตามหลักแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ ตัวแปรที่ผู้วิจัยศึกษา คือ ตัวแปรเชิงสาเหตุของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ดังนี้

1. ปัจจัยทางจิต เป็นสาเหตุภายในส่วนบุคคล พบตัวแปรที่เกี่ยวข้อง คือ ความเข้าใจ เข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และจิตวิญญาณความเป็นครู โดยจากการศึกษาแนวคิด งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่า ความเข้าใจ เข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และจิตวิญญาณความเป็นครู ส่งผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทริก เฉลิมโรจน์ (2559) ปิยะวัฒน์ กรมระววย (2560) นฤมิต นุชใส (2559) และ ประภัสสร ชโลธร (2562)

2. ปัจจัยทางสังคม เป็นสาเหตุภายนอกของบุคคล เกิดจากสภาพแวดล้อม พบตัวแปรที่เกี่ยวข้อง คือ การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน โดยจากการศึกษาแนวคิด งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน ส่งผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รณธรรณ์ นาเมือง (2558) และ สุณีย์ บันโนะ (2560)

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดสมมติฐานในการวิจัย คือ งานวิจัยของ ปิยะวัฒน์ กรมระรวย (2560) ที่พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และความสัมพันธ์ของครูกับผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกอย่างมากต่อจิตวิญญาณความเป็นครู มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และพบการศึกษาของ ประภัสสร ชโลธร (2562) ว่า การที่ครูได้รับสนับสนุนทางสังคมเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเกิดจิตวิญญาณความเป็นครู จึงคาดว่าปัจจัยจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคมในโรงเรียนอาจมีความสัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน และในงานวิจัยของ Hao Lei, Yunhuo Cui (2018) ที่พบว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอารมณ์ทางวิชาการของนักเรียน รวมทั้งยังพบว่า การสนับสนุนครูช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่สนับสนุนนักเรียนแสดงความห่วงใยนักเรียน นักเรียนมักจะตอบสนองต่อข้อกังวลของครู และเคารพครูโดยปฏิบัติตามบรรทัดฐานของห้องเรียนมากกว่าครูที่ใช้วิธีการลงโทษอย่างรุนแรงนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ การวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ การวิจัย

3.2 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่สังคมกำหนดไว้ของครูที่แสดงออกผ่านพฤติกรรมการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงทั้งเชิงกายภาพ และในเชิงจิตใจ แบ่งออกเป็น 3 บทบาท คือ

1. **บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้** หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ทางกายภาพ และจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยยึดหลักความเท่าเทียม มีความปลอดภัยทางกาย และจิตใจ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยความรัก
2. **บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่มองข้ามการใช้ความรุนแรงทางกายภาพ และความรุนแรงแฝงที่ของนักเรียน โดยมีความกล้าหาญในการคัดค้านการใช้ความรุนแรงเหล่านั้น มีความกล้าหาญในการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรง อีกทั้งมีการประสานงานกับครูท่านอื่น ๆ เช่น ครูประจำชั้น ครูแนะแนว หรือนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง ในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียน
3. **บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง** หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู และการวางตัวเป็นแบบอย่างของครูที่นำนักเรียนไปสู่การอยู่ร่วมในสังคมด้วยสัมพันธภาพที่ดีโดยใช้พฤติกรรมที่ปราศจากความรุนแรง

โดยวัดจากแบบวัดบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ ลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถของครูในการเข้าถึงความรู้สึกนักเรียน มีความห่วงใยผู้อื่น และคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของผู้คนรอบตัว

โดยวัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดความเข้าใจของ จิตราภรณ์ ทองกวอด (2555) โดยปรับตามนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัยนี้ แบบวัดเป็นลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “ไม่จริงเลย” จนถึง “จริงที่สุด” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่ามีความเข้าใจมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง หมายถึง การที่ครูประเมินค่าเกี่ยวกับบทบาทของตนในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนว่าเกิดประโยชน์ เกิดความรู้สึกรพอใจ และตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมในบทบาทส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยวัดจากแบบวัดเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขอบเขตของนิยามเชิงปฏิบัติการ แบบวัดเป็นลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “ไม่จริงเลย” จนถึง “จริงที่สุด” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่ามีเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง การที่ครูตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน ครูมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อเด็ก และมีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อนักเรียนที่ประกอบไปด้วยเหตุผลบนพื้นฐานของความรัก และความเท่าเทียม โดยวัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครูของ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2553) โดยปรับตามนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัยนี้ แบบวัดเป็นลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “ไม่จริงเลย” จนถึง “จริงที่สุด” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่ามีจิตวิญญาณความเป็นครูมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่ครูได้รับความรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนในด้านจิตใจ ข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งของ เกิดสัมพันธภาพที่ดีในสถานที่ทำงาน และเกิดความผูกพันกันในสถานศึกษา ทั้งระหว่างเพื่อนร่วมงาน และระหว่างครูกับศิษย์ โดยวัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดของ อัจฉราพร บุญญพานิช (2547) โดยปรับตามนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัยนี้ แบบวัดเป็นลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “ไม่จริงเลย” จนถึง “จริงที่สุด” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่าได้รับการสนับสนุนทางสังคมมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การที่ครูรับรู้บทบาทที่ดีของเพื่อนร่วมงานในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน เช่น การจัดการชั้นเรียนเชิงบวก การส่งต่อข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียน เป็นต้น โดยวัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดของ พันธนิภา วินิจกิจเจริญ (2555) ที่ได้สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีในที่ทำงาน โดยปรับตามนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัยนี้ แบบวัดเป็นลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “ไม่จริงเลย” จนถึง “จริงที่สุด” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่

ตอบได้คะแนนมากกว่ามีการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานมากกว่าผู้ที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

3.3 สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน จะแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนต่างกัน โดยมีสมมติฐานย่อย คือ

1.1 ครูที่มีเพศต่างกัน แสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกัน

1.2 ครูที่มีช่วงอายุต่างกันจะแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกัน

1.3 ครูที่มีอายุงานต่างกันจะแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกัน

1.4 ครูที่สอนในโรงเรียนที่มีประเภทต่างกันจะแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกัน

2. ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก จะแสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่าครูกลุ่มอื่น

3. ตัวแปรทางจิต คือ ความเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และจิตวิญญาณความเป็นครู และตัวแปรทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน สามารถร่วมกันทำนายบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ (Correlational-Comparative Study) โดยเก็บข้อมูลจากครูที่ทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 โดยมีการกำหนดประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ครูที่ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2564 รวม 82,179 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนมาไม่น้อยกว่า 1 ปี ผู้วิจัยใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1970) โดยมีระดับความเชื่อมั่นอยู่ที่ร้อยละ 95 และสัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นเท่ากับร้อยละ 5 ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

e = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ในการวิจัยนี้กำหนดให้ร้อยละ 5

จำนวนกลุ่มตัวอย่างหาได้จาก

$$n = \frac{84,132}{1 + (84,132)(0.05)^2}$$
$$n = 398.10$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้เท่ากับ 399 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อป้องกันความผิดพลาดของข้อมูล เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ และผล

การศึกษามีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มขึ้นเป็น 480 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้

1. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) แบ่งตามชั้นภูมิตามประเภทของโรงเรียน แบบออกเป็น 1) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) 2) โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย 3) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยเลือกโรงเรียนตามประเภท ประเภทละ 4 โรงเรียน รวมเป็น 12 โรงเรียน

3. เมื่อได้โรงเรียน จึงใช้วิธีสุ่มแบ่งแบ่งกลุ่ม (Cluster sampling) โดยประเภทของโรงเรียนเป็นตัวแบ่งกลุ่ม รวมกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้จริง ทั้งหมด 400 คน

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน เพศ และจำนวน

ประเภทของโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวน
1) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	บางปะกอกวิทยาคม	40
	วชิรธรรมสาธิต	40
	มัธยมวัดสิงห์	40
	เตรียมอุดมศึกษา	40
2) โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย	สาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)	40
	สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	40
	สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง	40
	สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	40
3) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	40
	วัฒนาวิทยาลัย	40
	รุ่งอรุณ	40
	อัสสัมชัญ	40
	รวม	480

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย เพื่อวัดตัวแปรในการศึกษานี้ เป็นเครื่องมือประเภทมาตราประเมินค่า (Summated rating scale) เป็นแบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้อง ใน

ตอนต้นจะชี้แจงอย่างชัดเจนถึงการปกปิดข้อมูลเป็นความลับ และไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ให้ข้อมูล เน้นย้ำถึงประโยชน์ของการวิจัยเมื่อผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด แบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขต กรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 9 ตอน ได้แก่

กลุ่มตัวแปรทางจิต จำนวน 3 ตอน (แบบสอบถามความเข้าใจของครู แบบสอบถามเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง แบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครู)

กลุ่มตัวแปรทางสังคม จำนวน 2 ตอน (แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน)

กลุ่มตัวแปรตาม จำนวน 3 ตอน (แบบสอบถามพฤติกรรมการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน แบบสอบถามบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และแบบสอบถามบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง)

รวมทั้งยังมีแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกันของครู มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวแปรปัจจัยทางจิต ประกอบด้วย 3 แบบวัด ดังนี้

แบบสอบถามความเข้าใจของครู ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ ความสามารถของครู ในการเข้าถึงความรู้สึกนักเรียน มีความห่วงใยผู้อื่น และคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของผู้คนรอบตัว เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดความเข้าใจของ จิตรกรภรณ์ ทองกวอด (2555) ที่มีองค์ประกอบของความเข้าใจ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การเข้าใจผู้อื่น การรู้จักส่งเสริมผู้อื่น การมีจิตใจใฝ่บริการช่วยเหลือ การรู้จักให้ออกาสผู้อื่น การตระหนักถึงความคิดเห็นของกลุ่ม

ตัวอย่างแบบสอบถามความเข้าใจของครู

(1) ฉันมักให้ความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

(2) เมื่อนักเรียนเกิดความวิตกกังวล ฉันเข้าใจความรู้สึก และพยายามช่วยเหลือนักเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

แบบสอบถามเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง
ตามนิยามเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง เป็นแบบ
วัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขอบเขตของนิยามเชิงปฏิบัติการ ที่หมายถึง การที่ครูประเมินค่า
เกี่ยวกับบทบาทของตนในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนว่าเกิด
ประโยชน์ เกิดความรู้สึกพอใจ และตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมในบทบาทส่งเสริมพฤติกรรม
ปราศจากความรุนแรงของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด”
จนถึง “ไม่จริงเลย” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่าแสดงว่า มีเจต
คติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงมากกว่าครูที่ตอบได้คะแนน
น้อยกว่า

ตัวอย่างแบบสอบถามเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความ
รุนแรง

(1) ฉันยินดีทุกครั้งที่ได้แนะนำให้นักเรียนที่ชอบกลับแกล้งรังแกเพื่อนได้เห็นถึงโทษของ
การกระทำ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

(2) ฉันเห็นว่าการเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่มีความหมาย

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

แบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครู ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ การที่ครูตระหนักรู้ในบทบาท
หน้าที่ของตน ครูมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อเด็ก และมีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อนักเรียนที่
ประกอบไปด้วยเหตุผลบนพื้นฐานของความรัก และความเท่าเทียม

เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดของ ดุษฎี โยเหลา และคณะ
(2553) จำนวน 5 ตอน ได้แก่ แบบวัดการมีอุดมการณ์ แบบวัดการเข้าถึงเข้าใจตนเอง แบบวัดการ
เข้าถึงเข้าใจผู้อื่น แบบวัดความศรัทธาในความจริงที่เหนือธรรมชาติ และแบบวัดการเข้าถึงคุณค่า
ของจิตใจ(ไม่ใช่วัตถุ) และเครื่องมือวัดเชิงพฤติกรรม แบ่งการวัดออกเป็นพฤติกรรม 3 ด้าน คือ การ
ทำภารกิจในชีวิตอย่างมีพลัง พฤติกรรมปฏิบัติต่อศิษย์โดยเมตตากรุณา และพฤติกรรมสร้างจิต
วิญญาณแก่นักเรียน โดยเลือกใช้ข้อคำถามที่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัย

ตัวอย่างแบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครู

(1) ฉันเข้าใจในเป้าหมายของการทำงานเป็นครู

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

(2) ฉันทึ่มั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

กลุ่มตัวแปรปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย 2 แบบวัด ดังนี้

แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ การที่ครูในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานครได้รับความรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนในด้านจิตใจ ข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งของ เกิดสัมพันธภาพที่ดีในสถานที่ทำงาน และเกิดความผูกพันกันในสถานศึกษา ทั้งระหว่างเพื่อนร่วมงาน และระหว่างครูกับศิษย์ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดของ อัจฉราพร บุญญพานิช (2547)

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม

(1) เมื่อฉันมีปัญหาในการทำงาน เพื่อนร่วมงานจะพูดให้กำลังใจฉันเสมอ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

(2) นักเรียนแสดงความห่วงใยฉัน เมื่อฉันต้องทำงานอย่างหนัก

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

แบบสอบถามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน ว่าหมายถึง การที่ครูเห็นบทบาทของเพื่อนร่วมงานในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแล้วเรียนรู้พฤติกรรมนั้น และนำมาปฏิบัติตามเป็นพฤติกรรมของตนเอง เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยอาศัยแนวการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดของ พันธ นิภา วิณิชกิจเจริญ (2555) ที่ได้สร้างแบบวัดการเห็นแบบอย่างที่ดีในที่ทำงาน

ตัวอย่างแบบสอบถามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

(1) เพื่อนร่วมงานของฉันตั้งใจทำงาน แม้ว่าการทำงาานนั้นจะเป็นไปด้วยความยากลำบาก ฉันจึงนำมาเป็นแบบอย่างในการทำงานเสมอ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

(2) ค้นห็นเพื่อนร่วมงานพูดคุยกับนักเรียนอย่างสุภาพ และอดทน ค้นห็นนำมาเป็นแบบอย่างในการวางตัว

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

กลุ่มตัวแปรตาม ประกอบด้วย แบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1. **แบบสอบถามบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้** เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขอบเขตของนิยามเชิงปฏิบัติการ ที่หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ทางกายภาพ และจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยยึดหลักความเท่าเทียม มีความปลอดภัยทางกาย และจิตใจ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยความรัก โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มากกว่าครูที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบสอบถามบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

(1)ฉันปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมโดยยอมรับความหลากหลายต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น เพศ รสนิยม ความเชื่อ เป็นต้น

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2. **แบบสอบถามบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน** เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขอบเขตของนิยามเชิงปฏิบัติการที่หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่มองข้ามการใช้ความรุนแรงทางกายภาพ และความรุนแรงแฝงที่ของนักเรียน โดยมีความกล้าหาญในการคัดค้านการใช้ความรุนแรงเหล่านั้น มีความกล้าหาญในการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรง อีกทั้งมีการประสานงานกับครู โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่าแสดงว่า มีบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียนมากกว่าครูที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบสอบถามบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน

(1) เมื่อฉันทราบปัญหาความรุนแรงของนักเรียน ฉันนำปัญหามาปรึกษาหารือกับครูท่านอื่น ๆ ที่อาจจะทราบปัญหาดังกล่าว

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3. แบบสอบถามบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากตามขอบเขตของนิยามเชิงปฏิบัติการที่หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู และการวางตัวเป็นแบบอย่างของครูที่นำนักเรียนไปสู่การอยู่ร่วมในสังคมด้วยสัมพันธภาพที่ดีโดยใช้พฤติกรรมที่ปราศจากความรุนแรง โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” จนถึง “ไม่จริงเลย” ให้คะแนน 6 คะแนน ถึง 1 คะแนน ครูที่ตอบได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีบทบาทการสอนความรุนแรงมากกว่าครูที่ตอบได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบสอบถามบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

(1) เมื่อฉันเห็นนักเรียนกลั่นแกล้งกัน ฉันจะตักเตือน และชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการใช้ความรุนแรง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคมที่แตกต่างกันของครู โดยผู้วิจัยสนใจศึกษาความแตกต่างของลักษณะภูมิหลังของครู 4 ประการ รายละเอียดดังตัวอย่างแบบสอบถาม คือ

ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1.1 เพศ ชาย หญิง LGBTQ+

1.2 ช่วงวัย (Generation)

อายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) อายุ 22 – 41 ปี (Gen Y)

อายุ 42 – 57 ปี (Gen X) อายุ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)

1.3 อายุงาน

1 - 5 ปี 6-10 ปี 10 ปีขึ้นไป

1.4 ประเภทของโรงเรียน

1. สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

2. สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

3. สังกัด มหาวิทยาลัย (อว.)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอบการรับรองจริยธรรมในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขการรับรอง SWUEC-G- 435/2564E เมื่อวันที่ 17 พ.ย. 2564

2. ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ออกหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคCovid-19 ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บข้อมูลทางออนไลน์ ด้วยการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ด้วยโปรแกรม Google Form และส่งไปยังโรงเรียนที่กำหนดไว้ 3 ช่อง คือ ผ่านหมายเลขโทรสารของโรงเรียน ผ่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประชาสัมพันธ์ผ่านทางกลุ่มLineของทางโรงเรียน และ ขอความร่วมมือจากครูในโรงเรียนนั้น ๆ เพื่อส่งต่อแบบสอบถามออนไลน์

4. ระยะเวลา 3 สัปดาห์ มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 430 คน ซึ่งจำนวนน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในเบื้องต้นที่ผู้วิจัย กำหนดไว้ 480 คน อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเก็บข้อมูลเป็นทางออนไลน์อันเนื่องมาจากสถานการณ์โรคระบาดCovid-19

5. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนำข้อมูลที่มาบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรม SPSS Statistics (Version 26) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ของตัวแปร เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

3. วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การรักษาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ผู้วิจัยจะดำเนินการส่งรายละเอียดของการวิจัยให้คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมเพื่อพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และจะรักษาความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูลในส่วนที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ยินยอม และความเป็นส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย รวมถึงปิดชื่อ และลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลไว้เป็นความลับ และแสดงความมั่นใจให้แก่ผู้ร่วมให้ข้อมูลในงานวิจัยถึงการให้ความสำคัญ และเคารพในสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ (Correlational- Comparative Study) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะชีวิตสังคมแตกต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมบางประการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาอำนาจการทำนาย และค้นหาตัวทำนายที่สำคัญของปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่มีต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ของตัวแปรที่ศึกษา ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

1.ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีเพศ ช่วงวัย (Generation) อายุงาน และประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

2.ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีระดับจิตวิญญาณ ความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม ที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA)

3.ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจการทำนายเพื่อค้นหาตัวทำนาย และปริมาณการทำนาย บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ทั้งด้านรวม และรายด้าน 3 ด้าน โดยใช้ตัวแปรปัจจัยทางจิต และสังคม เป็นตัวทำนาย ด้วยสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรโดยใช้สถิติพื้นฐาน

คือ ค่าความถี่ ร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ของตัวแปร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 3 สังกัด คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (โรงเรียนรัฐบาล) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (โรงเรียนเอกชน) และสังกัดมหาวิทยาลัย กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (โรงเรียนสาธิต) ซึ่งทำการสอนในปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 400 คน มีข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวน และร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะชีวิตสังคม

ลักษณะชีวิตสังคม	จำนวน (400 คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	133	33.3
หญิง	213	53.3
LGBTQ+	54	13.5
ช่วงวัย (Generation)		
ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z)	6	1.5
22 – 41 ปี (Gen Y)	327	81.8
42 – 57 ปี (Gen X)	56	14.0
58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)	11	2.8
อายุงาน		
1 - 5 ปี	204	51.0
6 - 10 ปี	97	24.3
10 ปี ขึ้นไป	99	24.8
ประเภทของโรงเรียน		
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	212	53.0
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	80	20.0
สังกัดมหาวิทยาลัย	108	27.0

การวิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างครูระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน มีลักษณะทางชีวสังคม ตามที่ปรากฏในตารางที่ 3 พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นหญิงจำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือกลุ่มครูชายจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และกลุ่มครูLGBTQ+ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 อยู่ในช่วงวัย 22 – 41 ปี Gen Y จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8 รองลงมาคือ ช่วงวัย 42 – 57 ปี Gen X จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ช่วงวัย 58 ปี ขึ้นไป Gen Baby Boomer จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และต่ำกว่า 22 ปี Gen Z จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุงาน 1 - 5 ปี จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 รองลงมาคือ 10 ปี ขึ้นไปจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และ 6 - 10 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียนพบว่าส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53 รองลงมาเป็นครูโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

สถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

สถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การนำเสนอปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจของครู เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง จิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน รวมถึงข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรตาม คือ บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย 3 ด้าน คือ บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง ตามที่แสดงในตาราง 4 และ 5 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม

ปัจจัย	\bar{X}	SD	กลุ่มคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยทางจิต					
ความเข้าใจของครู	71.11	6.58	น้อย (44 - 71)	193	48.25
			มาก (72 - 84)	207	51.75
เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง	47.12	5.03	น้อย (29 - 47)	179	44.75
			มาก (48 - 54)	221	55.25
จิตวิญญาณความเป็นครู	52.59	4.71	น้อย (32 - 53)	195	48.75
			มาก (54 - 60)	205	51.25
ปัจจัยทางสังคม					
การสนับสนุนทางสังคม	49.09	6.62	น้อย (16 - 49)	193	48.25
			มาก (50 - 60)	207	51.75
การเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน	32.58	5.11	น้อย (7 - 33)	209	52.25
			มาก (34 - 42)	191	47.75

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยทางจิตจำแนกรายตัวแปรพบว่า ความเข้าใจของครู มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 44-84 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 71.11 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.58 เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 29-54 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 47.12 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.03 และจิตวิญญาณความเป็นครู มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 32-60 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 52.59 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.71

ปัจจัยทางสังคมจำแนกรายตัวแปรพบว่า การได้รับสนับสนุนทางสังคม มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 16-60 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 49.09 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.62 และการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 7-42 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 32.58 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.11

ตาราง 5 สถิติพื้นฐานของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรตาม	\bar{x}	SD	กลุ่มคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน					
การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	40.14	4.38	น้อย (26 - 40)	201	50.25
			มาก (41 - 48)	199	49.75
การปกป้องดูแลนักเรียน	47.32	5.28	น้อย (28 - 47)	186	46.50
			มาก (48 - 54)	214	53.50
การสอนเกี่ยวกับความรุนแรง	46.06	5.46	น้อย (23 - 46)	192	48.00
			มาก (47 - 54)	208	52.00
รวม	133.52	12.88	น้อย (79 - 134)	193	48.25
			มาก (135 - 156)	207	51.75

จากตารางที่ 5 พบว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครแสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน อยู่ระหว่าง 79 - 156 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 133.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 12.88 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 26 - 48 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.38 บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 28 - 54 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.28 และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 23 - 54 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.46

โดยที่ ครูมีบทบาทในการปกป้องดูแลนักเรียนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 47.32 รองลงมาคือ บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง มีค่าเฉลี่ย 46.06 และบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 40.14 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานเพื่อค้นหาปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ตามสมมติฐาน 3 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีเพศ ช่วงวัย (Generation) อายุงาน ประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์หาค่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% และถ้าความแปรปรวนของทุกกลุ่มไม่เท่ากัน ให้ทดสอบความแตกต่างด้วย Brown-Forsythe ถ้าสมมติฐานข้อใดปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) โดยจะทำการตรวจสอบค่าความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มก่อนโดยใช้ Levene's test ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับอย่างน้อยหนึ่งคู่ที่แตกต่างกันจะนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาว่าคู่เฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูลทำในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 13 กลุ่ม ตามลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) เพศ ได้แก่ ชาย หญิง และ LGBTQ+ 2) ช่วงวัย (Generation) ได้แก่ ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z), 22 – 41 ปี (Gen Y), 42 – 57 ปี (Gen X) และ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) 3) อายุงาน ได้แก่ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป 4) ประเภทของโรงเรียน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม)

1.1 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีเพศ แตกต่าง กัน

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามเพศ

บทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	136.11	2	68.05	3.59	.04*
	ภายในกลุ่ม	7520.60	397	18.94		
	รวม	7656.71	399			
บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	31.91	2	15.95	.57	.57
	ภายในกลุ่ม	11079.49	397	27.91		
	รวม	11111.40	399			
บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง	ระหว่างกลุ่ม	204.21	2	102.11	3.47	.03*
	ภายในกลุ่ม	11682.35	397	29.43		
	รวม	11886.56	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.05	2	.53	.00	1.00
	ภายในกลุ่ม	66212.83	397	166.78		
	รวม	66213.88	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามเพศ

โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่าด้านบทบาทการจิตสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีค่า Sig. เท่ากับ .04* ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน มีค่า Sig. เท่ากับ .57 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง มีค่า Sig. เท่ากับ .03* ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 โดยรวมมีค่า Sig. เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05

แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านบทบาทการจิตสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในด้านบทบาทการจิตสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

ดังนั้นจึงทดสอบเพิ่มเติมเพื่อศึกษาว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันสัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้านบทบาทการจิตสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

ด้าน	\bar{x}	ชาย	หญิง	LGBTQ+
บทบาทการจิตสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้				
ชาย	39.82	-	.10	.23
หญิง	40.62	.10	-	.01*
LGBTQ+	38.98	.23	.01*	-
บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง				
ชาย	46.71	-	.03*	.67
หญิง	45.40	.03*	-	.04*
LGBTQ+	47.07	.67	.04*	-

จากตาราง ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยบทบาทของกลุ่มครูหญิงในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ แตกต่างจาก กลุ่มครูLGBTQ+ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มครูหญิงมีคะแนนเฉลี่ยบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มากกว่ากลุ่มครูLGBTQ+

เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ พิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มครูชาย มีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง ด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงสูงกว่ากลุ่มครูหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้กลุ่มครูLGBTQ+ มีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง ด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงสูงกว่ากลุ่มครูหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ๆ นั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีช่วงวัย (Generation) ที่แตกต่างกัน

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามช่วงวัย (Generation)

บทบาทในการส่งเสริม พฤติกรรมปราศจากความ รุนแรงของนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
	บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมใน การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	202.45	3	67.48	3.58
ภายในกลุ่ม		7454.26	396	18.82		
รวม		7656.71	399			
บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	417.33	3	139.11	5.15	.00*
	ภายในกลุ่ม	10694.07	396	27.01		
	รวม					

	รวม	11111.40	399			
บทบาทการสอนเกี่ยวกับ ความรุนแรง	ระหว่างกลุ่ม	90.73	3	30.24	1.02	.386
	ภายในกลุ่ม	11795.83	396	29.79		
	รวม	11886.56	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1770.89	3	590.30	3.63	.02*
	ภายในกลุ่ม	64442.98	396	162.73		
	รวม	66213.88	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า ครูระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีช่วงวัยแตกต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครในด้านรวม ด้านการจัดสภาพแวดล้อมฯ และด้านการปกป้องดูแลนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงดำเนินการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไปด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนด้านรวม ด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงจำแนกตามช่วงวัย

ด้าน	\bar{x}	Gen Z	Gen Y	Gen X	Baby Boomer
บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้					
ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z)	41.33	-	.40	.98	.53
22 – 41 ปี (Gen Y)	39.81	.40	-	.01*	.03*
42 – 57 ปี (Gen X)	41.38	.98	.01*	-	.35
58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)	42.73	.53	.03*	.35	-
บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน					
ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z)	48.50	-	.05*	.20	.81
22 – 41 ปี (Gen Y)	45.86	.05*	-	.06*	.00*
42 – 57 ปี (Gen X)	46.89	.20	.06*	-	.04*
58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)	46.55	.81	.00*	.04*	-
รวม					
ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z)	141.00	-	.11	.42	.99
22 – 41 ปี (Gen Y)	132.60	.11	-	.03*	.03*
42 – 57 ปี (Gen X)	136.59	.42	.03*	-	.29
58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)	141.09	.99	.03*	.29	-

จากตารางที่ 9 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ย พิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มครูช่วงวัย 58 ปีขึ้นไป (Gen Baby Boomer) มีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงด้านรวมสูงกว่ากลุ่มครูช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ กลุ่มครูช่วงวัย 42 – 57 ปี (Gen X) มีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงด้านรวมสูงกว่ากลุ่มครูช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ พบว่ากลุ่มครูช่วงวัย 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) มีคะแนนเฉลี่ยบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาเป็น กลุ่มครูช่วงวัย 42 – 57 ปี (Gen X) และ กลุ่มครูช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y)

ค่าเฉลี่ยบทบาทของครู ช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y) ในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน แตกต่างจาก ครูช่วงวัย ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) 42 – 57 ปี (Gen X) และ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มครูช่วงวัย ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) มีคะแนนเฉลี่ยบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียนมากที่สุด รองลงมาเป็น กลุ่มครูช่วงวัย 42 – 57 ปี (Gen X) กลุ่มครูช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y) และ กลุ่มครูช่วงวัย 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)

ค่าเฉลี่ยบทบาทของครูช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y) ในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนโดยรวม แตกต่างจาก ครูช่วงวัย 42 – 57 ปี (Gen X) และ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มครูช่วงวัย 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) มีคะแนนเฉลี่ยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากที่สุด รองลงมาเป็น กลุ่มครูช่วงวัย ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) กลุ่มครูช่วงวัย 42 – 57 ปี (Gen X) และ กลุ่มครูช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y)

1.3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีอายุงานที่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามอายุงาน

บทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	58.19	2	29.09	1.52	.22
	ภายในกลุ่ม	7598.52	397	19.14		
	รวม	7656.71	399			
บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	230.63	2	115.32	4.21	.02*
	ภายในกลุ่ม	10880.77	397	27.41		
	รวม	11111.40	399			
บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง	ระหว่างกลุ่ม	60.51	2	30.25	1.02	.37
	ภายในกลุ่ม	11826.05	397	29.79		
	รวม	11886.56	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	630.14	2	315.07	1.91	.15
	ภายในกลุ่ม	65583.74	397	165.20		
	รวม	66213.88	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามอายุงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่าด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีค่า Sig. เท่ากับ .22 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน มีค่า Sig. เท่ากับ .02* ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง มีค่า Sig. เท่ากับ .37 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 โดยรวมมีค่า Sig. เท่ากับ .15 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05

แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุงานแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุงานแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน

ดังนั้น จึงทดสอบเพิ่มเติมเพื่อศึกษาว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงาน ต่างกันใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุงานต่างกันสัมพันธ์กับ
 บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้านบทบาทการจัด
 สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

ด้าน	\bar{x}	1 - 5 ปี	6 - 10 ปี	10 ปีขึ้นไป
บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน				
1 - 5 ปี	46.58	-	.02*	.02*
6 - 10 ปี	48.12	.02*	-	.94
10 ปีขึ้นไป	48.07	.02*	.94	-

จากตาราง ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยบทบาทของครูที่มีอายุงาน 1 - 5 ปี ในการ
 ส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน
 แตกต่างจาก ครูที่มีอายุงาน 6 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย
 กลุ่มอายุงาน 6 - 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ยบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียนมากที่สุด รองลงมาเป็น
 กลุ่มอายุงาน 10 ปีขึ้นไป และ กลุ่ม อายุงาน 1 - 5 ปี

1.4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งด้านรวม และรายด้าน ที่มีประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

บทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	25.05	2	12.53	.65	.52
	ภายในกลุ่ม	7631.66	397	19.22		
	รวม	7656.71	399			
บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	324.32	2	162.16	5.97	.01*
	ภายในกลุ่ม	10787.07	397	27.17		
	รวม	11111.40	399			
บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง	ระหว่างกลุ่ม	660.61	2	330.31	11.68	.00*
	ภายในกลุ่ม	11225.95	397	28.28		
	รวม	11886.56	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2122.05	2	1061.03	6.57	.00*
	ภายในกลุ่ม	64091.83	397	161.44		
	รวม	66213.88	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของครูที่มีลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลต่างกัน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ มีค่า Sig. เท่ากับ .52 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน มีค่า Sig. เท่ากับ .01* ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง มีค่า Sig. เท่ากับ .00* ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 และโดยรวมมีค่า Sig. เท่ากับ .00* ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05

แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประเภทของโรงเรียนแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวม มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประเภทของโรงเรียนแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวม

ดังนั้นจึงทดสอบเพิ่มเติมเพื่อศึกษาว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทของโรงเรียน ต่างกัน ไต่บ้างที่มีความแตกต่างกัน ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทของโรงเรียนต่างกัน สัมพันธ์กับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้าน บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

ด้าน	\bar{x}	สพฐ.	สช.	อว.
บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน				
สพฐ.	47.97	-	.58	.00*
สช.	47.59	.58	-	.03*
อว.	45.86	.00*	.03*	-
บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง				
สพฐ.	47.00	-	.38	.00*
สช.	46.39	.38	-	.00*
อว.	43.98	.00*	.00*	-
รวม				
สพฐ.	135.04	-	.79	.00*
สช.	134.59	.79	-	.00*
อว.	129.74	.00*	.00*	-

สพฐ.-สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สช.-สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

อว.-โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย

จากตาราง ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยบทบาทของครูที่ประเภทโรงเรียนสังกัดโรงเรียน สังกัดมหาวิทยาลัย (โรงเรียนสาธิต) ในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวม แตกต่าง จาก ครูที่ประเภทโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 โดย กลุ่มครู สพฐ. มีคะแนนเฉลี่ยบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวม มากที่สุด รองลงมาเป็น กลุ่มครู สช. และ กลุ่มครู อว.

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ของครูที่มีระดับจิตวิญญาณ ความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม ที่แตกต่างกัน

ตอบสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง และมีการสนับสนุนทางสังคมมาก จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่าครูที่มีลักษณะอื่น

การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนนบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง การที่ครูตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน ครูมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อเด็ก และมีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อนักเรียนที่ประกอบไปด้วยเหตุผลบนพื้นฐานของความรัก และความเท่าเทียม

ช่วงคะแนนที่ได้มีค่าอยู่ระหว่าง 32 ถึง 60 คะแนน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นตัวแบ่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.71) โดยครูที่ได้คะแนนกลุ่มต่ำเป็นครูที่ได้คะแนนระหว่าง 32 ถึง 53 คะแนน จัดเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูน้อย และ ผู้ที่ได้คะแนนในกลุ่มสูงเป็นผู้ที่ได้คะแนนระหว่าง 54 ถึง 60 คะแนน จัดเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่ครูได้รับความรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนในด้านจิตใจ ข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งของ เกิดสัมพันธภาพที่ดีในสถานที่ทำงาน และเกิดความผูกพันกันในสถานศึกษา ทั้งระหว่างเพื่อนร่วมงาน และระหว่างครูกับศิษย์

ช่วงคะแนนที่ได้มีค่าอยู่ระหว่าง 16 ถึง 60 คะแนน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นตัวแบ่ง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.62) โดยครูที่ได้คะแนนกลุ่มต่ำเป็นครูที่ได้คะแนนระหว่าง 16 ถึง 49 คะแนน จัดเป็นครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย และ ผู้ที่ได้คะแนนในกลุ่มสูงเป็นผู้ที่ได้คะแนนระหว่าง 50 ถึง 60 คะแนน จัดเป็นครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 13 กลุ่ม ตามลักษณะทางชีวสังคม คือ

- 1) เพศ ได้แก่ ชาย หญิง และLGBTQ+
- 2) ช่วงวัย (Generation) ได้แก่ ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z), 22 – 41 ปี (Gen Y), 42 – 57 ปี (Gen X) และ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)
- 3) อายุงาน ได้แก่ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ10 ปี ขึ้นไป
- 4) ประเภทของโรงเรียน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ กลุ่มโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม)

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามระดับการสนับสนุนทางสังคม และจิตวิญญาณความเป็นครู ที่แตกต่างกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย (ตอนที่ 1) ค่าเฉลี่ยของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามระดับของตัวแปรอิสระในอิทธิพลเดียว (ตอนที่ 2)

(ตอนที่ 1)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่า F			
		จิตวิญญาณ ความเป็นครู (ก)	การสนับสนุน ทางสังคม (ข)	ก x ข	% ทำนาย
รวม	400	103.296**	83.081**	9.484**	40.3
ชาย	133	30.316**	18.172**	.930	34.0
หญิง	213	55.769**	51.883**	8.763**	44.2
LGBTQ+	54	17.853**	14.674**	.748	47.5
อายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z)	6	1.400	-	-	25.9
อายุ 22 – 41 ปี (Gen Y)	327	88.324**	65.985**	7.538**	40.2
อายุ 42 – 57 ปี (Gen X)	56	8.639**	7.435**	3.441	36.3
อายุ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)	11	.142	7.614*	-	74.2
อายุงาน 1 - 5 ปี	204	55.435**	36.742**	3.496	40.2
อายุงาน 6 - 10 ปี	97	17.271**	29.751**	.633	39.0
อายุงาน 10 ปี ขึ้นไป	99	35.190**	20.183**	7.193**	48.2
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	212	45.517**	57.021**	3.878	41.7
สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน	80	35.052**	20.021**	1.131	49.0
มหาวิทยาลัย	108	29.163**	11.838**	4.283*	39.3

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(ตอนที่ 2)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	จิตวิญญาณความเป็นครู	139.005	128.396
	การสนับสนุนทางสังคม	138.457	128.944
ชาย	จิตวิญญาณความเป็นครู	139.33	127.657
	การสนับสนุนทางสังคม	138.867	129.00
หญิง	จิตวิญญาณความเป็นครู	140.149	125.980
	การสนับสนุนทางสังคม	139.721	125.308
LGBTQ+	จิตวิญญาณความเป็นครู	141.360	126.724
	การสนับสนุนทางสังคม	140.920	127.103
อายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z)	จิตวิญญาณความเป็นครู	145.667	136.333
	การสนับสนุนทางสังคม	141.000	-
อายุ 22 – 41 ปี (Gen Y)	จิตวิญญาณความเป็นครู	139.291	126.343
	การสนับสนุนทางสังคม	138.788	126.953
อายุ 42 – 57 ปี (Gen X)	จิตวิญญาณความเป็นครู	141.857	127.810
	การสนับสนุนทางสังคม	141.541	126.947
อายุ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)	จิตวิญญาณความเป็นครู	144.111	127.500
	การสนับสนุนทางสังคม	145.875	128.333
อายุงาน 1 - 5 ปี	จิตวิญญาณความเป็นครู	139.347	125.811
	การสนับสนุนทางสังคม	138.431	126.196
อายุงาน 6 - 10 ปี	จิตวิญญาณความเป็นครู	140.565	130.255
	การสนับสนุนทางสังคม	141.756	129.423
อายุงาน 10 ปี ขึ้นไป	จิตวิญญาณความเป็นครู	140.738	124.237
	การสนับสนุนทางสังคม	140.033	125.744
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	จิตวิญญาณความเป็นครู	141.000	129.187
	การสนับสนุนทางสังคม	141.250	128.587
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	จิตวิญญาณความเป็นครู	140.867	126.514
	การสนับสนุนทางสังคม	139.300	126.733
มหาวิทยาลัย	จิตวิญญาณความเป็นครู	137.509	121.679
	การสนับสนุนทางสังคม	136.347	124.254

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนที่มีต่อการสนับสนุนทางสังคม และจิตวิญญาณความเป็นครู ที่แตกต่างกัน ทั้ง 14 กลุ่ม (ตาราง 17 ตอนที่ 1) พบว่า

1) **กลุ่มรวม (ตาราง 15)** ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 40.3 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก มีการสนับสนุนทางสังคมมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 142.154) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่าครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และ มีการสนับสนุนทางสังคมน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 135.855)

1.2) ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 142.154) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก และมีจิตวิญญาณความเป็นครูน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 134.761)

1.3) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมากและมีการสนับสนุนทางสังคมมากพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 142.154) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคมน้อยพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 122.032)

นอกจากนี้ยังพบว่า 1.4) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (139.005) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 128.396) 1.5) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 138.457) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 128.944)

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มรวม

จิตวิญญาณ ความเป็นครู	การสนับสนุน ทางสังคม	N	Code	Mean	21	12	11
					135.855	134.761	122.032
กลุ่มสูง	กลุ่มสูง	136	22	142.154	6.299**	7.394**	20.122**
กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	69	21	135.855	-	1.095	13.823
กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	71	12	134.761		-	12.728
กลุ่มต่ำ	กลุ่มต่ำ	124	11	122.032			-

2) **กลุ่มชาย (ตาราง 14)** ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 34.0 โดยขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) ขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 139.333) จะมีขอบเขตบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 127.657) 2.2) ขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 138.867) จะมีขอบเขตบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 129.00)

3) **กลุ่มหญิง (ตาราง 16)** ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความ

รუნแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 44.2 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก มีการสนับสนุนทางสังคมมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.867) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 135.548)

3.2) ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.867) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก และ มีจิตวิญญาณความเป็นครูน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 135.154)

3.3) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมากและมีการสนับสนุนทางสังคมมากพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.867) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคมน้อยพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 120.017)

นอกจากนี้ยังพบว่า

3.4) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (140.149) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 125.980) 3.5) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 139.721) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 125.308)

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มหญิง

จิตวิญญาณ ความเป็นครู	การสนับสนุน ทางสังคม	N	Code	Mean	21	12	11
					135.548	135.154	120.017
กลุ่มสูง	กลุ่มสูง	83	22	141.867	6.319**	6.714**	141.867**
กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	31	21	135.548	-	0.395	15.532
กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	39	12	135.154		-	15.137
กลุ่มต่ำ	กลุ่มต่ำ	60	11	120.017			-

4) กลุ่มLGBTQ+ (ตาราง 14) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 47.5 โดยขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้ 4.1) ขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.360) จะมีขอบเขตบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 126.724) 4.2) ขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 140.920) จะมีขอบเขตบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 127.103)

5) อายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) (ตาราง 14) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 25.9 โดยขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริม

พฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม และไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ

6) กลุ่มช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y) (ตาราง 17) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 40.2 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก มีการสนับสนุนทางสังคมมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.656) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 135.629)

6.2) ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.656) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก และ ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 134.200)

6.3) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมากและมีการสนับสนุนทางสังคมมากพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.656) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคมน้อยพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 122.018)

นอกจากนี้ยังพบว่า

6.4) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (139.291) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 126.343) 6.5) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 138.788) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 126.953)

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของบพบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y)

จิตวิญญาณ ความเป็นครู	การสนับสนุน ทางสังคม	N	Code	Mean	21	12	11
					135.629	134.200	122.018
กลุ่มสูง	กลุ่มสูง	96	22	141.656	6.027**	7.456**	19.638**
กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	62	21	135.629	-	1.429	13.611
กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	60	12	134.200		-	12.182
กลุ่มต่ำ	กลุ่มต่ำ	109	11	122.018			-

7) กลุ่มช่วงวัย 42 – 57 ปี (Gen X) (ตาราง 14) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบพบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 36.3 โดยบพบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

7.1) บพบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.857) จะมีบพบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 127.810) และ 7.2) บพบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.541) จะมีบพบาทในการส่งเสริม

พฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 126.947)

8) กลุ่มช่วงวัย 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) (ตาราง 14) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 74.2 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

8.1) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 145.875) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 128.333) สำหรับจิตวิญญาณความเป็นครูนั้น บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามตัวแปรนี้

9) กลุ่มอายุงาน 1 - 5 ปี (ตาราง 14) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 40.2 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

9.1) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (139.347) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 125.811) และ

9.2) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 138.431) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 126.196)

10) **กลุ่มอายุงาน 6 - 10 ปี (ตาราง 14)** ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 39.0 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

10.1) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (140.565) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 130.255) และ 10.2) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.756) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 129.423)

11) **กลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป (ตาราง 18)** ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 48.2 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

11.1) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก มีการสนับสนุนทางสังคมมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.739) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 137.667)

11.2) ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.739) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก และครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 134.429)

11.3) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และมีการสนับสนุนทางสังคมมากพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.739) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

ของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคมน้อยพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 118.292)

นอกจากนี้ยังพบว่า

11.4) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (140.149) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 125.980) และ 11.5) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 140.033) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 125.744)

ตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป

จิตวิญญาณ ความเป็นครู	การสนับสนุน ทางสังคม	N	Code	Mean	12	21	11
					137.667	134.429	118.292
กลุ่มสูง	กลุ่มสูง	46	22	141.739	4.072**	7.311**	23.447**
กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	15	21	137.667	-	3.238	19.375
กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	14	12	134.429		-	16.137
กลุ่มต่ำ	กลุ่มต่ำ	24	11	118.292			-

12) กลุ่มครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ตาราง 14) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 41.7 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้ 12.1) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.000) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 129.187) และ 12.2) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 141.250) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 128.587)

13) กลุ่มครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ตาราง 14) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม สามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 49.0 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม แต่แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้ 13.1) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (140.867) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 126.514) และ 13.2) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 139.30) จะมี

บทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 126.73)

14) กลุ่มโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม) (ตาราง 19) ตัวแปรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคมสามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ร้อยละ 39.3 โดยบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามผลปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

14.1) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก มีการสนับสนุนทางสังคมมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 138.735) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และมีการสนับสนุนทางสังคมน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 124.254)

14.2) ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 138.735) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก และจิตวิญญาณความเป็นครูน้อย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 121.679)

14.3) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมากและมีการสนับสนุนทางสังคมมากพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 138.735) มีบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคมน้อยพร้อมกัน 2 ด้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 118.026)

นอกจากนี้ยังพบว่า 14.4) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูในกลุ่มสูง (137.509) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 121.679) และ 14.5) บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามระดับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมในกลุ่มสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 136.347) จะมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 124.254)

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนตามจิตวิญญาณความเป็นครูและการสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มมหาวิทยาลัย

จิตวิญญาณ ความเป็นครู	การสนับสนุน ทางสังคม	N	Code	Mean	21	12	11
					137.667	134.429	118.292
กลุ่มสูง	กลุ่มสูง	34	22	138.735	3.211**	7.802**	20.709**
กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	21	21	135.524	-	4.591	17.498
กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	15	12	130.933	-	-	12.907
กลุ่มต่ำ	กลุ่มต่ำ	38	11	118.026	-	-	-

สรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ จิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม โดยแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตัวแปรตาม คือ ขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ทั้งกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 13 กลุ่ม ผลปรากฏว่า พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม ที่ส่งผลต่อขอบเขตบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y) กลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป และกลุ่มโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย โดยครูที่มีขอบเขตบาทของในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน คือ

1) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาย กลุ่มหญิง กลุ่มLGBTQ+ กลุ่มอายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) กลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y) กลุ่มอายุ 42 – 57 ปี (Gen X) กลุ่มอายุงาน 1 - 5 ปี กลุ่มอายุงาน 6 - 10 ปี กลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ กลุ่มโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย

2) ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูง พบใน กลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่ม LGBTQ+ กลุ่มอายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) กลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y) กลุ่มอายุ 42 – 57 ปี (Gen X) กลุ่มอายุ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) กลุ่มอายุงาน 1 - 5 ปี กลุ่มอายุงาน 6 - 10 ปี กลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย

3) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง และมีการสนับสนุนทางสังคมสูง พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y) กลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป และกลุ่ม

3. ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจการทำนายเพื่อค้นหาตัวทำนายที่สำคัญของบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยใช้ตัวแปรปัจจัยทางจิต และสังคม เป็นตัวทำนาย ด้วยสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ในส่วนนี้ จะกล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาเปอร์เซ็นต์การทำนายตัวทำนายที่สำคัญและลำดับการทำนายในตัวแปรตาม คือ บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น (Stepwise) โดยมีชุดทำนาย 3 ชุด คือ

1) ชุดปัจจัยทางจิต คือ ประกอบไปด้วย 3 ตัวแปร คือ ความเข้าอกเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และ จิตวิญญาณความเป็นครู

2) ชุดปัจจัยทางสังคม ประกอบไปด้วย 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม และ การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

3) ชุดปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม ประกอบไปด้วย 5 ตัวแปร คือ ความเข้าอกเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง จิตวิญญาณความเป็นครู การสนับสนุนทางสังคม และ การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

การวิเคราะห์ข้อมูลทำในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 13 กลุ่ม ตามลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) เพศ ได้แก่ ชาย หญิง และLGBTQ+ 2) ช่วงวัย (Generation) ได้แก่ ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z), 22 – 41 ปี (Gen Y), 42 – 57 ปี (Gen X) และ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) 3) อายุงาน ได้แก่ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป 4) ประเภทของโรงเรียน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม)

3.1 ผลการทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน โดยใช้ปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมเป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมาวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 คือ ชุดปัจจัยทางจิต คือ ประกอบไปด้วย 3 ตัวแปร คือ ความเข้าอกเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และ จิตวิญญาณความเป็นครู ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 15) พบว่าปัจจัยทางจิตทั้ง 3 ตัวแปรสามารถทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ 55.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .45) และความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .38) ซึ่งหมายความว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และความเข้าอกเข้าใจมาก เป็นผู้แสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากด้วย

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจการทำนายเพื่อค้นหาตัวทำนาย และปริมาณของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

กลุ่ม	จำนวน	ชุด 1 ปัจจัยทางจิต (1-3)			ชุด 2 ปัจจัยทางสังคม (4-5)			ชุด 3 ปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม (1-5)		
		%ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	%ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	%ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า
รวม	400	55.8	3,1	.45, .38	58.0	4, 5	.46, .17	79.1	3, 1, 4, 2	.39, .29, .22, .10
ชาย	133	69.2	3,1	.44, .34	50.6	4, 5	.31, .24	55.3	3, 4, 1	.42, .29, .25
หญิง	213	75.0	3,1	.69, .65	65.8	4, 5	.53, .18	82.2	3, 4, 1, 5	.39, .27, .24, .16
LGBTQ+	54	89.3	1,3	.85, .80	60.9	5	.61	89.3	3, 1	.59, .37
อายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z)	6									
อายุ 22 - 41 ปี (Gen Y)	327	74.2	3,1	.46, .36	57.5	4, 5	.42, .20	78.7	3, 1, 4, 5	.40, .28, .21, .11
อายุ 42 - 57 ปี (Gen X)	56	76.7	3,1	.47, .37	53.1	4	.52	79.5	3, 4, 1	.40, .32, .23
อายุ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)	11	83.4	1	.83	66.9	4	.67	83.4	1	.83
อายุงาน 1 - 5 ปี	204	75.8	3,1	.55, .28	56.5	4	.57	78.9	3, 4, 1	.48, .25, .22,
อายุงาน 6 - 10 ปี	97	67.3	3,1	.52, .24	54.9	4, 5	.34, .25	74.1	3, 4, 1	.41, .33, .23
อายุงาน 10 ปี ขึ้นไป	99	79.0	3, 1	.46, .38	68.0	4, 5	.46, .30	72.1	3, 1, 4, 5	.34, .29, .23, .18
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	212	71.7	1,3	.40, .40	56.2	4	.56	77.8	1, 4, 3	.33, .33, .33
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	80	74.3	3,1	.38, .44	66.5	4, 5	.50, .23	80.0	1, 3, 4, 5	.36, .24, .21, .19
โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย	108	80.3	3,1	.37, .51	53.8	4	.54	81.6	4, 3, 1	.48, .30, .17,

1 คือ ความเข้าใจ, 2 คือ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรง,

3 คือ จิตวิญญาณความเป็นครู, 4 คือ การสนับสนุนทางสังคม, 5 คือ การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

ผลการวิเคราะห์ใน 13 กลุ่มย่อย พบว่า ปัจจัยทางจิตทั้ง 3 ตัวแปรสามารถทำนายได้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ

1) **LGBTQ+** โดยทำนายได้ 89.3% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .85) และจิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .80)

2) **อายุ 58 ปี ขึ้นไป** โดยทำนายได้ 83.4% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า 0.83)

3) **โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย** โดยทำนายได้ 80.3% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .51) และจิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .37)

4) **อายุงาน 10 ปี ขึ้นไป** โดยทำนายได้ 79% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .46) และความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .38)

5) **อายุ 42 – 57 ปี (Gen X)** โดยทำนายได้ 76.7% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .47) และความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .37)

6) **อายุงาน 1 - 5 ปี** โดยทำนายได้ 75.8% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .55) และความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .28)

7) **หญิง** โดยทำนายได้ 75% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .69) และความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .65)

8) **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน** โดยทำนายได้ 74.3% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .44) และจิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .38)

9) **อายุ 22 – 41 ปี (Gen Y)** โดยทำนายได้ 74.2% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .46) ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .36)

10) **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)** โดยทำนายได้ 71.7% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .40) จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .40)

11) **ชาย** โดยทำนายได้ 69.2% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .44) ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .34)

12) **อายุงาน 6 - 10 ปี** โดยทำนายได้ 67.3% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (.52) ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .24)

เมื่อนำคะแนนบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน มาวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ ชุดปัจจัยทางสังคม คือ ประกอบไปด้วย 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน ผลการวิเคราะห์ใน**กลุ่มรวม** (ตารางที่ 8) พบว่าปัจจัยทางจิตทั้ง 2 ตัวแปรสามารถทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ 58.0% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .46) และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .17) ซึ่งหมายความว่า ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมมาก และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงานมาก เป็นผู้แสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ใน 13 กลุ่มย่อย พบว่า ปัจจัยทางสังคมทั้ง 2 ตัวแปรสามารถทำนายได้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ

1) **อายุงาน 10 ปี ขึ้นไป** โดยทำนายได้ 68% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .46) และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .30)

2) **อายุ 58 ปี ขึ้นไป** โดยทำนายได้ 66.9% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .67)

3) **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน** โดยทำนายได้ 66.5 % มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .50) และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .23)

4) **หญิง** โดยทำนายได้ 65.8% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า.53) การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .18)

5) **LGBTQ+** โดยทำนายได้ 60.9% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .61)

6) **อายุ 22 – 41 ปี (Gen Y)** โดยทำนายได้ 57.5% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .42) และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .20)

7) **อายุงาน 1 - 5 ปี** โดยทำนายได้ 56.5% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .57)

8) **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)** โดยทำนายได้ 56.2% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .56)

9) **อายุงาน 6 - 10 ปี** โดยทำนายได้ 54.9 % มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .34) และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .25)

10) **โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย** โดยทำนายได้ 53.8% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .54)

11) **อายุ 42 – 57 ปี (Gen X)** โดยทำนายได้ 53.1% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า.52)

12) **ชาย** โดยทำนายได้ 50.6% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .31) และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า.24)

เมื่อนำคะแนนบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน มาวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 3 คือ ชุดปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม ประกอบไปด้วย 5 ตัวแปร คือ ความเข้าอกเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง จิตวิญญาณความเป็นครู การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน ผลการวิเคราะห์ใน**กลุ่มรวม** (ตารางที่ 8) พบว่าชุดปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคม ทั้ง 5 ตัวแปรสามารถทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้ 79.1% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .39) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .22) ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .29) และเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง (ค่าเบต้า .10) ซึ่งหมายความว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก การสนับสนุนทางสังคมมาก ความเข้าอกเข้าใจมาก และเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงมาก เป็นผู้แสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมาก ด้วย

ผลการวิเคราะห์ใน 13 กลุ่มย่อย พบว่า ปัจจัยทางจิตและปัจจัยสังคมทั้ง 5 ตัวแปรสามารถทำนายได้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ

1) **LGBTQ+** โดยทำนายได้ 89.3% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .59) ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .37)

2) **อายุ 58 ปี ขึ้นไป** โดยทำนายได้ 60.9% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเข้าอกเข้าใจ (ค่าเบต้า .83)

3) **หญิง** โดยทำนายได้ 82.2% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .39) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .27) ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .24) การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .16)

4) **โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย** โดยทำนายได้ 81.6% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .48) จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .30) ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .17)

5) **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน** โดยทำนายได้ 80% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .36) จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .24) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .21) การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .19)

6) **อายุ 42 – 57 ปี (Gen X)** โดยทำนายได้ 79.5% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .40) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .32) ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .23)

7) **อายุงาน 1 - 5 ปี** โดยทำนายได้ 78.9% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .48) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .25) ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .22)

8) **อายุ 22 – 41 ปี (Gen Y)** โดยทำนายได้ 78.7% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .40) ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .28) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .21) การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .11)

9) **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)** โดยทำนายได้ 77.8% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .33) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .33) จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .33)

10) **อายุงาน 6 - 10 ปี** โดยทำนายได้ 74.1% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .41) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .33) และ ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .23)

11) **อายุงาน 10 ปี ขึ้นไป** โดยทำนายได้ 72.1% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .34) ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .29) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .23) การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน (ค่าเบต้า .18)

12) **ชาย** โดยทำนายได้ 55.3% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า .42) ความเข้าใจ (ค่าเบต้า .25) การสนับสนุนทางสังคม (ค่าเบต้า .29)

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาแบบสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ (Correlational Comparative Study) ในครุมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัจจัยทางจิต (ความเข้าใจ, เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง, จิตวิญญาณความเป็นครู) และปัจจัยทางสังคม (การสนับสนุนทางสังคม, การเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน) ที่ส่งผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

รวมทั้งยังศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะชีวิตสังคมแตกต่างกัน ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเขตกรุงเทพมหานคร และ ศึกษาอำนาจการทำนาย และค้นหาตัวทำนายที่สำคัญของปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมที่มีต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนเขตกรุงเทพมหานคร

โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นครูระดับมัธยมศึกษาที่สอนในปีการศึกษา 2564 ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 3 สังกัด คือ จำนวน 400 คน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (โรงเรียนรัฐบาล) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (โรงเรียนเอกชน) และสังกัดโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (โรงเรียนสาธิต) เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 13 กลุ่ม คือ กลุ่มเพศ ได้แก่ ชาย หญิง และ LGBTQ+ กลุ่มช่วงวัย (Generation) ได้แก่ ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z), 22 – 41 ปี (Gen Y), 42 – 57 ปี (Gen X) และ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) กลุ่มอายุงาน ได้แก่ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป และ กลุ่มประเภทของโรงเรียน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม) สรุปผลการวิจัย และอภิปราย ดังนี้

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐาน

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 คือ ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน จะแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนต่างกัน โดยมีสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ครูที่มีเพศต่างกัน แสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกันไม่มีผลต่อบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

สมมติฐานข้อที่ 1.2 ครูที่มีช่วงอายุต่างกันจะแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีช่วงวัย (Generation) แตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียนและโดยรวม มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีช่วงวัย (Generation) แตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียนและโดยรวม

สมมติฐานข้อที่ 1.3 ครูที่มีอายุงานต่างกันจะแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุงานแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความ

รუნแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุงานแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน

สมมติฐานข้อที่ 1.4 ครูที่สอนในโรงเรียนที่มีประเภทต่างกันจะแสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประเภทของโรงเรียนแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวม มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประเภทของโรงเรียนแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวม

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 เพียงบางส่วน แสดงให้เห็นว่า

1) ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ตัวแปรเพศมีผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกต่าง ๆ เช่น งานวิจัยของดุจเดือน พันธุมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง (2552) ศึกษาพฤติกรรมการพัฒนานักเรียนของครูวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า กลุ่มครูหญิงมีพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมมากกว่ากลุ่มครูชาย ส่วนในบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียนนั้นที่พบว่าปัจจัยเรื่องเพศไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นอาจเป็นเพราะบทบาทของครูในการปกป้องดูแลนักเรียนนั้นค่อนข้างชัดเจน และไม่จำเป็นต้องอาศัยความแตกต่างของอัตลักษณ์ทางเพศในการทำความเข้าใจ หรือมีแสดงบทบาทที่แตกต่างกันของครูกลุ่มเพศต่าง ๆ

2) ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีช่วงวัย (Generation) แตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง แต่ช่วงวัยของครูมีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ บทบาทการปกป้องดูแลนักเรียนและโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สายทิพย์ เหล่าทองมีสกุล (2559) พบว่า ครู 3 ช่วงวัยคือ เจนเบบี้บูมเมอร์ เจนเอ็กซ์ และเจนวาย มีกลุ่มช่วงวัยอย่างน้อย 2 กลุ่ม ที่มีระดับค่าเฉลี่ยวิธีการดำเนินชีวิตและการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พงงานวิจัยของ ทรงชัย ทองปาน (2556) พบว่า ครูที่มีวัยวุฒิน้อยมีความเสี่ยงจะเกิดปัญหาทางจริยธรรมมากกว่าครูที่มีวัยวุฒิมากกว่า ส่วนในบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงที่พบว่าปัจจัยเรื่องช่วงวัยไม่มีความแตกต่างกันในบทบาทส่วนน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้น อาจเป็นเพราะว่า ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อบทบาทของครูในการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และการคาดหวังให้ครูแสดงแบบอย่างที่ดีนักเรียนในด้านการไม่ใช้ความรุนแรงค่อนข้างชัดเจน จึงทำให้ครูทุกช่วงวัยมีบทบาทในการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงไม่แตกต่างกัน

3) ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่อายุงานต่างกันมีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง มีผลในด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบล ภัศระ (2535) พบว่า ครูที่อายุงานน้อยจะมีพฤติกรรมการสอนและการอบรมจริยธรรมต่ำกว่าครูที่มีอายุงานมาก และพบการศึกษาของ จุฑาทิพย์ เจริญนำ (2548) พบผลการวิจัยว่า ครูที่มีอายุงานน้อยกว่า 6 ปี จะมีคุณลักษณะของจริยธรรมด้านความเสียสละต่ำกว่าครูที่มีอายุงาน 6 – 15 ปี และมากกว่า 15 ปี ในส่วน บทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีอายุงานมากกว่า อาจจะมีประสบการณ์ และมีวิธีการจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในโรงเรียนได้มีประสิทธิภาพ และมีความชำนาญมากกว่าครูที่มีอายุงานน้อยกว่า

4) ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประเภทของโรงเรียนแตกต่างกันมีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนไม่แตกต่างกันในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ครูในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประเภทของโรงเรียนแตกต่างกัน มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมการปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในด้านด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน บทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง และโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา ใจหวัง (2560) ที่พบว่า 1) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลางจะ

จัดการความปลอดภัยในโรงเรียนสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมที่มีขนาดเล็ก 2) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมที่มีขนาดเล็ก 3) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษ จะมีการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนสูงกว่าครูในโรงเรียนมัธยมที่มีขนาดเล็ก และ 4) ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนมากกว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดปานกลาง

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อ 2

สมมติฐานข้อที่ 2 คือ ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และ ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก จะแสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่าครูกลุ่มอื่น

สมมติฐานนี้ทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ จิตวิญญาณความเป็นครู แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มครูที่จิตวิญญาณความเป็นครูสูงและกลุ่มครูที่จิตวิญญาณความเป็นครูต่ำ และการสนับสนุนทางสังคม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก และกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อย ส่วนตัวแปรตาม คือ บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทการจิตสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ด้านบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน และด้านบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมมาก แสดงบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากกว่าครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูน้อยกว่า และกลุ่มครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อยกว่า ผลแบบนี้ปรากฏในกลุ่มรวมและอีก 4 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มครูหญิง, กลุ่มช่วงวัย 22 – 41 ปี (Gen Y), กลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป และ กลุ่มครูในโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย

โดยครูที่มีบทบาทของในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน คือ

1) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง พบใน กลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่มLGBTQ+ กลุ่มอายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) กลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y) กลุ่มอายุ 42 – 57 ปี (Gen X) กลุ่มอายุงาน 1 - 5 ปี กลุ่มอายุงาน 6 - 10 ปี กลุ่มอายุงาน 10 ปี

ขึ้นไป กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มครูในโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย

2) ครูที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูง พบใน กลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาย กลุ่มเพศหญิง กลุ่ม LGBTQ+ กลุ่มอายุต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) กลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y) กลุ่มอายุ 42 – 57 ปี (Gen X) กลุ่มอายุ 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer) กลุ่มอายุงาน 1 - 5 ปี กลุ่มอายุงาน 6 - 10 ปี กลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กลุ่มสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มครูในโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย

3) ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง และมีการสนับสนุนทางสังคมสูง พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุ 22 – 41 ปี (Gen Y) กลุ่มอายุงาน 10 ปี ขึ้นไป และกลุ่มครูในโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 2 เพียงบางส่วน ตัวแปรปัจจัยทางจิต และสังคมมีความเกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura 1986) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์ เกิดขึ้นจากการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากปฏิสัมพันธ์ของบุคคลนั้นกับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ ซึ่งแนวความคิดนี้เชื่อว่า พฤติกรรมมนุษย์มีสาเหตุจากหลายเงื่อนไข ทั้งปัจจัยทางจิต เช่น ตัวแปรจิตวิญญาณความเป็นครู และตัวแปรทางสังคม คือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมทำให้ครูเกิดบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีบทบาท (Role Theory) (Mead 1934) ที่กล่าวว่าบุคคลจะเรียนรู้บทบาทของผู้อื่นและนำมาเรียนรู้ปรับเป็นบทบาทของตนเอง และสามารถทำการตอบสนองต่อปฏิสัมพันธ์ของผู้อื่นได้ นั่นคือ การเรียนรู้ความคาดหวังของสังคมต่อจิตวิญญาณความเป็นครู แล้วนำมาปรับเป็นบทบาทของตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่ใกล้เคียงตัวแปรจิตวิญญาณความเป็นครูสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะวัฒน์ กรมระววย (2560) ที่ศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตวิญญาณความเป็นครู พบว่าจิตวิญญาณความเป็นครูส่งผลเชิงบวกต่อการรับรู้บทบาทหน้าที่ ความรัก และเมตตาช่วยเหลือศิษย์ และความเข้าใจเคารพเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พบความสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hao Lei, Yunhuo Cui (2018) ที่พบว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอารมณ์ทางวิชาการของนักเรียน รวมทั้งยังพบว่า การสนับสนุนครูช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่สนับสนุนนักเรียนแสดง

ความห่วงใยนักเรียน นักเรียนมักจะตอบสนองต่อข้อกังวลของครู และเคารพครูโดยปฏิบัติตามบรรทัดฐานของห้องเรียนมากกว่าครูที่ใช้วิธีการลงโทษอย่างรุนแรง และพบในงานวิจัยของ Federica De Cordova (2019) ว่า หากครูได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่ดีจากเพื่อนร่วมงานก็จะสามารถรับมือกับความรุนแรง สามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกในชั้นเรียน และรับมือกับความเครียดที่เกิดจากการสอนได้ดี และงานวิจัยของ Samantha Coyle (2022) พบว่า หากครูได้รับการสนับสนุนทางสังคมจะช่วยทำให้นักเรียนรับรู้ได้ถึงบรรยากาศที่ปลอดภัยในโรงเรียน และช่วยปกป้องนักเรียนที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในโรงเรียน จากผลการวิจัยที่ค้นพบเนื่องมาจากปัจจัยตัวแปรจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม ช่วยให้ครูได้เกิดความมั่นใจในบทบาทของตนประกอบกับการมีจิตวิญญาณความเป็นครูที่สูง และเมื่อได้รับการสนับสนุนทางสังคมอย่างสูงด้วย จึงช่วยให้ครูมีแนวโน้มแสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงมากกว่าครูกลุ่มที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูน้อย และได้รับการสนับสนุนทางสังคมน้อยกว่าด้วย

การสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อ 3

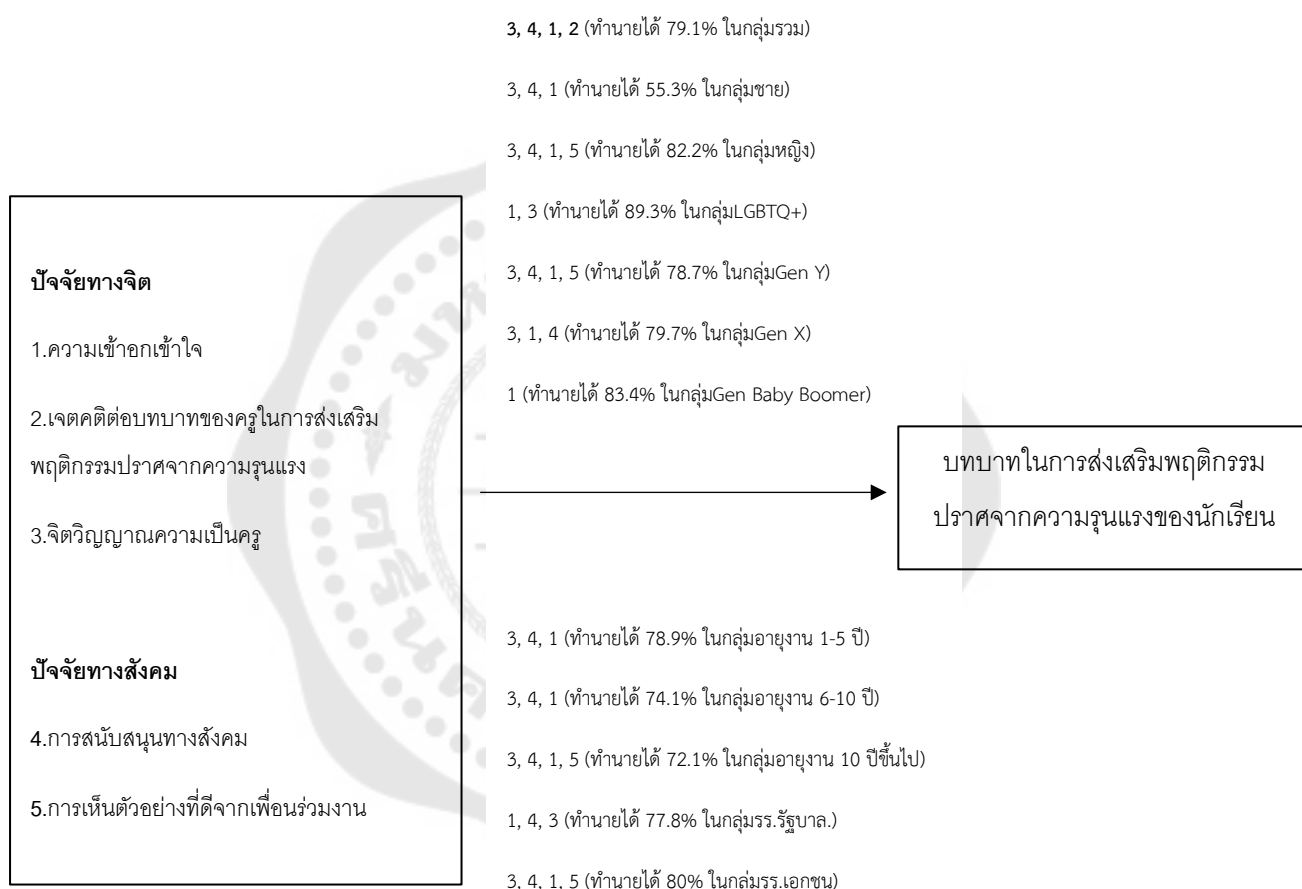
สมมติฐานข้อที่ 3 คือ ตัวแปรทางจิต คือ ความเข้าอกเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง จิตวิญญาณความเป็นครู และตัวแปรทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน สามารถร่วมกันทำนายบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานนี้ทดสอบด้วยการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น มีชุดทำนาย 3 ชุด คือ ชุดทำนายที่ 1 คือ ชุดปัจจัยทางจิต ประกอบด้วย ตัวทำนาย 3 ตัวแปร คือ ความเข้าอกเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และ จิตวิญญาณความเป็นครู ชุดทำนายที่ 2 คือ ชุดปัจจัยทางสังคม ประกอบไปด้วยตัวทำนาย 2 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน ส่วนชุดทำนายที่ 3 คือ ชุดปัจจัยทางจิตและสังคม ประกอบด้วย ตัวทำนาย 5 ตัว คือ ความเข้าอกเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง จิตวิญญาณความเป็นครู การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

บทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในด้านรวม ปัจจัยทางจิตและปัจจัยทางสังคมสามารถทำนายบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของ

นักเรียนได้ 55.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อยคือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า 45) และความเข้าใจ (ค่าเบต้า .38) ซึ่งหมายความว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และความเข้าใจมาก เป็นผู้แสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมากด้วย (ภาพประกอบ 2)

ภาพประกอบ 2 ผลการทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย โดยใช้ปัจจัยทางจิตและสังคมเป็นตัวทำนาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยทางจิตและปัจจัยของสังคมร่วมกัน ทำนายบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนได้โดยตัวแปรที่สามารถทำนายเป็นปัจจัยทางจิต 3 ตัวแปร คือ ความเข้าใจ เจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และ จิตวิญญาณความเป็นครู และ ตัวแปรปัจจัยทางสังคม 2 ตัวแปรคือ การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน เมื่อวิเคราะห์ตามกลุ่มย่อยจากข้อมูลลักษณะทางชีวสังคมพบตัวแปรที่ถูกคัดเข้าเป็นอันดับแรกคือ

1) จิตวิญญาณความเป็นครู พบในกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม คือ กลุ่มเพศ ได้แก่ ชาย หญิง และ LGBTQ+ กลุ่มช่วงวัย (Generation) ได้แก่ 22 – 41 ปี (Gen Y), 42 – 57 ปี (Gen X) และ 58 ปีขึ้นไป (Gen Baby Boomer) กลุ่มอายุงาน ได้แก่ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป และ กลุ่มประเภทของโรงเรียน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม)

2) ความเข้าใจ พบในกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม คือ กลุ่มเพศ ได้แก่ ชาย หญิง และ LGBTQ+ กลุ่มช่วงวัย (Generation) ได้แก่ 22 – 41 ปี (Gen Y), 42 – 57 ปี (Gen X) และ 58 ปีขึ้นไป (Gen Baby Boomer) กลุ่มอายุงาน ได้แก่ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป และ กลุ่มประเภทของโรงเรียน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และ โรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และ นวัตกรรม)

3) การสนับสนุนทางสังคม พบในกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม คือ กลุ่มเพศ ได้แก่ ชาย หญิง และ LGBTQ+ กลุ่มช่วงวัย (Generation) ได้แก่ 22 – 41 ปี (Gen Y) และ 42 – 57 ปี (Gen X) กลุ่มอายุงาน ได้แก่ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป และ กลุ่มประเภทของโรงเรียน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 3 โดยตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าทำงานเป็นอันดับสูงสุดมี 2 ตัวแปร คือ จิตวิญญาณความเป็นครู (ค่าเบต้า 45) และความเข้าใจ (ค่าเบต้า .38) ซึ่งหมายความว่า ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครูมาก และความเข้าใจเข้าไ้มาก เป็นผู้แสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนมาก

ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย งานวิจัยของของ ศิราภรณ์ สุขศีลล้ำเลิศ (2550) ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นครูยุคปฏิรูปการศึกษา และ การศึกษาของ รมณธรณ์ นาเมือง (2558) ที่ศึกษาพบว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีพฤติกรรมการทำงานอย่างเป็นกัลยาณมิตรมากกว่าครูที่มีลักษณะอื่น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของ วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์ (2555) พบว่า การมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนส่งผลให้เกิดพฤติกรรมใฝ่รู้ ใฝ่ดี และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Marina Goroshit & Meriav Hen (2016) ที่ศึกษาความเข้าใจของครูโดยทำนายจากการรับรู้ความสามารถของตนเองพบว่าครูที่มีความเข้าใจออกเข้าใจสูงจะสามารถสื่อสารกับนักเรียนได้ดีกว่า และจะมีความสัมพันธ์กับนักเรียนดีกว่า จูงใจนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ได้ดีกว่ากลุ่มครูที่มีความเข้าใจต่ำกว่า และผลการศึกษาของ Valdés-Cuervo, B. Martínez-Ferrer and E.-A. Carlos-Martínez (2018) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของการฝึกสอนในการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียนในหมู่เพื่อน พบว่า ความเข้าใจของครูมีความสำคัญต่อแนวทางการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียน และสามารถช่วยลดความรุนแรงในโรงเรียนได้ งานวิจัยยังได้เสนอแนะให้มีการพัฒนาทักษะของครูที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ และส่งเสริมสภาพแวดล้อมเชิงบวกในโรงเรียน รวมทั้งสอดแทรกประเด็นการป้องกันความรุนแรงเข้าไปในการการสอนของครู และงานวิจัยของ Helena Murphy, John Tubritt, James O (2018) ที่พบว่า ความเข้าใจของครูเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้าง และรักษาบรรยากาศที่ดีของโรงเรียนซึ่งจะนำไปสู่การป้องกันสถานการณ์การกลั่นแกล้ง

ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hao Lei, Yunhuo Cui (2018) ที่พบว่า ครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอารมณ์ทางวิชาการของนักเรียน รวมทั้งยังพบว่าการสนับสนุนครูช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่สนับสนุนนักเรียนแสดงความห่วงใยนักเรียน นักเรียนมักจะตอบสนองต่อข้อกังวลของครู และเคารพครูโดยปฏิบัติตามบรรทัดฐานของห้องเรียนมากกว่าครูที่ใช้วิธีการลงโทษอย่างรุนแรง และพบในงานวิจัยของ Federica De Cordova (2019) ว่า หากครูได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่ดีจากเพื่อนร่วมงานก็จะสามารถรับมือกับความรุนแรง สามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกในชั้นเรียน และรับมือกับความเครียดที่เกิดจากการสอนได้ดี และงานวิจัยของ Samantha Coyle (2021) พบว่า หากครูได้รับการสนับสนุนทางสังคมจะช่วยทำให้นักเรียนรับรู้ได้ถึงบรรยากาศที่ปลอดภัยในโรงเรียน และช่วยปกป้องนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่อาจจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและการวิจัยในอนาคต

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1) จากผลการวิจัยในส่วนการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงจำแนกตามลักษณะชีวิตสังคม พบว่า ช่วงวัยที่แตกต่างกันมีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแตกต่างกันในบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ โดยครูที่อยู่ในช่วงวัยมากกว่าจะแสดงบทบาทข้างต้นมากกว่าครูที่อยู่ในช่วงวัยที่มีอายุน้อยกว่า ดังนั้น การถ่ายทอดทางสังคมในที่ทำงาน ในลักษณะของการเห็นตัวอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน อาจจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูรุ่นใหม่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของครูที่มีประสบการณ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงมากกว่าได้

1.2) จากการวิเคราะห์บทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูยังแสดงบทบาทน้อยในด้านบทบาทการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ อาจจะไม่ทำให้เกิดการให้ความสำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยเสนอแนะให้จัดให้มีคู่มือสำหรับครูเป็นแนวทางในการจัดการปัญหาที่ตนเผชิญ หรือเพิ่มเติมแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบรรยากาศของการไม่ใช้ความรุนแรง รวมทั้งอาจจะมีการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางสันติวิธี และการจัดการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงในชั้นเรียนเพิ่มเติม

1.3) จากผลการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ จิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตวิญญาณความเป็นครู และการสนับสนุนทางสังคม ที่ส่งผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ครูได้เกิดการสนับสนุนระหว่างกัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาจจะสำรวจความต้องการเพื่อสนับสนุนครูในทุก ๆ มิติ เพื่อให้ครูได้มีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน และส่งเสริมให้ครูได้ให้ความสำคัญกับจิตวิญญาณความเป็นครูต่อไป

1.4) จากผลการค้นหาตัวทำนายที่สำคัญของปัจจัยทางจิต และปัจจัยทางสังคมมีต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรความเข้าใจ และจิตวิญญาณความเป็นครูเป็นตัวทำนายที่สำคัญกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง อาจจะต้องส่งเสริมให้ครูตระหนักในการเรียนรู้ฝึกฝนทักษะความเข้าใจ และการตระหนักถึงจิตวิญญาณความเป็นครูเพื่อให้ครูได้แสดงบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงได้อย่างต่อเนื่องต่อไป อาจ

จัดเป็นลักษณะของการจัดกลุ่มสนทนาในลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนถอดบทเรียนในการฝึกฝนความเข้าใจแก่นักเรียนเพิ่มเติม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนาการวิจัย

2.1) จากผลการวิจัยทำให้ทราบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อออกแบบโปรแกรมในการพัฒนาตัวแปรทางจิตของครู เช่น ความเข้าใจ และจิตวิญญาณความเป็นครู โดยเฉพาะความเข้าใจของครูที่มีต่อนักเรียน ที่อาจจะมี ความแตกต่างระหว่างช่วงวัยที่เป็นอุปสรรคของความเข้าใจระหว่างกัน ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งหรือความไม่เข้าใจกันระหว่างวัยได้

2.2) จากข้อมูลที่เก็บได้จากแบบสอบถาม ในส่วนตัวแปรจิตวิญญาณความเป็นครู ในข้อคำถามที่ 4.3 ที่ถามว่า “แม้จะใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องแต่ถ้าทำด้วยความปรารถนาดีต่อนักเรียนฉันคิดว่าสามารถทำได้” กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้ตอบจริงที่สุด มากกว่า ร้อยละ 50 ผู้วิจัยเห็นว่าควรทำวิจัยในเชิงลึกเพื่อหาคำตอบว่า เพราะเหตุใด คุณครูจึงมีแนวคิดดังกล่าว เนื่องจาก การใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องแม้จะหวังดีกับนักเรียนอาจจะส่งผลกระทบต่อในทางลบกับนักเรียน หรือเกิดความเสียหายในด้านต่าง ๆ ได้

บรรณานุกรม

- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory* Englewood cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.
- Berlo, L. K. (1996). *The Process of Communication*. New York: Holt Rinchart and Winston.
- Cobb, S. (1976). Social support as a moderator of life stress. *Psychosomatic Medicine*, 38(5).
- Cordova, F. D. (2019). Violence at School and the Well-Being of Teachers. The Importance of Positive Relationships. *frontiers in Psychology*
- Coyle, S. (2022). Relationships Matter: The Protective Role of Teacher and Peer Support in Understanding School Climate for Victimized Youth. *Child & Youth Care Forum* 51.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. New York: Bantam
- Haber, D. (2010). *Health promotion and aging practical applications for health professionals*: New York : Springer Pub.
- Hao Lei, Y. C. (2018). The Relationship between Teacher Support and Students' Academic Emotions: A Meta-Analysis. *frontiers in Psychology*
- Helena Murphy, J. T., James O (2018). The Role of Empathy in Preparing Teachers to Tackle Bullying. *Learn Tech Lib*, 7.
- Lauster, P. (1978). *The personality test*. London: Pan Books.
- Marina, G., & Meriav, Hen, . (2016). Teachers' empathy: can it be predicted by self-efficacy? *Teachers and Teaching* 22.
- Mead, G. H. (1934). *Mind, Self, and Society*. Chicago: University of Chicago Press.
- Plan International. (2016). *Plan international worldwide annual review 2016*. United Kingdom: Plan International International Headquarters.
- UNESCO. (2017a). *School Violence and Bullying : Global Status Report*. France: The United Nations Educational.
- UNESCO. (2017b). *UNESCO moving forward the 2030 Agenda for Sustainable Development*. France: The United Nations Educational, Scientific and Cultural

Organization.

UNICEF. (2019). *Regular resources 2019 report* In U. House (Ed.).

Valdés-Cuervo, B. M.-F. a. E.-A. C.-M. (2018). The Role of Teaching Practices in the Prevention of School Violence among Peers. *Science Direct*, 23(1).

Yamane, T. (1970). *Statistics : an introductory analysis* (2nd ed.): New York : Harper & Row.

Yavuzer, Y. (2012). Teachers' responsibilities in preventing school violence: A case study in Turkey. *Educational Research and reviews*, 7(17), 362-371.

กมลศรี ว่องเจริญ. (2550). ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ลูกค้าสัมพันธ์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (ปริญญา นิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กรณัช นวณิศาชล. (2562). การพัฒนาหลักสูตรสันติศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของผู้รับประโยชน์. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ. (2558). ร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2562 - 2565). กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.

กรมสุขภาพจิต. (2563). ห่วง!! พฤติกรรม "บูลลี่" เด็กไทยติดอันดับ 2 ของโลก เกือบครึ่งคิดตอบโต้เอาคืน [Press release]

กรรณิการ์ พันทอง. (2550). การศึกษาและพัฒนาความเข้าใจผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่น.

ปริญญา นิพนธ์ (กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). กรณีรังแกเด็ก 8 ขวบ : ไทยมีการรังแกกันในโรงเรียนสูงเป็นอันดับ 2 ของโลก [Press release]

งามตา วนินทานนท์ และอุษา ศรีจินดารัตน์. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียนที่มีต่อความสุขใจและพฤติกรรม การเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิจัยช่วงยาวหลายระยะ. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

จิตราภรณ์ ทองกวอด. (2555). การศึกษาและพัฒนาความเข้าใจผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. (ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว). บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- จุฑาทิพย์ เจริญนำ. (2548). การศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา)). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จุฑารัตน์ กิตติเชมากร. (2553). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบต่อปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ปริญญานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชนชม ดิตต์โกคินสกุล. (2561). การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางการส่งเสริมอัตลักษณ์วิชาชีพครูของครูผู้ช่วย สังกัดกรุงเทพมหานคร : การวิจัยผสมผสานวิธีแบบอธิบายตามกาลเวลา. (ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชัย สันถวิธาน. (2553). การวิเคราะห์ห้พระระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชาริน สุวรรณวงศ์. (2561). อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสตูล: การสังเคราะห์งานวิจัยและการวิเคราะห์ห้พระระดับ. (ปริญญานิพนธ์ วท.ด. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ฐาศุภกร์ จันประเสริฐ. (2553). โครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในภาคกลาง. (ปริญญานิพนธ์ วท.ด. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ณัฐสุวรรณ หลาวทอง, และ ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ. (2553). รายงานการพัฒนาแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครู *Development of the Teacher Spirituality Scale*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.).
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน และ อัมพร ม้าคนอง. (2552). การฝึกอบรมจิตลักษณะและทักษะแบบบูรณาการที่มีผลต่อพฤติกรรมการพัฒนานักเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.
- ดุษฎี โยเหลา และคณะ. (2553). การกำหนดความหมาย การสร้างดัชนี ร่างเครื่องมือวัดและประเมิน

จิตวิญญาณสำหรับบุคลากรทางการศึกษา.

- ทรงชัย, ทองปาน, สิริจิตต์ เดชอมรชัย, ชนยา ด้านสวัสดิ์, ชัชวาล เทียนถนอม (2556). การพัฒนา รูปแบบและกระบวนการสร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. วารสารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 1 (2013).
- ทรรศนันท์ ชินศิริพันธ์. (2555). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง.
- ทัศนีย์ จันอินทร์. (2550). วิวัฒนาการของมโนทัศน์การศึกษาเพื่อสันติภาพในประเทศไทย (ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธनिया เทียนคำศรี, จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์, สงวนพงศ์ ชวนชม,. (2557). การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมครูเพื่อการออกแบบกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา รมยสาร, 12, 103 - 115.
- ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. (2554). ประสบการณ์ของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู : การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา. (ปริญญาานิพนธ์ วท.ด. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ธวัชชัย ศรีพรงาม. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและปั่นด้าย. In: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นฤมิต, นุชใส. (2559). อิทธิพลของภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยส่งผ่านองค์การแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปันความรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี. (ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. .
- บุญทริก เฉลิมโรจน์. (2559). การศึกษาองค์ประกอบและตัวแปรเชิงสาเหตุของพฤติกรรมจัดการ ชั้นเรียนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของครูระดับประถมศึกษาที่สอนในชั้นเรียนร่วมของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ประภัสสร ชโลธร. (2562). ผลของโปรแกรมทางพฤติกรรมศาสตร์ที่ใช้ในการพัฒนาจิตวิญญาณ ความเป็นครู (ปริญญาานิพนธ์ วท.ด. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,, กรุงเทพฯ.
- ปวีร์ กาญจนภี นิลผาย. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของโปรแกรมการพัฒนาพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมของนักศึกษาปริญญาตรี. (ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,, กรุงเทพฯ.
- ปิยะวัฒน์ กรมระรวย. (2560). โมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตวิญญาณความเป็นครู. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 10(3).
- พันธินภา วินิจกิจเจริญ. (2555). ปัจจัยทางจิตสังคมและความเครียดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทำงานสืบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ. (ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชชานี ชื่นปรีชา. (2558). มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงภายในสถานศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พิมพ์พันธ์ เดอะคุปต์. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนภัทรา พูนผล. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภควัต ศรียารัตน์. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบของจิตสำนึกความเป็นครูรุ่นใหม่. (ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ภัทรวดี แก้วเทศ. (2558). ความคิดเห็นต่อความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาเนื้อหาความรุนแรงบนสื่อออนไลน์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ภิรฎุกาญจน์ เสือเพ็ง. (2562). แนวทางการจัดการศึกษาสันติศึกษาเพื่อลดความรุนแรงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มนัส บุญประกอบ. (2558). อีคิวกับภาวะผู้นำในบางประเด็น ในรวมบทความทางวิชาการ E.Q. บรรณาธิการโดย อัจฉรา สุขารมณ, วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี และอรพินทร์ ชูชม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดสก์ท็อป.
- รณธรรณ์ นาเมือง. (2558). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างเป็น

กัลยาณมิตรของข้าราชการครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (ปริญญา นิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัชนีกร ประสาร. (2546). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการทำงานของครู ประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา. (ปริญญา นิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ราณี อาษาเจริญ. (2544). การศึกษาเจตคติของครูต่อการทารุณกรรมเด็กและบทบาทในการป้องกัน และช่วยเหลือของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญา นิพนธ์ (กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544.

รุจน์ ภาษา. (2555). บทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียน มัธยมศึกษาในโรงเรียนประชาธิปไตยตัวอย่าง. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์. (2555). ปัจจัยเชิงเหตุทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่รื้อไฝ่ดี ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

วลัยรัตน์ วรธมโพธิ์. (2545). ผลการใช้กิจกรรมฝึกความรู้สึกไวที่มีต่อการรับรู้ของเด็กวัยเริ่มรุ่น. (ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ)). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิจารณ์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

วิรัตน์ ปานศิลา. (2542). การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานจิตลักษณะและการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่ สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบลในภาคเหนือของ ประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2557). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ศิริภรณ์ สุขศีลล้ำเลิศ. (2550). คุณลักษณะความทันสมัยและการสนับสนุนทางสังคมที่สัมพันธ์กับ ความสามารถในการเป็นครูยุคปฏิรูปการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา. (ปริญญาวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- สมชนก ลาดาดก. (2559). การพัฒนาโมเดลการวัดบทบาทของครูเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 : การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของการวัด (สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาทางการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สวรรณยา ทองแมน. (2561). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนแบบสร้างความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 33. (ปริญญานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สายทิพย์, เหล่าทองมีสกุล. (2559). วิธีกรดำเนินชีวิตและการทำงานของกลุ่มคน 3 ช่วงวัย : กรณีศึกษาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักนายกรัฐมนตรื. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560 - 2564. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตร.
- สิริอนัฐพร สุวี. (2548). ความสามารถในการพยากรณ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมเผชิญปัญหาของวัยรุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. (สาขาจิตวิทยาการปรึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุกัญญา พูนเดช. (2552). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของวิศวกรสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (ปริญญานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุกานดา นิมทองคำ (2535). ตัวแปรเชิงจิตสังคมและชีวพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สุชีรา ใจหวัง. (2560). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. สารนิพนธ์ (กศ.ม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560.
- สุนีย์ บันโนะ. (2560). จิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร. *OJED*, 12, 104-121.
- อมรวิชัย นาคกรรพ และจิรัฐกาล พงศ์ภาคเธียร. (2549). สันติวัฒนธรรม สันติในตน : แนวคิดและ

แนวทางการเสริมสร้างสุขภาพและการเรียนรู้เรื่องสันติภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพินทร์ ชุชม และคณะ. (2554). รายงานวิจัยฉบับที่ 137 ปัจจัยเชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิต
ของเยาวชน. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ,.

อ้อมเดือน สดมณี. (2549). ปัจจัยด้านจิตสังคมและความสุขที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานของคุณ
ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา : รายงานการวิจัย: กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉราพร บุญญาพานิช. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญของครูประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1. (ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อัมพร อารังลักษณ์. (2552). การคุกคามทางเพศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร :
สาเหตุและข้อเสนอทางนโยบาย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สาขา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.

อานนท์ คุณากรจรัสพงศ์. (2561). ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการควบคุมความ
ก้าวร้าวด้วยตนเองของเด็กและเยาวชนกระทำผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน.
(ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อิสมนต์ เจียมสวัสดิ์. (2555). อัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคม กับแนวโน้มการใช้พฤติกรรม
ความรุนแรงในเด็ก : กรณีศึกษานักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย โรงเรียนเอกชน เขตดุสิต ปีการศึกษา 2554. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อิสเรศวร์ ลักษณ์พิเชษฐ์, ปิยะพร ตันณีกุล,. (2562). มาตรการป้องกันปัญหาความรุนแรงของนักเรียน
อาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ, 22, 348 - 358.

อุบล ภัศระ. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของคุณมัธยมศึกษา. (ปริญญาานิพนธ์
วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง
(ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์
(สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ
(สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
4. อาจารย์ ดร.วีรณดา อรุณปลอด
(โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม))
5. อาจารย์ปวีณาพัฒน์ วรพันธ์
(ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ตาราง 21 ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดในการวิจัย

1. ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ	.904
2. ลักษณะทางชีวสังคม	-
3. ความเข้าใจของครู	.650
4. เจตคติต่อบทบาทของครู	.724
5. จิตวิญญาณความเป็นครู	.581
6. การสนับสนุนทางสังคม	.730
7. การเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน	.791
8. การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้	.653
9. การปกป้องดูแลนักเรียน	.820
10. การสอนเกี่ยวกับความรุนแรง	.758

แบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม : แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษา “บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร”

แบบสอบถามนี้จะใช้เวลาตอบ ประมาณ 10 - 15 นาที ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ ไม่มีการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูล และไม่มีผลกระทบใด ๆ กับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลนี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และ ไม่มีการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูล

แบบสอบถามการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 9 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเข้าใจของครู

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อบทบาทของครู

ในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครู

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามพฤติกรรมการปกป้องดูแลนักเรียน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูง สำหรับการสละเวลาอันมีค่าเพื่อการวิจัยมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย : วัชพล ตุลยวิไลกุล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทร.080-215-**** หรือ E-mail : watchapol@g.swu.ac.th

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางชีวสังคม

เพศ

- ชาย หญิง LGBTQ+

ช่วงวัย (Generation)

- ต่ำกว่า 22 ปี (Gen Z) 22 – 41 ปี (Gen Y)
 42 – 57 ปี (Gen X) 58 ปี ขึ้นไป (Gen Baby Boomer)

อายุงาน

- 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี 10 ปีขึ้นไป

ประเภทของโรงเรียน

- สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 สังกัด มหาวิทยาลัย (โรงเรียนสาธิต)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเข้าใจของครู

นิยามเชิงปฏิบัติการ : ความสามารถของครูในการเข้าถึงความรู้สึกนักเรียน มีความห่วงใยผู้อื่น และคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ของผู้คนรอบตัว

1 = ไม่จริงเลย / 2 = ไม่จริง / 3 = ค่อนข้างไม่จริง / 4 = ค่อนข้างจริง / 5 = จริง / 6 = จริงที่สุด

2.1 ฉันทันเข้าใจความรู้สึกของนักเรียนจากการสังเกตสีหน้า แววตา หรืออากัปกริยา

- ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.2 เมื่อนักเรียนเกิดความกังวล เป็นเรื่องยากที่ฉันจะเข้าใจความรู้สึกของนักเรียน

- ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.3 ฉันมักแทนตัวเองไปในสถานการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญเพื่อจะได้เข้าใจนักเรียนได้ดี
ยิ่งขึ้น

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.4 ฉันยินดีรับฟังความรู้สึกของนักเรียน เมื่อนักเรียนมีความทุกข์

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.5 ฉันจะหาวิธีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนที่ฉันเห็นว่าสามารถพัฒนาให้ดีขึ้น
ได้

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.6 ฉันเห็นว่าข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นสิ่งที่ยากที่จะเปลี่ยนแปลง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.7 หากนักเรียนมีความสามารถด้านใด ฉันจะส่งเสริมให้เขาได้พัฒนาในด้านนั้น ๆ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.8 เมื่อนักเรียนขอความช่วยเหลือ ฉันเต็มใจช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.9 หากฉันเห็นนักเรียนมีสีหน้าไม่สบายใจ ฉันจะถามไถ่ และพยายามให้กำลังใจ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.10 ฉันมองข้ามความแตกต่างในด้านต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาค

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.11 แม้นักเรียนจะทำผิดพลาดในเรื่องเดิมซ้ำ ๆ ฉันก็พร้อมให้โอกาสนักเรียนในการปรับปรุงตนเอง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.12 ฉันทำความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนเป็น ถึงแม้ว่าจะแตกต่างจากความคุ้นเคยเดิม ๆ ของฉัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.13 ฉันสามารถบอกได้ว่านักเรียนแต่ละคนที่อยู่ในกลุ่มมีความรู้สึกต่อกันอย่างไร

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

2.14 ฉันเข้าใจดีว่า ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เป็นเรื่องปกติของการอยู่ร่วมกันในกลุ่ม

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง

นิยามเชิงปฏิบัติการ : การที่ครูประเมินค่าเกี่ยวกับบทบาทของตนในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนว่าเกิดประโยชน์ เกิดความรู้สึกรู้สึกพอใจ และตั้งใจในการแสดงบทบาทส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียน

1 = ไม่จริงเลย / 2 = ไม่จริง / 3 = ค่อนข้างไม่จริง / 4 = ค่อนข้างจริง / 5 = จริง / 6 = จริงที่สุด

3.1 ฉันยินดีให้คำแนะนำแก่นักเรียนที่กลั่นแกล้งรังแกเพื่อน ได้เห็นถึงผลกระทบของการกระทำนั้น

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3.2 ฉันเห็นว่าการเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมภายในโรงเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3.3 ฉันคิดว่า ในความเป็นครูของฉันมีส่วนช่วยส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในโรงเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3.4 ฉันคิดว่า ความรุนแรงในสังคมเป็นสิ่งที่สามารถหลีกเลี่ยงได้

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3.5 ฉันสบายใจ ถ้าได้ช่วยให้นักเรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3.6 ฉันรู้สึกดีใจที่ได้ทราบว่านักเรียนให้ความสำคัญกับการไม่ใช้ความรุนแรงในสังคม

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3.7 ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องรับฟังปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโรงเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3.8 เมื่อฉันเห็นความรุนแรงในโรงเรียน ฉันรู้สึกไม่สบายใจ และจะรีบแก้ไขปัญหานั้น

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

3.9 นักเรียนจะทะเลาะตบตีกันไม่ใช่บทบาทของครูที่จะเข้าไปห้ามปราม

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครู

นิยามเชิงปฏิบัติการ : การที่ครูตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน ครู มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อเด็ก และมีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อนักเรียนที่ประกอบไปด้วยเหตุผลบนพื้นฐานของความรัก ความเมตตา และความเท่าเทียม

1 = ไม่จริงเลย / 2 = ไม่จริง / 3 = ค่อนข้างไม่จริง / 4 = ค่อนข้างจริง / 5 = จริง / 6 = จริงที่สุด

4.1 ฉันยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.2 ฉันเข้าใจในเป้าหมายของการทำงานเป็นครู

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.3 แม้จะใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้อง แต่ถ้าทำด้วยความปรารถนาดีต่อนักเรียน ฉันคิดว่าสามารถทำได้

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.4 ถึงนักเรียนจะมีความแตกต่างกันอย่างไร ฉันจะปฏิบัติกับนักเรียนด้วยความเมตตาในลักษณะเดียวกันทุกคน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.5 ฉันคิดว่า ครูควรเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง เพราะ ต้องมีความสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีความแตกต่างกันจำนวนมาก

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.6 ฉันคิดว่า การทำงานในอาชีพครู ยังต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอีกมาก

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.7 ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน ฉันจะคิดก่อนว่า หากฉันเป็นนักเรียนแล้วถูกปฏิบัติแบบนี้ ฉันจะรู้สึกอย่างไร

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.8 ฉันมีวิธีการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.9 ฉันเปิดใจรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อนำมาปรับใช้กับการทำงานของฉัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

4.10 ฉันพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ทั้งจาก นักเรียน เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ปกครอง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม

นิยามเชิงปฏิบัติการ : การที่ครูในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานครได้รับความรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนในด้านจิตใจ ข้อมูลข่าวสาร หรือสิ่งของ เกิดสัมพันธภาพที่ดีในสถานที่ทำงาน และเกิดความผูกพันกันในสถานศึกษา ทั้งระหว่างเพื่อนร่วมงาน และระหว่างครูกับศิษย์

1 = ไม่จริงเลย / 2 = ไม่จริง / 3 = ค่อนข้างไม่จริง / 4 = ค่อนข้างจริง / 5 = จริง / 6 = จริงที่สุด

5.1 ฉันกับเพื่อนครู มีการแลกเปลี่ยนรูปแบบการสอน หรือแนวทางการจัดการในชั้นเรียน ในประเด็นต่าง ๆ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.2 เมื่อมีปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ฉันสามารถปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างสบายใจ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.3 โรงเรียนที่ฉันทำงาน ผู้คนเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.4 ฉันทำงานร่วมกับเพื่อนครูในโรงเรียนได้อย่างราบรื่น

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.5 หากฉันเหนื่อย หรือเกิดความวิตกกังวล มีนักเรียนให้กำลังใจฉัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.6 ฉันรู้สึกโดดเดี่ยว เหมือนกับทำงานแต่เพียงลำพัง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.7 เพื่อนร่วมงานให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และให้โอกาสฉันเสมอ หากเกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.8 โรงเรียนสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการสอนแก่ฉันอย่างเพียงพอ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.9 เพื่อนร่วมงานมีน้ำใจต่อฉัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

5.10 ฉันได้รับความร่วมมือในการจัดเรียนรู้ด้วยดีจากนักเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนร่วมงาน

นิยามเชิงปฏิบัติการ : การที่ครูเห็นบทบาทที่ดีของเพื่อนร่วมงานในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนแล้วเรียนรู้พฤติกรรมนั้น และนำมาปฏิบัติตามเป็นพฤติกรรมของตนเอง เช่น การจัดการชั้นเรียนเชิงบวก การส่งต่อข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียน เป็นต้น

1 = ไม่จริงเลย / 2 = ไม่จริง / 3 = ค่อนข้างไม่จริง / 4 = ค่อนข้างจริง / 5 = จริง / 6 = จริงที่สุด

6.1 ฉันอยากเรียนรู้วิธีการปรับพฤติกรรมนักเรียนจากเพื่อนร่วมงาน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

6.2 เมื่อฉันพบปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน ฉันจะปรึกษาเพื่อนร่วมงานหลาย ๆ คน เพื่อนำแนวทางมาประยุกต์ใช้

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

6.3 ฉันนำแบบอย่างจากเพื่อนร่วมงานที่มีวิธีการจัดการต่าง ๆ มาเป็นแบบอย่าง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

6.4 ฉันมีเพื่อนครูที่มีพฤติกรรมปราศจากความรุนแรง และเป็นแบบอย่างในการทำงานของฉัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

6.5 ฉันสังเกตเห็นว่า ครูบางท่านสามารถใช้ความรุนแรงทางวาจาเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้โดยฉันนำมาใช้บ้าง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

6.6 ฉันเข้าร่วมอยู่ในกลุ่มออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำประสบการณ์ต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการทำงาน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

6.7 ฉันปรับเปลี่ยนแนวความคิดในการทำงานโดยดูแบบอย่างที่ดีของเพื่อนร่วมงาน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

ตอนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน

นิยามเชิงปฏิบัติการ : การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ทางกายภาพ และจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยยึดหลักความเท่าเทียม มีความปลอดภัยทางกาย และจิตใจ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยความรัก

1 = ไม่จริงเลย / 2 = ไม่จริง / 3 = ค่อนข้างไม่จริง / 4 = ค่อนข้างจริง / 5 = จริง / 6 = จริงที่สุด

7.1 นักเรียนรู้สึกปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงในด้านต่าง ๆ เมื่ออยู่ในห้องเรียนของฉัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

7.2 ฉันเลือกใช้การสื่อสารเชิงบวกกับนักเรียน แทนการออกคำสั่ง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

7.3 หากนักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับฉัน ฉันคิดว่า นักเรียนจะกล้าโต้แย้ง
แลกเปลี่ยน ถกเถียงได้อย่างอิสระ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

7.4 ฉันออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

7.5 ฉันสังเกตเห็นว่า บางครั้งการใช้ความรุนแรงเพื่อให้เกิดความสงบก็เป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

7.6 ฉันจัดการเรียนรู้โดยยึดความสนใจของนักเรียนเป็นหลักในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

7.7 สภาพแวดล้อมในโรงเรียนของฉัน เอื้อต่อการพูดคุยรับฟังปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

7.8 ฉันพยายามทำความเข้าใจวัยรุ่นที่มีความคิดเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมอยู่เสมอ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

ตอนที่ 8 แบบสอบถามบทบาทการปกป้องดูแลนักเรียน

นิยามเชิงปฏิบัติการ : พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่มองข้ามการใช้ความรุนแรงทางกายภาพและความรุนแรงแฝงของนักเรียน โดยมีความกล้าหาญในการคัดค้านการใช้ความรุนแรงเหล่านั้น มีความกล้าหาญในการปกป้องนักเรียนจากความรุนแรง อีกทั้งมีการประสานงานกับครูที่เกี่ยวข้อง

1 = ไม่จริงเลย / 2 = ไม่จริง / 3 = ค่อนข้างไม่จริง / 4 = ค่อนข้างจริง / 5 = จริง / 6 = จริงที่สุด

8.1 เมื่อพบเห็นนักเรียนถูกกลั่นแกล้งรังแก ฉันจะเข้าไปขัดขวางโดยไม่รีรอ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

8.2 ฉันคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่อาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อกัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

8.3 ฉันรับฟังปัญหาของนักเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

8.4 ฉันมักสอบถามนักเรียนเป็นรายบุคคลว่ามีใครถูกกลั่นแกล้งในโรงเรียน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

8.5 ในฐานะครูประจำชั้น ฉันได้ประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนที่ใช้ความรุนแรง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

8.6 ฉันมีการส่งต่อข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรงของนักเรียนที่ฉันรับผิดชอบ

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

8.7 หากฉันพบเห็นความรุนแรง ฉันจะแจ้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

8.8 ฉันเก็บความลับของนักเรียนทั้งผู้ใช้ความรุนแรง และผู้ถูกใช้ความรุนแรงเป็นอย่างดี

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

8.9 ฉันเป็นที่พึ่งให้กับนักเรียนได้

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

ตอนที่ 9 แบบสอบถามบทบาทการสอนเกี่ยวกับความรุนแรง

นิยามเชิงปฏิบัติการ : การจัดการเรียนรู้ของครู และการวางตัวเป็นแบบอย่างของครูที่นำนักเรียนไปสู่การอยู่ร่วมในสังคมด้วยสัมพันธภาพที่ดีโดยใช้พฤติกรรมที่ปราศจากความรุนแรง

1 = ไม่จริงเลย / 2 = ไม่จริง / 3 = ค่อนข้างไม่จริง / 4 = ค่อนข้างจริง / 5 = จริง / 6 = จริงที่สุด

9.1 เมื่อฉันเห็นนักเรียนกลั่นแกล้งกัน ฉันจะตักเตือน และชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการใช้ความรุนแรง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

9.2 ฉันปลุกฝังให้นักเรียนยืนหยัดเคียงข้างปกป้องเพื่อนที่ถูกกลั่นแกล้งกลั่นแกล้งรังแก

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

9.3 ฉันสอนให้นักเรียนเคารพความแตกต่างของเพื่อน และผู้คนในสังคม เช่น เพศ
ร่างกาย ศาสนา ทัศนียม ถิ่นกำเนิด ความสามารถ เป็นต้น โดยไม่ใช้ความรุนแรง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

9.4 ฉันสอดแทรกการสร้างความตระหนักในผลกระทบของการใช้ความรุนแรงเข้าไปใน
เนื้อหาสาระวิชาของฉัน

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

9.5 นักเรียนจะเข้ามาปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงกับฉัน โดยปราศจาก
ความกังวล

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

9.6 ฉันนำข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงมาพูดคุยกับนักเรียนในชั้นเรียนเพื่อให้เกิด
การเรียนรู้

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

9.7 ฉันควบคุมอารมณ์ของฉันได้เป็นอย่างดี เพื่อหลีกเลี่ยงการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีในการ
ใช้ความรุนแรง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

9.8 ฉันพยายามให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง ได้เกิดการเรียนรู้สาเหตุของ
พฤติกรรมตนเอง

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

9.9 เมื่อพบนักเรียนใช้ความรุนแรงต่อเพื่อน ฉันเห็นว่า การลงโทษคือวิธีเบื้องต้นในการทำให้
ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

ไม่จริงเลย / ไม่จริง / ค่อนข้างไม่จริง / ค่อนข้างจริง / จริง / จริงที่สุด

ขอขอบคุณอย่างสูงสำหรับการสละเวลาอันมีค่าเพื่อการศึกษาวิจัย / วิชาพล ตฤยวิไลกุล (ผู้วิจัย)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/967 วันที่ 18 เมษายน 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง

เนื่องด้วย นายวัชพล ตุลยวิไลกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภารัตน์ ตันติวิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 080 215 5995

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวัชพล ตุลยวิไลกุล และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ชเนตพงศ์ธรรม)

รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

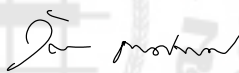
บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/967 วันที่ 18 เมษายน 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวีวัฒน์

เนื่องด้วย นายวัชพล ตุลยวิไลกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภารัตน์ ตันติวิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 080 215 5995

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวัชพล ตุลยวิไลกุล และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ชเนตพงศ์ธรรม)

รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/967 วันที่ 18 เมษายน 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศรา ฝั่งโพธิ์สกล

เนื่องด้วย นายวิษพล ตุลยวิไลกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดารัตน์ ตันติวิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 080 215 5995

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวิษพล ตุลยวิไลกุล และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา อนุพงษ์ธรรม)

รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/967 วันที่ 18 เมษายน 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน อาจารย์ ดร.วีรณดา อรุณพลอด

เนื่องด้วย นายวัชพล ตุลยวิไลกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภารัตน์ ตันติวิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 080 215 5995

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวัชพล ตุลยวิไลกุล และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ชเนตพงศ์ธรรม)

รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/967 วันที่ 18 เมษายน 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 เรียน อาจารย์ปวีณาพัฒนา วรพันธ์

เนื่องด้วย นายวัชพล ตุลยวิไลกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภารัตน์ ตันติวิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 080 215 5995

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวัชพล ตุลยวิไลกุล และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ชเนตพงศ์ธรรม)

รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และหนังสือขอเก็บข้อมูล

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G- 435/2564E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู ในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นาย วิชพล ตูลย์วิไลกุล

สังกัด: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

- เอกสารที่รับรอง:
1. แบบเสนอโครงการวิจัย
 2. โครงการวิจัย
 3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
 4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 17 พฤศจิกายน 2564
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 17 พฤศจิกายน 2564
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 17 พฤศจิกายน 2564
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วัน/เดือน/ปี 17 พฤศจิกายน 2564

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E/G-435/2564

วันที่ให้การรับรอง : 17/11/2564

วันหมดอายุใบรับรอง : 17/11/2565

ที่ อว 8718/1026

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

21 เมษายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

เนื่องด้วย นายวัชพล ตูลยวิไลกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดารัตน์ ตันติวิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามทางออนไลน์ เรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร กับ คุณครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2565 ถึงเดือนมิถุนายน 2565 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา อเนตพงษ์ธรรม)

รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 080 215 5995

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644
 ที่ อว 8718.1/1027 วันที่ 21 เมษายน 2565
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

เนื่องด้วย นายวิฑล ตุลยวิไลกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตรารัตน์ ตันติวิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามทางออนไลน์ เรื่อง บทบาทของครูในการส่งเสริมพฤติกรรมปราศจากความรุนแรงของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร กับ อาจารย์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2565 ถึงเดือนมิถุนายน 2565 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไปและสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 080 215 5995

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ณะพงศ์ธรรม)

รองอธิการบดีฝ่ายการคลังและทรัพย์สิน
 รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วัชพล ตุลยวิไลกุล
วัน เดือน ปี เกิด	12 มิถุนายน 2536
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษา โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ พ.ศ. 2559 รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2560 การศึกษาด้านนิติ(สังคมศึกษา) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2565 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	176 สุขุมวิท23 คลองเตยเหนือ วัฒนา กทม. 10110 (watchapol@g.swu.ac.th)

